

# Årsmelding 2017



*Frå det nye bibiloteket på Bjørkheim.*



**Samnanger kommune**

*- der du vil leva og bu -*

# Innhald

## Del 1

Rådmannen har ordet	side 3
---------------------	--------

Hendingar 2017	side 4
----------------	--------

Driftsrekneskapen 2016	side 5
------------------------	--------

Organisasjon	Side 22
--------------	---------

Samfunn og utvikling	side 30
----------------------	---------

Helse og omsorg	side 39
-----------------	---------

Oppvekst	side 46
----------	---------

Investeringar 2017	side 53
--------------------	---------

Vedlegg: Rekneskap 2017	side 56
-------------------------	---------

## Del 2

Årsmeldingar frå einingane

# RÅDMANNEN HAR ORDET

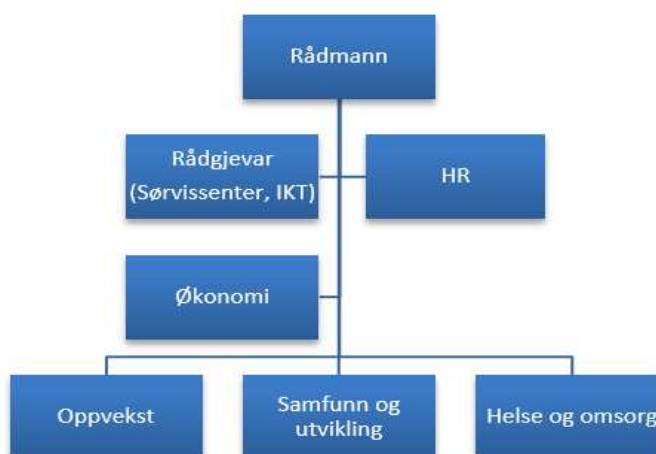
Året 2017 vart eit godt økonomisk år for Samnanger kommune. Kommunen leverte eit overskot på om lag 3,4 millionar, inkludert avsetningar til disposisjonsfondet. Me arva i tillegg eit hus i Arna som me antar vil gje oss 3-4 millionar når det blir seld. Einingane har vist stor budsjett disiplin, noko som viser godt igjen på resultatet. Utfordringane i dei komande åra er å fortsetje med å ha stort fokus på å halde budsjetta samstundes som me skal utvikla oss vidare i tråd med kva som skjer i kommunane rundt oss og levera på innbyggjarane sine forventningar.

2017 har vore eit noko spesielt år for organisasjonen etter at den førre rådmannen slutta etter 28 år i stolen. Hilde-Lill Våge vart konstituert i mars og hovudoppgåva hennar vart å halde organisasjonen flytande i påvente av at ny rådmann skulle koma på hausten.

Etter berre nokre få månader i rådmanns stolen ser rådmannen at det peikar seg ut nokre oppgåver peikar som ein må jobbe aktivt med. Det har vore eit stort fokus på å yte gode tenester ut til innbyggjarane, noko som er veldig bra, men det skulle samstundes òg ha vore større fokus på å byggje organisasjonen meir robust og tatt i bruk nye verktøy på fleire område, det lir no organisasjonen under. Fokusområde som har blitt ytterlegare synleggjort gjennom haustens budsjettarbeid kan oppsummerast gjennom følgjande punkt:

- Få opp leiarkompetansen i kommunens organisasjon
- Byggje felles verdiar
- Effektivisere organisasjonen gjennom bruk av digitale verktøy
- Ha stort fokus på nærværarbeid
- Bruk av kvalitetsmål i styringa av organisasjonen
- Betre internkontrollrutinar
- Få på plass betre rapporteringsverktøy/rutiner
- Jobbe med å få på plass ein planstrategi og kommuneplan samfunnsdel

Hausten gjekk i stor grad med til budsjettarbeid og planlegging av satsingsområda i 2018. Me la ned sektor for organisasjon og gjorde nokre endringar i organiseringa. Ny organisering ser no slik ut:



Kvalitet

Tillit

Framsynt

## VIKTIGE HENDINGAR 2017

Vedtak om bygging av Skottabakken

Hilde-Lill Våge konstituert som rådmann frå 1.3

Prosjekt revitalisering Tysse starta

Charlotte Hageberg tilsatt som rådmann frå 1.9

Brannsamarbeid med Vest brann- og redningsregion

Kommuneplanen sin arealdel vedtatt

Trafikksikringsplan vedtatt

Ny trasè Totrævegen ferdigstillt

Kunstgrasbanen ferdigstillt og opna

Nytt bibliotek opna på Bjørkheim

Ferdigstilling av vatn og avløp på Bjørkheim

Verdiprojektet starta



## FAKTA OM DRIFTS- REKNESKAPEN

**Overskot:**  
Kr 8 921,55

**Disposisjonsfond:**  
Kr 5 828 864,60

**Netto overskot i % av  
brutto driftsinntekter:**  
2,66 % (mål 2,03 %)

**Driftsinntekter:**  
Kr 225,72 mill

**Driftsutgifter:**  
Kr 218,41 mill

**Lånegjeld:**  
Kr 227,01 mill

## DRIFTSREKNESKAPEN 2017

Kommunen hadde i 2017 eit mindreforbruk (overskot) på kr 8 921,55. Det er netto sett av kr 3 361 390 til disposisjonsfondet i 2017.

Samanlikna med opphavleg budsjett kan me oppsummert seia at overskotet skuldast:

Skatt, ramme og inntektsutjamning	- 0,4 mill kroner
Eigedomsskatt	+ 0,4 mill kroner
Sektorane	+ 1,7 mill kroner
Premieavvik	- 2,0 mill kroner
Netto rente	+ 0,3 mill kroner

Skatt og rammeinntekt	Skatt	Ramme	Sum
Opphavleg budsjett	67 021 000	82 460 000	149 481 000
Revidert budsjett	66 791 000	85 586 251	152 377 251
Rekneskap	66 650 894	85 306 160	151 957 054
Avvik mot opphavleg budsjett	-370 106	2 846 160	2 476 054
Avvik mot revidert budsjett	-140 106	-280 091	-420 197

Kommunane har samla hatt ein vekst i skatteinntektene på 4,5 % frå 2016. Det meste av skatteveksten har og i 2017 samanheng med ekstraordinære store uttak av utbytte som fylgje av skattereforma. Denne meirskatteveksten vil venteleg ikkje påverke det langsiktige inntektsnivået for kommunesektoren.

I Samnanger var veksten i skatteinntektene lågare enn snittet for landet og enda på 1,8 %. Denne veksten var og lågare enn det som var lagt til grunn i budsjettet og kommunen fekk eit avvik på 0,37 mill kroner samanlikna med opphavleg budsjett.

Noko av den veksten som Samnanger kommune ikkje fekk ta del i vert kompensert som inntektsutjamning. Her fekk kommunen 1,8 mill kroner meir enn i opphavleg budsjett. Kommunen fekk òg auka skjønsmidlar på til saman 1,1 mill kroner. 1 mill kroner er ekstra skjønsmidlar til ekstraordinære utgifter til barnevern i 2016 og kr 110 000 er generell fordeling av av skjønsmidlar.

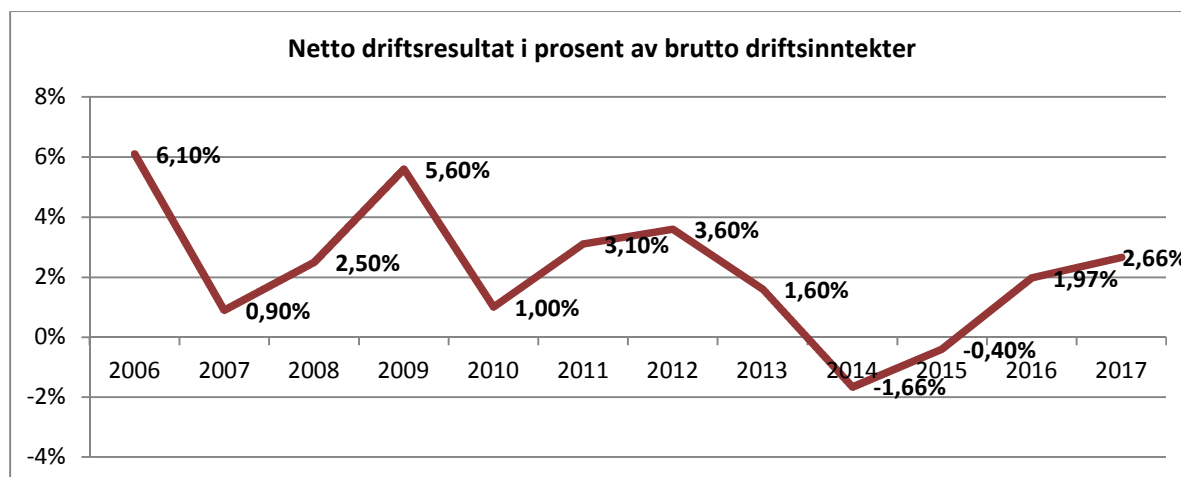
Kommunen sin skatteinngang, som inkluderer naturressursskatten, er på 90 % av landsgjennomsnittet. Inkludert inntektsutjamninga er kommunen på 94,7 % av landsgjennomsnittet. Tilsvarende tal for 2016 er 93,4% og 96,1 %.

Rammetilskotet (utanom inntektsutjamning) var i 2017 på 81,79 mill. kroner. Dette er ein auke på 1,7 mill kroner samanlikna med 2016. Den prosentvise auken er på 2,11 %, noko som er lågare enn deflatoren (pris- og kostnadsvekst) som var lagt til grunn i statsbudsjettet for 2017 på 2,5 %.

Samanlikna med 2016 fekk kommunen 4,4 mill. kroner meir i inntekter frå ramme og skatt. Dvs ein auke på 3 %. I 2016 var auken på 4 %.

## Finansielle nøkkeltal

Det var tidlegare tilrådd at kommunane bør ha eit netto driftsresultat i rekneskapen på minimum 3% av driftsinntektene. Frå 2014 vert investeringsmoms direkte inntektsført i investeringsrekneskapen. Dette gjer at det anbefalte kravet no er på 1,75 %. Årsaka til det anbefalte kravet er at kommunane skal kunna setja av midlar for å møte mellombels ubalanse på drifta og til finansiering av investeringar no eller seinare. Dette er eit nøkkeltal Fylkesmannen er oppteken av. Samnanger har i 2017 eit netto driftsresultat på 2,66 % av brutto driftsinntekter.



## Sektorane

Tabellen under viser revidert budsjett og rekneskap pr. eining summert pr. sektor. Eit tal i pluss er eit meirforbruk (underskot). Avvik er vist i kroner og % i forhold til revidert budsjett.

Totalt har sektorane og rådmannskontoret inkl. barnevern og næring eit mindreforbruk på 1,9 mill kroner i forhold til revidert budsjett. Pensjonsutgiftene vart lågare enn antatt og er med å forklare mindreforbruket.

I forhold til opphavleg budsjett er det brukt 1,35 mill kroner meir enn budsjettet. Hovudforklaringa ligg på ikkje-budsjetterte utgifter til flyktningar. Kommunen mottok tilskot som vert ført på ansvar for finans og andre inntekter.

	Rekneskap 2017	Rev.budsjett 2017	Avvik	Avvik i %
Rådmann og ped.tenester	1 543	1 592	-49	
Barnevern	5 563	5 576	-13	
Næringsføremål	-3 231	-3 107	-124	
<b>Sum rådmann inkl. barnev. og næring</b>	<b>3 875</b>	<b>4 061</b>	<b>-186</b>	<b>-4,57 %</b>
Skule- og barnehage (adm.felles)	7 800	7 828	-28	
Barnehageeininga	14 309	14 170	139	
Samnanger barneskule	18 878	19 075	-197	
Samnanger ungdomsskule	10 570	10 662	-93	
<b>Sum sektor oppvekst</b>	<b>51 556</b>	<b>51 735</b>	<b>-179</b>	<b>-0,35 %</b>
Helse og omsorg, adm	437	486	-48	
Tenester for funksjonshemma	10 167	9 833	334	
Sjukeheim	21 156	21 360	-204	
Heimetenester	13 626	14 208	-582	
Nav og flyktningekontor	6 816	7 035	-219	
Helsetunet	10 932	11 446	-514	
<b>Sum sektor helse og omsorg</b>	<b>63 135</b>	<b>64 368</b>	<b>-1 233</b>	<b>-1,92 %</b>
Samfunn og utvikling, adm	837	863	-26	
Teknisk forvaltning	6 850	6 858	-8	
Teknisk drift	13 553	13 429	124	
Kultureininga	3 690	3 834	-145	
<b>Sum sektor samfunn og utvikling</b>	<b>24 930</b>	<b>24 985</b>	<b>-55</b>	<b>-0,22 %</b>
Stab og fellesutgifter	6 293	6 509	-216	
Sørvisssenteret	5 524	5 455	69	
Politisk nivå og revisjon	2 128	2 291	-163	
Kyrkjestyre og livssynsorganisasjonar	2 558	2 542	16	
<b>Sum sektor organisasjon</b>	<b>16 503</b>	<b>16 797</b>	<b>-294</b>	<b>-1,75 %</b>

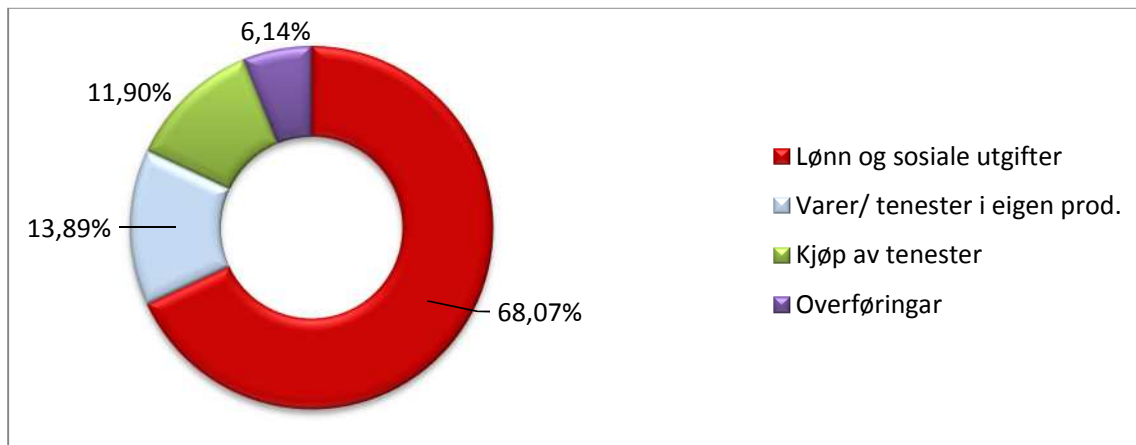
(meirforbruk +/ mindreforbruk -)(tala i 1.000 kr )

Forklaring på avvik og samanlikning med 2016 finn de under kvar einskild sektor/eining.

Fordeling av brutto driftsutgifter 2017	
Sektor/teneste	Prosent av totale brutto driftsutgifter
Rådmann inkl. næring	2 %
Barnevern	3 %
Sektor for oppvekst	29 %
Sektor for helse og omsorg	37 %
Sektor for samfunn og utvikling inkl. kultur	19 %
Sektor for organisasjon	8 %
Finansutgifter	2 %

## Driftsutgifter

Korleis kommunen brukar pengane:



Den største delen av dei kommunale utgiftene er løn og sosiale utgifter, og dette utgjør heile 68,07 %.

Kjøp av vikartjenester vert ført som varer/ tenester i eigen produksjon. Det hender at kommunen ikkje får tilsett i vikarstillingar og må leiga inn frå vikarbyrå i staden. I 2017 er det kjøpt inn vikartjenester for totalt 2,36 mill kroner. I 2016 var summen på 4,3 mill kroner. Helse og omsorg står for 59,87 % av kjøpet (81,51 % i 2016). Andre einingar som har kjøpt vikar/ ekstrahjelp på denne måten er teknisk forvaltning, barneskulen og i administrasjonen.

Oversikta under viser lønsutgifter inkl sosiale utgifter korrigert for premieavvik og premiefond. Kjøp av vikarutgifter er tatt med og sjukerefusjon går til frådrag.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Løn- og vikarutgifter	132 588	136 212	140 958	139 604	142 533	146 220
Sjukepengar	-5 501	-4 348	-4 961	-5 368	-5 452	-7 190
Netto løn	127 087	131 864	135 997	134 236	137 081	139 030
% auke	2,4 %	3,8 %	3,13 %	-1,29 %	2,12 %	1,42 %

(tal i 1 000 kr)

Kommunen hadde i 2017 ei auke i netto løn på 1,42 %. Lønsoppgjøret i 2017 var eit mellomoppgjør. Gjennomsnittleg lønsvekst i kommunen i 2017 var om lag 3% (summen av sentrale og lokale lønstillegg, overheng og lønsgliding).

Kommunen har mottatt sjukerefusjon på 7,19 mill kroner. Dette er 1,7 mill kroner meir enn i 2016. Sjukefråværet har auka frå 7,3 % i 2016 til 7,7 % i 2017. Me har i 2017 hatt fleire langtidssjukemelde enn i 2016.

Driftsutgiftene i Samnanger kommune auka med 9,4 mill. kroner samanlikna med 2016. Korrigert for kostnadsvekst på 2,3 % (deflator i rev.statsbudsjett), er veksten på 4,8 mill kroner. 3 mill kroner gjeld løn og sosiale utgifter. Her må me både ta omsyn til auka vikar (og sjukerefusjon) og til netto premieavvik som i 2017 vart lågare enn i 2016 med 0,7 mill kroner (netto premieavvik er ei inntekt). Kjøp av tenester er det som har auka mest med 6,6 mill kroner (6,2 mill kroner justert for kostnadsvekst).



Dette skuldast mellon anna endring i korleis utgifter blir ført, for eks. heilårseffekten av at me kjøper barnevern frå Bergen kommune. Desse utgiftene vart i 2016 òg ført som konsulent, løn og overføringar. Noko av tilbodet til funksjonshemma vert organisert på ein annan måte med meir kjøp av tenester. Utgifter til vaksenopplæring (kjøp frå andre kommunar) har auka i 2017, men her får kommunen tilskot. Det har òg vore fleire born frå Samnanger som går i private barnehagar i andre kommunar. Totalt hadde kommunen utgifter på 0,8 mill kroner. I Eikedalen er VA no på plass. Me får faktura frå Kvam herad som me vidarefakturerer til abonnentane i Eikedalen. Dette er ikkje ei ugift for kommunen, men både posten kjøp frå andre og inntektene aukar .

Overføringar er redusert med 2,7 mill kroner frå 2016. I 2016 hadde me overføringar til staten på 4,6 mill kroner knytt til barnevern. Noko av denne kostnaden har me òg i 2017, men den vert no ført som kjøp frå kommunar. Mesteparten er knytt til ekstraordinær utgift i 2016 på 3,5 mill kroner.

Varer og tenester i eigen produksjon er òg redusert med 0,7 mill kroner (1,4 mill kroner justert for kostnadsvekst). I denne posten inngår konsulent. Totalt er det brukt 3,9 mill kroner på konsulent mot 6,1 mill. kroner i 2016. Dette inkluderer revisjon og forvaltningsrevisjon, tolketenester, kjøp av vikartenester mellom anna på sjukeheim og på teknisk forvaltning, byggesak. Reduksjonen er i stor grad knytt til redusert bruk av vikar på sjukeheimen.

### Brutto driftsutgifter - Samnanger og samanlikning med andre

Tabellen under viser korleis Samnanger kommune har prioritert dei forskjellige områda over tid og samanliknar 2017 med kostragruppe 3 (KG 3) og kostragruppe 1 (KG 1).

”Helse og omsorg” omfattar tenestene i pleie og omsorg og helsetenestene.

Oversikta viser prosentvis fordeling av brutto driftsutgifter til dei ulike områda, målt i høve til totale brutto driftsutgifter.

	Samnanger					KG 3 2017	KG 1 2017
	2013	2014	2015	2016	2017		
Adm. og styring	8,2	8,1	7,9	8,3	8,3	7,9	7,7
Barnehage	12,4	11,8	11,5	11,1	11,0	8,6	10,7
Skule	20,4	20,5	20,9	20,6	20,0	18,2	20,7
Helse og omsorg	36,0	36,5	35,6	34,2	34,0	33,2	33,5
Sosial	2,4	2,2	2,1	2,5	3,7	4,1	4,5
Barnevern	3,7	3,5	3,4	4,7*	2,8	3,0	2,8
Kultur	2,3	2,2	2,4	2,4	2,3	3,6	2,4
Kyrkja	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,0	1,1
Næring	0,8	0,6	0,6	0,9	1,4	2,9	1,4
Samferdsle	1,8	1,6	1,9	1,6	1,9	2,1	1,5
Brann	1,9	1,7	1,9	1,8	1,8	1,4	1,4

\*Inkludert skuldig til Bufetat kr 3,5 mill.

Kommunane sine ulike prioriteringar kan vera som resultat av bevisste val av kva som skal prioriterast, men det kan òg vera som eit resultat av utfordringar eller effektivitet/ mangel på effektivitet.

Frå 2014 vart Samnanger flytta over i KG 3, som gjeld små kommunar som har middels bundne kostnader, men med høge frie disponible inntekter pr. innbyggjar. Kommunen si tidlegare kostragruppe (KG 2) har middels frie disponible inntekter pr. innbyggjar. KG 1 har utgifter som i KG 2 og 3, men med låge inntekter.

Det er naturleg at KG 1 har høg prosentvis fordeling og prioritering på område som barnehage, skule og helse og omsorg. Dette er kjerneverksamheita i ein kommune og med låge frie disponible inntekter vil dei i stor grad bli brukt på desse områda.

**Driftsinntekter:**

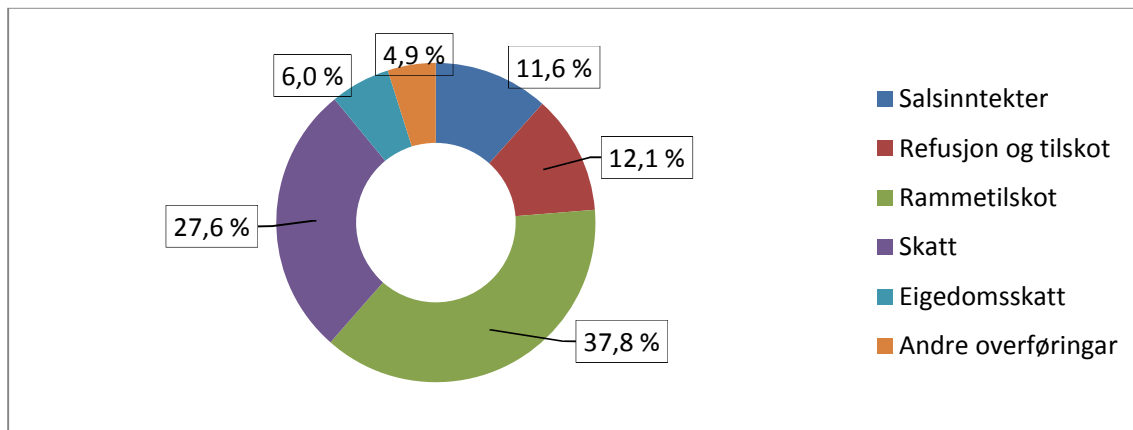
Kommunen får 65,36 % (67,4 %) av inntektene frå rammetilskot og skatt. Eigedomsskatt utgjer 6 % (7,1 %) av inntektene og salsinntekter, som inkluderer konsesjonskraft, utgjer 11,6% (10,7 %). 2016-tal i parentes.

Kommunen sine inntekter har auka med 13,38 mill. kroner frå 2016 til 2017. Dette er ein auke på 6,3 %.

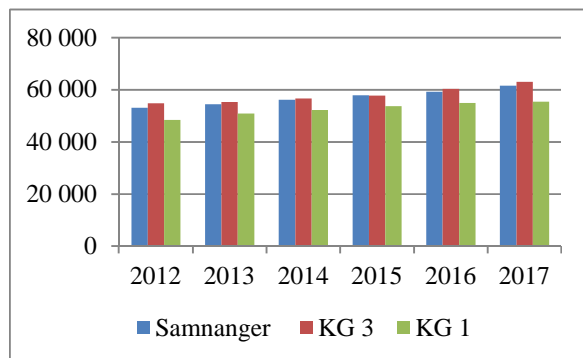
Korrigert for kostnadsvekst på 2,3 % (deflator) er auken på 8,5 mill kroner. I 2016 auka inntektene med 11,96 mill. kroner (5,97%).

Rammetilskot, skatt og inntektsutjamning har auka med 4,4 mill. kroner, auken er på 1 mill. kroner justert for kostandsvekst. Eigedomsskatt er redusert med 1,4 mill. kroner. Dette skuldast både redusert skattegrunnlag kraftanlegg og at fordelingsnøklane for kraftanlegga vart endra i favør av Kvam herad i 2017. Refusjon og tilskot har auka med 6,7 mill kroner. Her ligg mellom anna auka sjukerefusjon på 1,7 mill kroner, tilskot til vaksenopplæring, vidareutdanning lærarar og vedlikehaldstilskot. Øyremerka tilskot som ikkje er nytta ved utgangen av 2017 er sett av på fond.

Salsinntektene har auka med 3,5 mill kroner. Auken er på 3 mill kroner korrigert for kostnadsvekst. Noko av auken skuldast at Eikedalen VA no er fakturert. Inntekta er på 0,98 mill kroner med tilsvarande utgift. Inntekt frå sal av konsesjonskraft er på 3,2 mill kroner mot 2,3 mill kroner i 2016.



### Frie inntekter

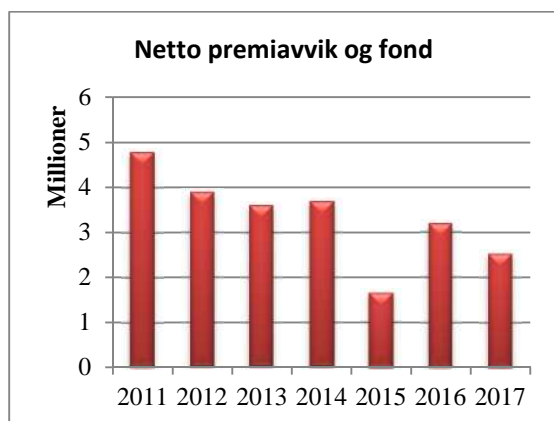


Frie inntekter er inntekter som kommunane disponerer sjølv utan andre bindingar enn gjeldande lover og forskrifter. Inkludert her er skatt på inntekt og formue og rammetilskot. Eigedomsskatt er ikkje med. Grafen viser utvikling i dei frie inntektene i kroner pr innbyggjar dei siste 5 åra samanlikna med KG 3 og KG 1. Samnanger er plassert i KG 3, som i snitt har kr 63 105 pr innbyggjar. Samnanger har i 2017 kr 61 696 pr innbyggjar.

Dersom me ser på frie inntekter inkludert eigedomsskatt, i % av brutto driftsinntekter, ser me at Samnanger har lågare andel andre inntekter, dvs at kommunen i større grad enn kostragruppe 3 og 1 har inntekta frå ramme, skatt og eigedomsskatt. Det betyr òg at andre kommunar får meir i øyremerka tilskot, andre driftsinntekter mm enn det Samnanger har. Samnanger får for eks. 2,3 % av driftsinntektene som andre statlege tilskot, medan kostragruppe 3 får 4,8 % og KG 1 får 5,3 % som andre statlege tilskot.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Samnanger	73,0	74,2	75,5	78,8	76,6	73,5
KG 3	65,5	64,9	66,3	66,0	65,5	65,0
KG 1	68,6	70,6	71,2	70,6	68,1	65,7

### Premieavvik og pensjonsfond



Premieavviket påverkar kommunen sitt resultat og dermed også rammevilkåra til kommunen. Premieavviket vert ført som pensjon, både som inntekt og utgift. Eit positivt premieavvik vert bokført som inntekt i år 0 og som utgift dei neste 7 åra som akkumulert premieavvik (tidlegare 15 og 10 år). Når me brukar av premiefond, vert årets premieavvik redusert med tilnærma same sum. Differansen mellom årets premieavvik og akkumulert premieavvik påverkar kommunen sitt resultat saman med bruk av premiefond.

Det vert eit positivt premieavvik (inntekt) dersom premieinnbetaling er større enn årets

aktuarberekna netto pensjonskostnad. Premieinnbetalinga tek utgangspunkt i dagens situasjon med dagens medlemsbestand og dagens pensjonsgrunnlag. Den aktuarberekna netto pensjonskostnaden er ein rekneskapsstorleik som vert berekna ut frå økonomiske føresetnader om framtida (m.a. lønsvekst og pensjonsregulering).

Ved overgangen til KLP i 2014 vart det bestemt at me skal bruka av premiefond fortløpande til å

betala faktura med. I 2017 vart det brukt 2,2 mill. kroner av fondet. Når me brukar av fondet påverkar det årets premieavvik. Det er ikkje premiefond i SPK. For KLP og SPK vart premieavviket positivt med 1,69 mill kroner inkl. arbeidsgjevaravgift. Når me ser premiefond og premieavvik under eitt, har kommunen i 2017 ei "inntekt" på 2,5 mill kroner ( 3,2 mill kroner i 2016). Dette er 2 mill kroner lågare enn budsjettert og er med på å påverka rekneskapsresultatet negativt.

## Finansplassering

### Aksjar i Nordisk areal as

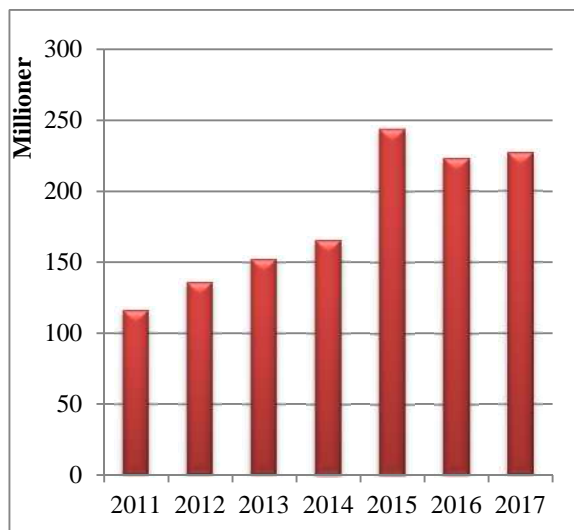
	Bokført tap/ gevinst (+)	Utbytte	Akkumulert netto tap
<b>2007</b>	940 000		940 000
<b>2008</b>	-1 820 000		-880 000
<b>2009</b>	-340 000		-1 220 000
<b>2010</b>	253 893		-966 107
<b>2011</b>	156 588		-809 519
<b>2012</b>	-97 868		-907 387
<b>2013</b>	-900 381	508 911	-1 298 857
<b>2014</b>	-195 735	548 058	-946 534
<b>2015</b>	-763 366	861 234	-848 666
<b>2016</b>	-137 015		-985 681
<b>2017</b>	33 666		<b>-952 015</b>
<b>Sum</b>	<b>-2 870 218</b>	<b>1 918 203</b>	

Samnanger kommune har sidan 2007 eigd aksjar i Nordisk Areal as. Aksjane vart kjøpt for 4 mill. kroner. Den siste bygningen vart selt våren 2016 og selskapet vart avvikla i 2017.

Totalt sett har kommunen på desse 10 åra tapt kr 952 015.

Kommunen har pr 31.12.2017 kr 265 760,52 plassert i Pluss pengemarknadsfond. Verdien av fondet har auka med kr 3 762,76, som er ein auke på 1,43 % i 2017.

## Finansutgifter - lånegjeld og renter



Kommunen si lånegjeld har auka vesentleg dei siste åra. Grafen viser utviklinga dei siste 7 åra der lånegjelda har auka frå 116 mill. kroner i 2011 til 227 mill. kroner i 2017. Av dette er 2,5 mill kroner startlån pr 31.12.17. Lånegjelda er inkludert unytta lånemidlar som pr. 31.12.2017 var på 13 mill. kroner. Av dette er 0,7 mill. kroner unytta startlån. Unytta lånemidlar er lån som er tatt opp, men som pga av forseinking i prosjekt ikkje er nytta til finansiering. Kommunen må betala renter og evt. avdrag på unytta midlar. Dei unytta lånemidlane er i stor grad knytt til forseinking i oppstart på bygging av nytt bufelleskap.

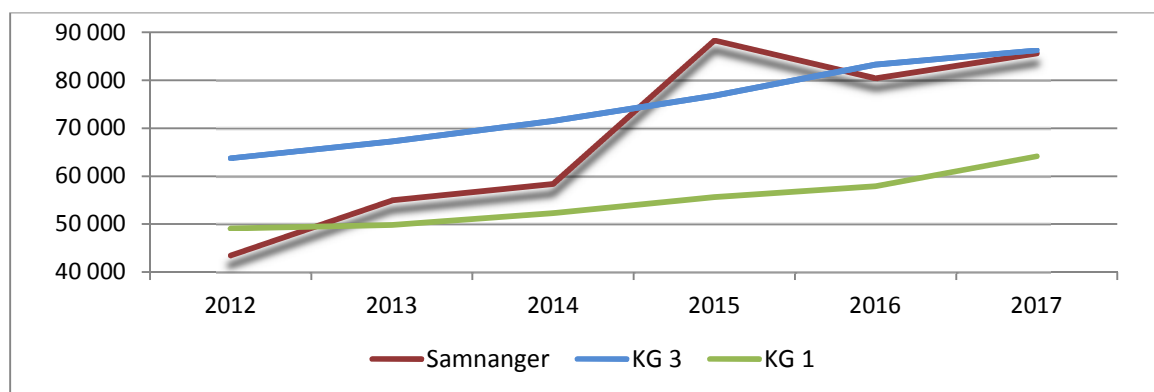
Det er i 2017 tatt opp 2 lån på tilsaman 14 mill.

kroner.

2016: byggelån 20 mill kroner betalt tilbake.

Grafen under viser netto lånegjeld pr. innbyggjar. Det vert samanlikna med kostragruppe 3 (KG 3) der Samnanger er plassert og med kostragruppe 1 (KG 1). KG 3 er 48 små kommunar med middels bundne kostnader og høge frie disponible inntekter. KG 1 (35 kommunar) er tilsvarande KG 3, men med låge frie disponible inntekter.

I denne oppstillinga er det tatt omsyn til ubrukte lånemidlar og lån som er vidareformidla (startlån). Kommunen har investert mykje dei siste åra og netto lånegjeld pr. innbyggjar har auka frå kr 43 465 i 2012 til kr 85 635 i 2016. Tilbakebetaling av byggjelån på 20 mill kroner forklarar reduksjonen frå 2015 til 2016.



I ei slik oversikt der den eine variabelen er tal innbyggjarar, vil lånegjeld pr innbyggjar auke dersom tal innbyggjarar vert redusert og lånegjeld er uendra. Tal innbyggjarar var ved utgangen av 2017 på 2 463, som er ein nedgang frå 2016 då det var 2 488 innbyggjarar i Samnanger. Netto lånegjeld har i same periode auke med 16 mill kroner.

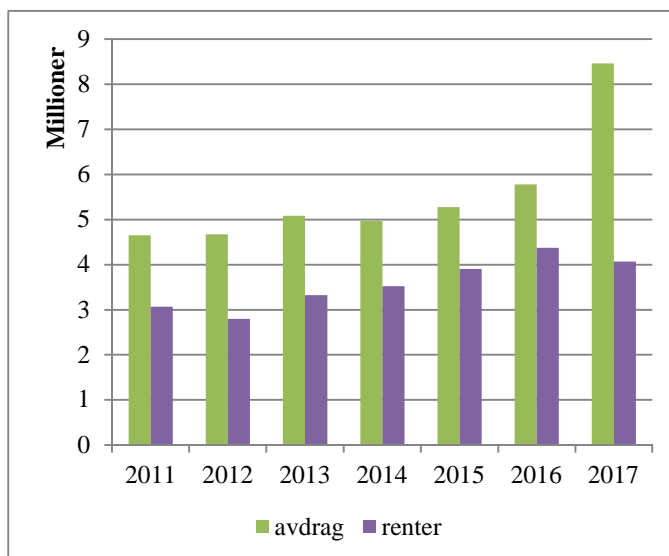
Samnanger kommune har tre typar lån. Startlån vert tatt opp i Husbanken og skal lånast vidare til innbyggjarar som byggjer eller kjøper seg hus. Utgiftene til desse låna skal betalast av låntakar, men sidan det er ei viss tidsforskyving mellom når kommunen tar opp lånet og når det vert lånt ut vidare, vert delar av renter og avdrag på startlån ei driftsutgift for kommunen. Alternativt kan kommunen låna midlane ut til ein litt høgare rentesats og på den måten få dekkta tap og omkostningar. Dette er ei ordning Samnanger kommune ikkje har nytta seg av. Kommunen tek òg risiko ved tap. Det er sett av kr 206 000 til evt. tap på startlån. Startlåna er frå og med 2016 administrerte av Lindorff as.

Kommunen tek òg opp lån til sjølvkostområdet vatn og avløp (VA). Brukarar av desse tenestene skal betala kostnaden med å produsera f.eks. drikkevatt, men betaler ikkje direkte rente- og avdragsutgifter. Brukar sine utgifter er uavhengig av korleis nyinvesteringar vert finansierte. For kommunen vil nedbetalingstid kontra avskrivningstid og rentedifferanse mellom lånerente og kalkulatorisk rente, kunna gje driftsutgifter utover sjølvkost. Den kalkulatoriske renta var på 1,98 % for 2017, lånerenta var ved utgangen av 2017 på ca 1,6 %.

Grafen til høgre viser renter og avdrag som er ført i driftsrekneskapen. Startlån og byggjelånsrente/ avdrag i investering er ikkje med. Det grafen viser tydeleg er at det er avdragsutgiftene som har auka mest. Renta på lån har dei siste åra vore låg og gjer at kommunen sine renteutgifter ikkje har auka med meir enn 1 mill kroner til tross for at lånegjelda har auka med 111 mill kroner i same periode.

Avdragsutgiftene har auka frå 4,6 mill. kroner i 2011 til 8,5 mill. kroner i 2017.

Pr 31.12.17 er det 26,6 mill. kroner der kommunen ikkje har starta å betala avdrag.



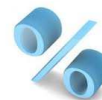
Kommunen har betalt 1,8 mill kroner over kravet om minimumsavdrag. Kommunen ligg

og over det fylkesmannen anbefalar om at avdragsutgifter på lån skal utgjera minimum 3,5 % av gjeld pr 31.12. I 2017 ligg Samnanger på 3,77 % (2,64 % i 2016), dvs 0,6 mill. kroner over kravet.

Kommunen sin stramme økonomiske situasjon er årsaka til at det vart vedtatt å betala minimumsavdrag både i 2014 , 2015 og i 2016. I 2017 vart det betalt avdrag som planlagt.

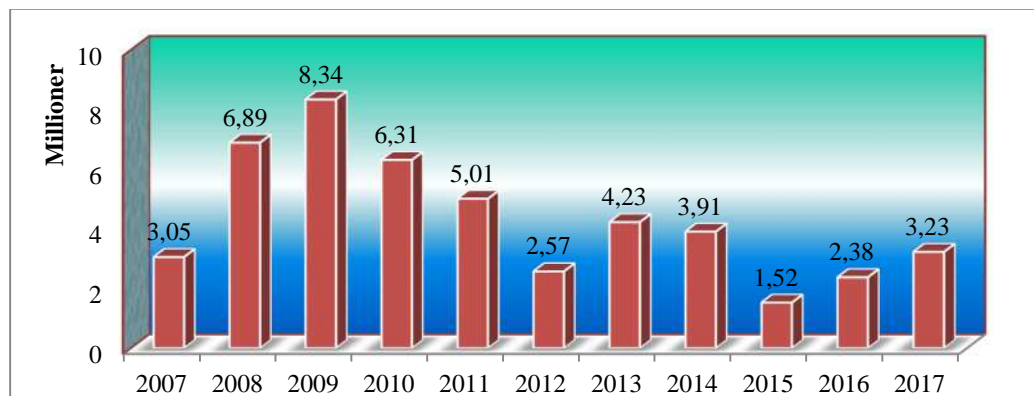
42 % av låna er tatt opp med bunden rente. Det betyr at 58 % av lånegjelda, dvs 132,5 mill kroner, er sårbar for rentesvingingar. Kommunen har to måtar å redusera risikoen på. Den eine er å binda renta på større del av lånemassen. Det vil gje auka utgifter då den bundne renta ligg over den flytande renta, men vil redusera risikoen. Den andre måten er å ha ein buffer (disposisjonsfond) til å ta ev. renteauke. Fordelen med den siste måten er at dersom renteauken ikkje kjem, vil kommunen framleis ha bufferen tilgjengeleg og kan omdisponera midlane om nødvendig. Utfordringa er sjølvstøtt å ta vare på bufferen. Sjå note 13 i rekneskapen for meir informasjon om rente på lån.

Kommunen får rente- og avdragskompensasjon frå Husbanken på fleire område. I 2017 har kommunen fått kompensasjon til skule, omsorgsbustader og til lån til soknerådet. Totalt har kommunen mottatt kr 479 626 . Av dette gjeld kr 87 693 omsorgsbustader på Tysse, og desse pengane er vidareformidla til Samnanger eigedom.



## Inntekter frå kraftproduksjon

### Konsesjonskraft



Samnanger kommune sel 22 321,1 MWh/år. I 2017 selde kommunen krafta på spotmarknaden. Prisane i 2017 har vore litt variable, men jamt over betre enn i 2016. Inntekta enda til slutt på 3,23 mill. kroner. Opphavleg budsjett var på 3,3 mill. kroner, men vart justert ned og seinare litt opp att til 3,15 mill. kroner.

### Naturressursskatt

Naturressursskatt er ein særskatt for kraftverk og er heimla i skatteloven §18-2. Den vert pålagt det einskilde kraftverket og vert utrekna på grunnlag av gjennomsnittleg produsert kraft dei siste sju åra, og den vil normalt ikkje variera mykje frå år til år.

Naturressursskatten utgjer 1,1 øre/kWh til kommunen og 0,2 øre/kWh til fylkeskommunen. Denne satsen har stått uendra sidan 1997. LVK arbeider for å få satsen indeksjustert. Naturressursskatten medfører ikkje noko auka skattebelastning for kraftføretaket, men sikrar at kommunen får ein meir stabil skatteinngang. Naturressursskatt inngår i staten si inntektsutjamning. Denne samordninga fører til at naturressursskatten vert fordelt på alle kommunane i landet inklusive eigarkommunane. I 2017 fekk kommunen 4,43 mill. kroner i naturressursskatt (4,38 mill. kroner i 2016).

### Konsesjonsavgift

I ein kvar konsesjon for erverv av fallrettigheitar eller regulering av vassdrag vert konsesjonæren pålagt å betala dei kommunane det gjeld konsesjonsavgift. Konsesjonsavgift er delvis meint å gje kommunane ein del av verdien som vert skapt ved utbygging og/eller regulering, og delvis meint å vera ein kompensasjon for dei skader og ulemper av allmenn karakter som ikkje vert erstatta på anna måte. Konsesjonsavgiftene kan på mange måtar samanliknast med miljøavgifter på andre samfunnsområde. Miljøulempene ved vasskraftutbygging er av lokal karakter og konsesjonsavgift vert betalt til kommunane som har miljøulempene.

Konsesjonsavgifta er basert på ei berekning av kraftverket sin teoretiske produksjonskapasitet, som vert fastsett ut frå fallhøgde og vassføring gjennom kraftverket. Summen er fast og vert indeksregulert kvart 5. år. I 2017 fekk Samnanger kommune kr 979 457. Konsesjonsavgifta vart sist indeksjustert i 2014. Midlane er sett av på næringsfondet i samsvar med lokale vedtekter som er godkjent av fylkesmannen. Vedtektene må òg vera i overinstemming med reglane om offentlig støtte i samsvar med EØS-avtala.

Konsesjonsavgift vert pålagt utbyggjar når konsesjon for utbygging er gjeve etter vassdragsreguleringsloven. Småkraftverk får ikkje slike pålegg.

Samla oversikt over inntekter knytt til kraftproduksjon og produksjonsrelatert nettanlegg.

(tal i heile tusen):

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Konsesjonskraft	5 101	2 674	4 225	3 908	1 524	2 375	3 228
Konsesjonsavgift	898	898	898	979	979	979	979
Naturressursskatt*	4 421	4 399	4 370	4 388	4 275	4 382	4 426
Eigedomsskatt knytt til kraftproduksjon og produksjonsrelatert nettanlegg	7 752	8 043	8 748	8 532	7 133	5 726	4 028
<b>Sum inntekter</b>	<b>18 172</b>	<b>16 014</b>	<b>18 242</b>	<b>17 808</b>	<b>13 911</b>	<b>13 463</b>	<b>12 661</b>

\*inngår i inntektsutjamninga mellom kommunane

## Eigedomsskatt

I Samnanger kommune er det skrive ut eigedomsskatt på alle eigedomar i 2017. Den generelle satsen er på 7 promille og sats som gjeld bustadhus, fritidsbygg m.m. er på 2,4 promille.

Kommunen fekk i 2017 inn 13,6 mill kroner (15,1) i eigedomsskatt, av dette kjem 8,4 mill kroner (10,1) frå verk og bruk og næring. Kr 5,2 mill kroner (5,0) frå eigedomsskatt på hus og hytter. 2016-tal i parentes.

Eigedomsskatt er ei frivillig, kommunal skatteordning og inngår ikkje i inntektssystemet til kommunane, dvs inntekta vert ikkje utjamna mellom kommunane.

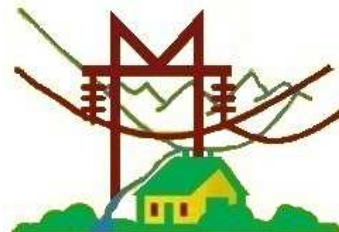
Eigedomsskattegrunnlaget for nett, anlegg og bygningar m.m. vert fastsett etter takst (sist taksert i 2012 for verk og bruk), medan grunnlaget for kraftanlegg vert fastsett av Sentralskattekontoret for Storbedrifter (SFS) kvart år. BKK har dei siste åra hatt større vedlikehaldarbeid ved produksjonsanlegga i Samnanger. Dette har ført til at grunnlag for eigedomsskatt har vorte kraftig redusert og vil halda seg låg i fleire år framover.

I tillegg til at grunnlaget er vorte redusert som følgje av vedlikehaldsarbeid, har prisane på kraft dei siste åra vore låge. Dette påverkar verdien negativt fordi det er dei siste 5 års rullerande spotmarknadsprisar som vert lagt til grunn. I 2017 fekk kommunen òg melding om at NVE (Norges vassdrags- og energidirektorat) hadde avdekka feil i fordelingsnøkklane for BKK produksjon as sine produksjonsanlegg i Samnanger. Tidlegare var fordelinga for dei fleste anlegga 100 % til Samnanger. No skal ein del av inntekta gå til Kvam herad. Saman med Kvam har me fått kvalitetssjekka dette av advokatselskapet Lund&co, som ikkje finn at det er gjort noko feil. Skatteetaten har korrigert fordelingsnøkklane for 2017 og me har fått melding om at dei ikkje på eige initiativ kjem til å gå fleire år tilbake. For 2017 betydde denne korrigeringa eit inntektstap på 0,4 mill kroner.

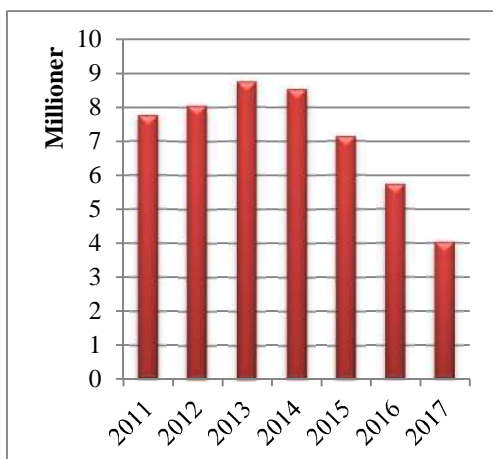
Samla sett er grunnlaget for eigedomsskatt knytt til BKK sine anlegg i Samnanger meir enn halvert frå 2014. Grunnlaget var då på 1 215 mill. kroner og no i 2017 med dei nye fordelingsnøkklane, er grunnlaget 555 mill. kroner.

Dette gjev ein reduksjon i eigedomsskatt på 4,6 mill. kroner frå 2014.

Kommunen får òg inntekter frå kraftstasjonane til Kraftkameratane, Dyrhovden energi og Kleivane energi.







Grafen til venstre viser eigedomsskatt frå kraftstasjonar i kommunen inkludert produksjonsrelatert nettanlegg som vart taksert i 2016.

LVK arbeider framleis for å forsøka å få fjerna makstaket som påverkar skattegrunnlaget for kraftverk. Makstaket har vorte indeksjustert dei siste åra, men så lenge eigedomskattelova gjev eit makstak, vil kommunen gå glipp av store inntekter. Det er òg på dette området viktig at det vert arbeidd politisk dersom kommunane sitt krav skal få gjennomslag.

LVK arbeidar og med å få justert ned kapitaliseringsrenta til bruk ved fastsetting av eigedomsskattegrunnlaget for kraftverk. Renta har stått uendra på 4,5 % i fleire år til tross for det kraftige fallet i rentemarknaden dei siste åra og til tross for at samtlige andre renter til bruk til kraftskatteformål er blitt redusert. Høg kapitaliseringsrente gjer at eigedomsskattegrunnlaget på kraftverk vert redusert og kommunen får lågare inntekter. Den påverkar ikkje kva skatt kreftverket betalar totalt sett, men høg rente gjer at kommunane får mindre del av skatteinntekta og staten får meir. Samnanger kommune gav saman med mange andre kommunar høyringsuttale i 2017, men det er ikkje noko som så langt viser at det er vilje til endring hos styresmaktene.

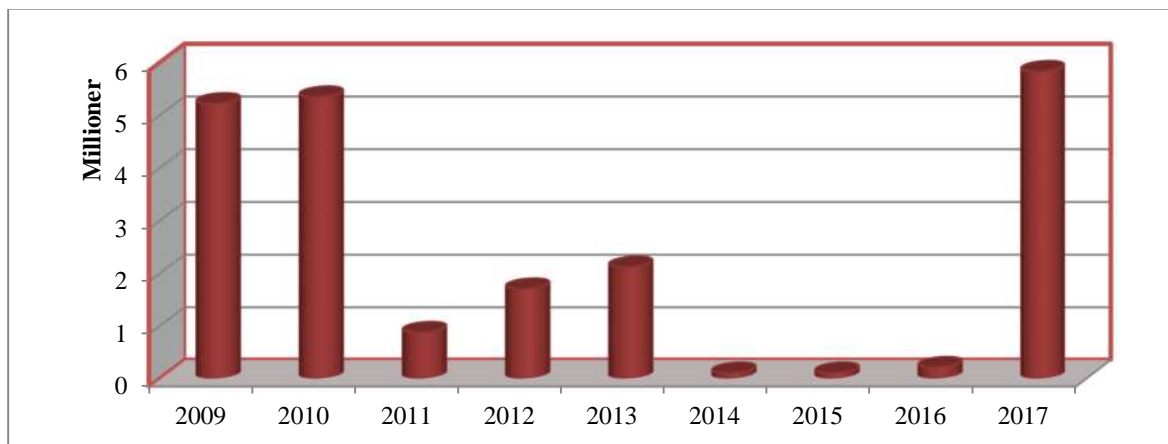
Frå 2019 skal verk og bruk utgå som begrep og takseringsmetode i eigedomsskattelova. Kor mykje dette vil påverke eigdomsskatten i Samnanger kommune er for tidleg å seie. Det er òg vedtatt ei kompensasjonsordning, men om den fullt ut vil kompensera inntektstapet er usikkert.

Det er mykje som tyder på at den lokale beskatningsretten (eigedomsskatten) er under press. Samnanger hadde i 2017 ein skatteinngang på 90 % av landgjennomsnittet og 94,7 % etter inntektsutjamning. Inntekter frå eigedomsskatt er heilt avgjerande for å kunne gje gode tenester.

## Fond

### Disposisjonsfond

Disposisjonsfondet er kommunen sin buffer for å kunna møte uføresette utgifter eller sviktande inntekter. Dette er pengar som kommunen disponerer fritt. Saldo pr. 31.12.2017 er kr 5 828 864,60. Av dette er det 100 000 kroner disponert til arbeid med arealplan jfr KS vedtak 4/13. For meir detaljert informasjon sjå note nr 8 i rekneskapen.



Disposisjonsfondet i % av brutto driftsinntekter er på 2,6 %. I KG 3 er det på 7,7 % og i KG 1 på 8,1 %. Disposisjonsfondet i Samnanger må aukast til 17 mill kroner for å vere på same nivået som i KG 3.

## Årsmelding 2017 Driftsrekneskapen

### Fond Sima-Samnanger

Samnanger fekk 8,2 mill. kroner i kompensasjon for ulemper påført i samband med bygging av kraftledning mellom Sima og Samnanger. Det er gjennom Fylkesmannen avklara med departementet at desse midlane er å sjå på som øyremerka midlar som kan nyttast både til drift og investering. Fylkesmannen tilrår at midlane vert brukte til framtidige investeringar. Kommunestyret gjorde i sak 15/12 vedtak om bruk av midlane. Oversikt viser vedtak, bruk av fondet, omdisponering av opphavleg vedtak og nye vedtak / lån av fondet. Det er gjort vedtak om lån av midlar frå fondet på til saman 2,656 mill. kroner. Det er pr 2017 ført tilbake 1,5 mill kroner til fondet. Det er budsjettert med å føra tilbake resten i 2018.

	Vedtaks KS 15/12	Omdisponert	Sum 2012-2014	2015	2016	2017	Sum	Rest
<b>Mottatt fond</b>							8 213 509	
<b>Bruk:</b>								
KS 15/12 Asfaltering	2 000 000		-2 000 000				-2 000 000	0
KS 15/12 Musikkbinge	500 000	-225 000	-158 563				-158 563	116 437
KS 69/14 Omdisponert til veg til Totræna		225 000	0	-225 000			-225 000	
KS 15/12 Breiband, omdisponert KS 31/14	800 000	-690 000	-10 814			-29 456	-40 270	69 731
KS 31/14 VVA-Bjørkheim		690 000	-164 544	-94 544	-215 456		-474 544	215 456
KS 15/12 Førebyggjande ungdomsarbeid	1 500 000	-597 158	-43 523	-140 000	-140 000	-90 000	-413 523	489 319
KS 69/14 Motorcrossbane, omdisponert til Totræna kr 145 000		0	0		0		0	0
KS 80/16 Tilskot til Totræna		145 000	0		-145 000		-145 000	0
KS 15/12 Kunstgrasbane	1 400 000	352 158	0			-1 752 158	-1 752 158	0
KS 15/12 Veg til idrettsanlegget; endra finansiering til næringsfondet (KS 28/14).	2 000 000	-589 000	0			-80 643	-80 643	1 330 357
KS 28/14 meirforbruk drift 2014		589 000	-589 000				-589 000	0
KS 100/16 Bibliotek		100 000	0			-100 000	-100 000	0
KS 63/13& 57/14 Innføring eigedomsskatt (lån)			-1 188 000	-112 000			-1 300 000	
KS 12/15 17.06.15 Innføring av e-skatt (lån)			0	-280 000			-280 000	
KS 63/13 KLP EK-tilskot			-1 076 000				-1 076 000	
KS 100/16 Tilbakeført til fond 2017			0				1 500 000	
Udisponert	13 509						0	
<b>Sum vedtak/ bruk</b>	<b>8 213 509</b>	<b>0</b>	<b>-5 230 444</b>	<b>-851 544</b>	<b>-500 456</b>	<b>-2 052 256</b>	<b>-7 134 700</b>	<b>1 078 809</b>
<b>Resterande sum</b>							<b>1 078 809</b>	

### Næringsfond

Av næringsfondet kan det ytast tilskot til investeringstiltak både til etablerte verksemder og verksemder under etablering. I 2017 kom det fem søknader frå private verksemder som alle fekk positivt vedtak. Søknadane gjaldt tilskot til driftsbygning, bilverkstad/lokale, etablering av russ exclusive og blomsterbutikk/ kafe. Tilsaman er det vedtatt tilskot på kr 150 000.

Kommunen brukar òg fondet aktivt til å finansiera egne tiltak knytt til næringsverksemd. I rekneskapen er det brukt kr 589 000 til investeringar og kr 803 594 til drift eks. tilskot til private. Eksempel på bruk er arbeid med kommuneplan, revitalisering Tysse , marknadsføring og kontingent/ medlemsavgift i næringsretta organisasjonar.

Bruk av næringsfondet	2017
Tilskot til private	140 000
Budsjett/ drift	437 629
E-skattesak Statnett, felles	20 000
Veg Hagabakkane	589 000
Planarbeid	345 965
<b>Sum bruk</b>	<b>1 532 594</b>

Pr 31.12.17 er det kr 210 190 på kommunen sitt næringsfond som ikkje er disponert. Kr 528 521 er disponert, men ikkje utbetalt. Den største summen er kr 250 000 som gjeld løyving til breiband. Kr 71 339 er ført tilbake til fondet fordi utgifta ikkje vart så høg som forventa.

Det er netto budsjettert med å auka fondet med kr 221 506 i 2018. Totalt er det kr 431 696 som er udisponert pr 01.01.2018.

På kort sikt er det små moglegheiter til å styrka fondet ut over årleg konsesjonsavgift som skal setjast av og evt. tilbakeføring av forskotterte midlar på Lønnebakken. Det siste er avhengig av tomtesalet. Det vart ikkje selt tomtar i 2016 eller 2017. Konsesjonsavgifta var i 2017 kr 979 457 og vert indeksjustert kvart 5. år, sist i 2014. Saldo lån av fondet til Lønnebakken er pr 31.12.2017 på 1,6 mill kroner.

## Årsmelding 2017 Driftsrekneskapen

### Investeringsfond

Kommunen har to ubunde investeringsfond og eit som er knytt til vatn/ avløp Hagamulen. Saldo pr 31.12.2017 er kr 3 630 536.

Informasjonen er henta frå note 7 i rekneskapen:

<b>Ubunde kapitalfond</b>		
<b>Konto 253.20.001</b>	Ubunde investeringsfond	5 537 834
<b>Konto 253.20.002</b>	Nytt ubunde investeringsfond	5 063 197
<b>Konto 253.20.004</b>	Fond vatn/ avløp Hagamulen	300 000
<b>Saldo pr 01.01.2017</b>		<b>10 901 031</b>
<b>Tilgang:</b>		
<b>KS 100/16</b>	Forskottering av Tyssetunellen betalt tilbake	1 750 000
<b>KS 100/16</b>	Sal av Lønnebakken, hus	2 174 120
<b>KS 21/17</b>	Sal av tomt i Rolvsvåg	100 000
<b>art 548*</b>	<b>Sum avsett fond</b>	<b>4 024 120</b>
<b>Avgang:</b>		
<b>KS 100/16 &amp; 57/17</b>	Kommunale bygg mm	-758 168
<b>KS 100/16 &amp; 57/17</b>	Vassforsyning	-984 527
<b>KS 100/16 &amp; 57/17</b>	Bibliotek	-1 521 000
<b>KS 100/16 &amp; 57/17</b>	KLP eigarkapitaltilskot	-599 091
<b>KS 9/17 &amp; 57/17</b>	Bjørkheim park	-1 140 100
<b>KS 100/16</b>	Rolvsvåg industriområde	-650 237
<b>KS 64/16</b>	Krøllgrasbane, lån	-2 584 212
<b>KS 100/16, 10/17 &amp; 57/17</b>	Kommunale vegar	-3 057 279
<b>art 948*</b>	<b>Sum bruk av fond</b>	<b>-11 294 615</b>
<b>Utgående balanse pr 31.12.2017 konto 253.20</b>		<b>3 630 536</b>
<b>Ubunde kapitalfond</b>		
<b>Konto 253.20.001</b>	Ubunde investeringsfond	2 352 551
<b>Konto 253.20.002</b>	Nytt ubunde investeringsfond	977 985
<b>Konto 253.20.004</b>	Fond vatn/ avløp Hagamulen	300 000
<b>Saldo pr 01.01.2018</b>		<b>3 630 536</b>

I budsjett 2018 er det lagt inn netto avsett til fond kr 899 200. Kr 500 000 kjem frå forventa sal av kommunale eigedomar og er usikkert.

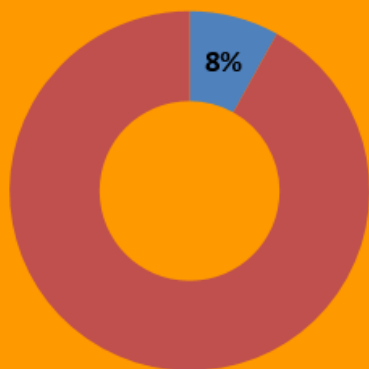
## ORGANISASJON

Sektor for organisasjon hadde i 2017 ansvar for diverse fellesfunksjonar på kommunehuset. Budsjettmessig låg òg oppfølgingsansvar for politisk nivå og revisjon, tilskot til kyrkja og andre livssynsorgan, samt diverse fellesutgifter til denne sektoren.

Organisasjon hadde i 2017 sektorovergripande ansvar knytt til mellom anna økonomi, rekneskap, fakturering, løn, personal, felles opplæringstiltak, arkiv, innkjøp, IKT og informasjon.



**%-andel av totale  
brutto driftsutgifter**



### FAKTA OM SEKTOREN

**Sektorleiar:**

Jan Erik Boge

**Netto utgifter:**

Kr. 16 503 219

**Avvik budsjett:**

Kr. 293 703 (mindreforbruk)

**Tal tilsette:**

11

**Tal årsverk:**

10,45

**Einingar/arbeidsstader:**

Rådmannskontoret/stab

Økonomikontoret

Løns- og personalkontoret

Sørvissenteret

I hovudsak måtte heilt nødvendige primæroppgåver og lovpålagte oppgåver prioriterast i 2017. Første kvartal var spesielt utfordrande, på grunn av vakanse ved løns- og personalkontoret. På same måte som i 2016, klarte sektoren i 2017 ikkje å jobba nok med utvikling og kvalitetssikring. Dette gjeld til dømes arbeid med revisjon av fleire kommunale planar og vedtekter, utarbeiding og kvalitetssikring av rutinar og prosedyrer, felles opplæringstiltak for einingane og diverse utviklingsarbeid.

For mykje av arbeidstida for leiarane i sektoren i 2017 gjekk til drift og forvaltningsoppgåver, og dette gjekk på bekostning av arbeid knytt til utvikling og forbetring av tenester, system og rutinar. Dette gjaldt i 2017, på same måte som dei føregåande åra.

Det vart hausten 2017 bestemt at sektor for organisasjon skal opphøyra som eigen sektor i 2018. Økonomikontoret og løns- og personalkontoret vil då bli lagt direkte under rådmannen. Sørvissenteret vil bli omgjort frå eining til avdeling, og IKT vil bli skilt ut frå sørvissenteret. Rådgjevar ved rådmannskontoret vil få eit overordna ansvar for både sørvissenteret og IKT.

Organisasjon	2016 Rekneskap	2017 Rev.budsjett	2017 Rekneskap	Avvik	Avvik
Rådmannskontor/stab	900 597	1 154 126	1 141 689	-12 437	-1,08%
Økonomikontoret	1 667 751	1 903 600	1 875 748	-27 851	-1,46%
Løns- og personalkontoret	1 912 967	2 015 293	1 911 846	-77 190	-3,83%
Fellesutgifter	1 333 485	1 436 139	1 337 521	-98 618	-6,87%
Sørvissenteret	5 025 031	5 455 035	5 524 137	69 103	1,27%
Politisk nivå og revisjon	2 265 023	2 290 729	2 127 564	-163 165	-7,12%
Tilskot til kyrkja/andre livssynsorgan	2 384 871	2 542 000	2 558 456	16 456	0,65%
<b>Totalt</b>	<b>15 489 724</b>	<b>16 796 922</b>	<b>16 503 219</b>	<b>-293 703</b>	<b>-1,75%</b>

(Minusteikn betyr mindreforbruk)

## Personalstatistikk m.m. for heile kommunen

Årsverk i Samnanger kommune				
	2017	2016	2015	2014
Tal årsverk	188	185	183	184
Tal tilsette	267	260	262	265

Årsverk fordelt på alder		
Aldersgruppe	Årsverk i 2017	Prosent av årsverk totalt
Under 20 år	3,4	1,8%
20 - 29 år	24,3	12,9 %
30 - 39 år	34,2	18,2 %
40 - 49 år	56,0	29,8 %
50 - 59 år	51,3	27,3 %
60 - 69 år	18,4	9,8 %
Over 69 år	0,4	0,2 %

Fordeling kvinner/menn				
	2017	2016	2015	2014
Tal kvinner	214	207	207	208
%-del kvinner	82,6	79,60 %	79,00 %	78,50 %
Årsverk kvinner	155	152		
Tal menn	53	53	55	57
%-del menn	17,4	20,40 %	21,00 %	21,50 %
Årsverk menn	33	33		

### Tilgang på arbeidskraft

Kommunen hadde i 2017 tilstrekkeleg tilgang på arbeidskraft innanfor dei fleste fagområde. Det melde seg kvalifiserte søkjarar til dei fleste stillingar som vart lyste ut. På følgjande område var det rekrutteringsutfordringar i 2017:

- Lærarar i skulen
- Psykolog
- Sjukepleiarar (spesielt vikariat)
- Støtte-/fritidskontaktar

Kommunen har ikkje moglegheit til sjølv å ha spisskompetanse innanfor alle fagområde. Som følgje av dette vert det kjøpt noko konsulenthjelp innanfor enkelte fagområde. På andre fagområde er det etablert interkommunalt samarbeid eller ordning med kjøp av tenester frå andre kommunar.

### Sjukefråværsstatistikk

Sjukefråvær i Samnanger kommune *				
	2017	2016	2015	2014
Totalt	7,7	7,3 %	7,9 %	7,7 %
Fordelt på kjønn:				
Kvinner	8,6	8,0 %	8,4 %	7,5 %
Menn	3,1	4,2 %	5,7 %	8,2 %
Fordelt på alder:				
20 - 29 år	10,5	6,8 %	6,9 %	10,4 %
30 - 39 år	6,2	8,8 %	7,5 %	7,0 %
40 - 49 år	7,3	5,7 %	7,5 %	6,7 %
50 - 59 år	8,7	7,9 %	8,1 %	9,2 %
60 - 69 år	5,7	7,7 %	10,4 %	5,5 %
Fordelt på lengd:				
1 - 16 dagar	1,6	1,9 %	1,9 %	1,8 %
17 - 56 dagar	1,5	1,7 %	2,2 %	1,8 %
Over 56 dagar	4,6	3,7 %	3,8 %	4,2 %
Fordelt på type:				
Eigenmelding	0,9	0,7 %	0,7 %	0,9 %
Sjukemeld av lege	6,8	6,6 %	7,2 %	6,8 %

\*) Arbeidsmiljøutvalet har vedteke ei målsetting om at det samla sjukefråværet i kommunen ikkje skal vera høgare enn 6,5%.

Sjukefråvær i einingane		
Eining/arbeidsstad	Sjukefråvær 2017	Målsetting 2017 *
Rådm.kontor og stab	3,9 %	3,8 %
Sørvissester	1,6 %	3,8 %
Barnehage	13,8 %	7,0 %
Barneskulen	8,7 %	4,3 %
Ungdomsskulen	3,2 %	4,5 %
Kultur	2,3 %	3,8 %
Helse	5,3 %	3,8 %



Sjuefråvær i einingane		
Eining/arbeidsstad	Sjuefråvær 2017	Målsetting 2017 *
Sjueheim	9,0 %	9,0 %
Heimetenester	10,9 %	9,0 %
Funksjonshemma	3,3 %	9,0 %
NAV	8,2 %	3,8 %
Teknisk forvaltning	8,8 %	3,8 %
Teknisk drift	8,2 %	3,8 %

\*) Sjå side 26 i rådmannen sitt økonomiplanrundskriv for 2017 - 2020.

### Likestilling

På same måta som andre kommunar, er det ei stor overvekt av kvinner blant dei tilsette i Samnanger. Med nokre få unntak, gjeld dette for alle einingane. Kommunen har ikkje konkrete målsettingar eller tiltaks-/handlingsplan knytt til å få ein jamnare kjønnsbalanse i einingane.

Kommunen har ikkje arbeidd systematisk med å kartleggja eventuelle skilnader mellom kvinner og menn med omsyn til løn eller andre arbeidsvilkår. Det er likevel klart at omfanget av deltidsarbeid er vesentleg større blant kvinner enn menn i kommunen. Dette gjeld truleg òg omfanget av uønska deltid.

### Opplæring for tilsette

Det vart ikkje gjennomført fellesopplæring for alle einingane i 2017. Det vart likevel gjennomført mykje opplæring for tilsette i kommunen, både intern og ekstern opplæring. Ekstern opplæring omfattar både deltaking på kurs/samlingar og at tilsette gjennomfører grunnutdanning eller vidare-/etterutdanning. Når det gjeld opplæringstiltak for tilsette i skule og barnehage, blir ein del av dette koordinert gjennom Midthordland kompetanseregion.

Leiaropplæring har vore etterlyst i kommunen i fleire år. Dette er eit område rådmannen vil prioritera frå og med 2018, og planlegginga av leiaropplæringa starta hausten 2017.

### Bedriftshelseteneste

Samnanger kommune kjøper bedriftshelsetenester frå Bedriftshelse1 i Norheimsund. Den samla kostnaden i 2017 var om lag 266 000 kroner. Denne summen inkluderer både utgifter til kjøp av ordinære bedriftshelsetenester (om lag 112 000) kroner og utgifter til kjøp av forundersøking knytt til ei sak i kommunen (om lag 154 000 kroner). Ordinære bedriftshelsetenester omfattar mellom anna helsekontrollar for grupper av tilsette, målingar/kartleggingar, bistand i enkeltsaker og deltaking på møte i arbeidsmiljøutvalet.

### Lokale lønsforhandlingar

Det vart i 2017 (i september/oktober) gjennomført lokale lønsforhandlingar for alle grupper av tilsette i kommunen. Det vart gjennomført forhandlingar med til saman 15 fagforeiningar. Det vart semje med 14 av desse og brot med ei fagforeining. Tvisten med denne fagforeininga vart avgjort gjennom forhandlingar mellom dei sentrale tariffpartane i Oslo.

### Fellesarrangement for tilsette - bruk av velferdsmidlar

Det var sett av 40 000 kroner til velferdstiltak for tilsette i 2017. Det vart ikkje gjennomført fellesarrangement for alle tilsette. Midlane vart i staden fordelt til einingane til bruk i samband med julearrangement/tilsvarande for tilsette.

### **Medarbeiderundersøking**

Det vart ikkje gjennomført medarbeiderundersøking i 2017.

### **Internkontroll og etikk**

Det går fram i § 48 i kommunelova at det i årsmeldinga skal "redegjøres for tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å sikre betryggende kontroll og en høy etisk standard i virksomheten."

Kapittel 2 i personalvedtektene for Samnanger kommune omhandlar etiske prinsipp både for tilsette og folkevalde. Disse prinsippa har vore relativt uendra i mange år og det er behov for revisjon. Av kapasitetsmessige årsaker kom dette arbeidet heller ikkje i gang i 2017.

I tillegg til dei etiske prinsippa har Samnanger kommune òg retningslinjer og rutinar for ein del område, for å sikra god kontroll og redusera risikoen for regelbrot/korrupsjon. Døme på slike rutinar er:

- Alle ledige stillingar skal lysast ut anten eksternt eller internt.
- Det skal vera to underskrifter når rekningar for innkjøp av varer og tenester skal betalast (attestasjon og tilvising). Det same gjeld for godkjenning av timelister, reiserekningar m.m.
- Reglar for kva gåver dei tilsette kan ta imot/akseptera.

Når det gjeld innkjøp, vert nok lov og forskrift om offentlege innkjøp i ein del tilfelle opplevd som krevjande og tungvint å etterleva. Dette gjeld mellom anna fordi lova i ein del høve gjer innkjøpa dyrare og at ein kjem i situasjonar der ein ikkje har fleksibilitet til å finna fram til dei beste løysingane. I nokre tilfelle kan og reglane føra til òg at det tek svært lang tid å få kjøpt inn varer og tenester. Som følgje av endringar i innkjøpslovgjevinga i 2017, er det behov for å revidera kommunen sitt innkjøpsreglement. Dette arbeidet kom dessverre ikkje i gang i 2017. I regi av kontrollutvalet skal det i 2018 gjennomførast forvaltningsrevisjon på innkjøp i kommunen. Når rapporten frå denne revisjonen ligg føre, må det sjåast på om det er behov for å gjennomføra tiltak, for eksempel knytt til system/rutinar eller opplæring/innkjøpsfagleg kompetanse.

Samnanger kommune ønskjer å ha høg etisk standard også på mellommenneskelege relasjonar. Det vera seg mellom tilsette og brukarane, mellom tilsette og politikarar, med kollegaer og også mellom brukarane (til dømes elevar). Mobbing er og eit spørsmål om etikk. Leiarane har eit særleg ansvar for at dette vert etterlevd.

Det vert elles vist til årsmeldinga for sektor for samfunn og utvikling for informasjon om internkontroll/internkontrollsystem.

### **Økonomikontoret**

Økonomikontoret hadde 1,9 årsverk i 2017, fordelt på tre tilsette (økonomisjef 100%, konsulent 75% og sekretær 15%).

Innføringa av eigedomsskatt på bustad-, fritids- og næringseigedomar i 2015 har ført til varig auka arbeidsmengd for økonomikontoret. Dette gjeld arbeid knytt til årleg utskriving og fakturering av eigedomsskatt, samt arbeid med behandling av klagar på eigedomsskatt. Dette arbeidet utgjør årleg om lag to månadsverk.

Økonomikontoret måtte frå hausten 2016 mellombels overta løns- og personalkontoret sitt ansvar for sjukefråværsregistrering og innkrevjing av sjukepengerefusjonar m.m. frå NAV. Dette var ei relativt omfattande tilleggsoppgåve, som varte fram til sommaren 2017.

Arbeidssituasjonen/arbeidsmengda har vore krevjande for økonomikontoret i mange år, dette gjeld spesielt for økonomisjefen. Kommunestyret vedtok i budsjettbehandlinga for 2017 å oppretta ei ny 100% rådgjevarstilling (50% ny stillingsressurs og 50% stillingsressurs overført frå tidlegare kultursjefstilling). Denne stillinga vil vera knytt til økonomikontoret, og vil forhåpentlegvis vera med på å redusera arbeidspresset ved kontoret noko.

### **Løns- og personalkontoret**

Det var utskifting i begge stillingane ved løns- og personalkontoret våren 2017. Den faste bemanninga ved kontoret er 2,0 årsverk, fordelt på to tilsette (leiar løn og personal 100% og konsulent 100%). I 2017 hadde kontoret i tillegg ein god del hjelp frå sekretær ved rådmannskontoret. På same måte som 2016, var 2017 eit utfordrande år for løns- og personalkontoret. Arbeidsmengda ved kontoret er stor, med mange faste oppgåver som ikkje kan forskyvast/utsetjast (lønsutbetalingar, refusjonsinnkrevjing, rapporteringar m.m.). I tillegg kjem diverse andre oppgåver der omfanget varierer, mellom anna tilsetjingssaker, personalsaker, oppfølging av sjukemelde og hjelp/rådgjeving til einingane.

Løns- og personalkontoret vil i 2018 få ansvar for gjennomføringa av to prosjekt som vart bestemt hausten 2017. Dette gjeld leiaropplæring og nærværprosjekt. Planlegginga av begge desse prosjekta starta hausten 2017.

Samarbeidet med NAV Arbeidslivssenter, som løns- og personalkontoret i liten grad har klart å prioritera dei siste åra, vart «reetablert» hausten 2017, mellom anna i samband med planlegginga av nærværprosjektet. Me tek sikte på å halda fram og utvida samarbeidet vidare framover.

Det har i fleire år vore utfordringar relatert til kommunen sitt lønssystem, som vart teke i bruk i 2012. For mykje av arbeidstida ved løns- og personalkontoret går med til arbeid knytt til lønssystemet, spesielt teknisk arbeid/systemarbeid relatert til vedlikehald, oppdateringar og feilsøking. I tillegg til å arbeida for å redusera omfanget av slikt arbeid, er det stort behov for å effektivisera lønsarbeidet gjennom å få på plass elektroniske løysingar for timelister, overføring av lønsopplysningar frå turnussystem m.m.

### **Sørvissenteret**

Eining for sørvissenter hadde i 2017 ansvar for mellom anna postmottak, arkiv, ekspedisjon, sentralbord, politisk sekretariat og IKT. Eininga hadde 4,75 årsverk, fordelt på fem tilsette (einingsleiar 100%, to sekretærar med høvesvis 90% og 85% stilling, og to IKT-konsulentar med 100% stilling).

Sørvissenteret heldt i 2017 fram arbeidet med å henta inn arkiv/arkivmateriale frå einingane, og rydda og systematisera dette. Dette er eit svært omfattande arbeid, som vil måtte fortsetja i fleire år framover.

Kommunen sitt arkiv- og saksbehandlingssystem (Acos Websak) vart oppgradert til ny versjon våren 2017, samt at det kom på plass ny møtemodul.

Mangel på eigna arkivlokale er ei stor utfordring for sørvissenteret. Ved daglegarkivet er det både plassmangel og manglande tryggleik mot mellom anna brann og innbrot. Sørvissenteret har òg mangel på plass til lagring av eldre arkivmateriale (bortsetjingsarkiv/spesialrom for arkiv), fordi det noverande bortsetjingsarkivet er fullt. Det må gjerast investeringar knytt til arkivlokale i åra som kjem. I tillegg vil det truleg vera behov for at kommunen leiger meir plass til lagring av arkivmateriale hos Interkommunalt arkiv i Hordaland (IKAH).



*Kassar med arkivmateriale klare til henting på IKAH (Interkommunalt arkiv Hordaland) våren 2017. Dette gjeld arkivmapper som kommunen innleverte til IKAH for nokre år sidan, og som IKAH no har gått gjennom og systematisert/rydda. Arkivmateriale er no tilbake i Samnanger.*

Kommunen har i dag papirarkiv for alle arkivdelar (sentralarkiv, elevarkiv, personalarkiv og eigedomsarkiv). Dette gjer at sørvissenteret må bruka uforholdsmessig mykje av arbeidstida på kopiering av papir og arbeid med papirmapper (saksmapper). Overgang til papirlaust arkiv, papirlaus saksbehandling og digitale løysingar for innbyggjarar/publikum må vera satsingsområde for kommunen. I kommunestyret sitt budsjettvedtak i desember 2017 vart det sett av midlar til nokre tiltak knytt til dette, men det vil vera behov for ytterlegare midlar i åra som kjem.

Utviklinga i talet på arkivsaker og journalpostar (dokument) gir ein indikasjon på saks- og arbeidsmengda ved sørvissenteret. Både talet på arkivsaker og journalpostar (dokument) pr. år har nesten dobla seg i perioden frå 2011 til 2017.

Utvikling i tal arkivsaker og journalpostar i kommunen sitt arkiv-/saksbehandlingssystem								
Tekst	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Merknad
Arkivsaker registrert i Websak (Websak er kommunen sitt elektroniske arkiv- og saksbehandlingssystem (hovudsystem)).	668	739	852	1008	1016	1083	1132	Ei arkivsak kan t.d. vera ei tilsetjingssak, byggesak, elevsak, plansak eller ei personalsak.
Journalpostar registrert i Websak	5412	6742	6892	8041	9210	10040	11089	Ein journalpost kan t.d. vera eit inn-/ utgåande brev eller eit saksframlegg.

#### IKT

Den eine av dei to IKT-konsulentane i kommunen slutta våren 2017, og ny konsulent starta i august 2017.

Samnanger driftar dei fleste dataystema sjølv, og IKT-konsulentane har eit breidt arbeidsområde. Dei arbeider kontinuerleg med å finna, få på plass og drifta gode og føremålstenlege løysingar, ofte i

samarbeid med både einingane og andre. Det vart i 2017 ikkje gjennomført større prosjekt knytt til IKT-området.

Dei tilsette på IKT har heimevaktordning, med vakt fram til kl. 22.00 alle dagar. Ordninga vart innført for nokre år sidan, primært på bakgrunn av at kommunen blir meir og meir avhengig av at datasystema våre fungerer til ei kvar tid, også utanom ordinær arbeidstid. Dette gjeld spesielt datasystema i pleie- og omsorgstenestene

Ein av IKT-konsulentane har dei siste åra hatt ein del administrative oppgåver knytt til brannvesenet og førstehjelpsbilen. Dette gjer at den faktiske stillingsressursen knytt til IKT har blitt litt redusert, sjølv om dette ikkje viser budsjettmessig.

I kommunestyret sitt budsjettvedtak i desember 2017 vart det sett av 175 000 kroner i ekstramidlar i 2018 til utskifting av PC'ar for elevar ved skulane. Dersom kommunen skal halda fram med å ha like stor tettleik på elev-PC'ar som i dag, må det setjast av ekstramidlar òg i åra etter 2018.

Rådmannen vil i 2018 sjå på kommunen si IKT-drift, og vurdere om me bør samarbeida med andre kommunar på dette området.

## Politisk nivå og revisjon

2017 var det andre heile året i kommunestyreperioden 2015 – 2019.

Nedanfor følgjer oversikt over aktiviteten i kommunestyret, formannskapet og diverse utval.

Utval	2012		2013		2014		2015		2016		2017	
			Møte	Saker	Møte	Saker	Møte	Saker	Møte	Saker	Møte	Saker
Administrasjonsutvalet	5	13	1	3	4	11	2	5	2	6	2	9
Arbeidsmiljøutvalet	3	9	5	19	5	21	4	17	3	11	4	13
Eigedomsskatt (takstutval)	5	39	3	15	1	2	Nedlagt					
Eigedomsskatt (klagenemnd)	0	0	2	4	0 *	0	1	14	1	13	1	11
Eigedomsskatt (sakkunnig nemnd)	Opretta i 2014				0 *	0	5	24	3	32	0	0
Eldrerådet	4	8	4	12	3	9	2	5	2	4	2	5
Formannskapet	9	72	10	52	13	70	7	51	8	70	6	48
Rådet for personar med nedsett funksjonsevne	4	8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kontrollutvalet	5	38	5	37	5	38	4	46	4	49	5	43
Kommunestyret	6	92	9	71	7	73	7	76	8	106	7	58
Naturutvalet	8	88	8	74	8	69	8	68	8	63	7	36
Utvalet for oppvekst og omsorg	6	30	6	23	5	15	4	15	Nedlagt			
Tilsetjingsutvalet	25	34	19	40	16	29	31	39	17	26	16	22
Ungdomsrådet	4	15	0	0	5	24	6	13	4	12	7	5**
Viltnemnda	3	9	1	5	1	6	1	3	Nedlagt			

\*) Takstutvalet for eigedomsskatt vart i juni 2014 omgjort til sakkunnig nemnd for eigedomsskatt. Den sakkunnige nemnda og klagenemnda deltok på eit 2-dagars kurs i 2014, men hadde ingen møte der saker var oppe til behandling/der det vart gjort vedtak.

\*\*\*) Ungdomsrådet hadde ikkje vedtakssaker til behandling på alle møta sine i 2017.

## SAMFUNN OG UTVIKLING

Samfunn og utvikling er eit tenesteområde med sektorovergripande arbeidsoppgåver knytt til samfunnsutvikling, næringsutvikling, kultur, folkehelse, beredskap, landbruksteneste og tekniske tenester. Til tekniske tenester ligg forvaltningsoppgåver innan byggje- og delingssaker, oppmåling, plan og miljø. I tillegg kjem drifting av kommunale eigedomar, veg, vatn og avløp. Utbygging og investeringsprosjekt er òg lagt til sektoren. I 2017 vart fleire store investeringsprosjekt avslutta. VA-utbygginga på Bjørkheim vart ferdigstilt, og i juni vart både nytt bibliotek og kunstgrasbane tatt i bruk. Vegen til Totræna fekk ny rassikker trase, og det er utført ei rekke byggvedlikehald.

Kommuneplanen sin arealdel har vore eit stort arbeid over fleire år. Planen vart vedteken i desember 2017. Arbeidet med å lage ein ny planstrategi for dei neste fire åra står for tur, og samfunnsdelen til kommuneplanen er ein av dei som bør ha høgast prioritet.

Kommunen har etter kvart fått til eit godt tverrfagleg samarbeid (TFS) på korleis å fremma folkehelsa hos innbyggjarane. Det er etablert eit kvalitetstyringssystem som og inkluderer rapportering av avvik. I 2017 vart ein del oppgåver utsett grunna vakanse ved rådmannskontoret, og det har vore ein del tidkrevjande saker spesielt innanfor tekniske tenester. Pr. i dag har me ikkje tilgjengelege detaljar frå kostratal innfor sektoren, så samanlikningar og analysetal vert lagt fram i økonomiplanen.

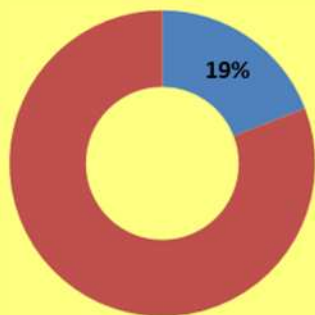
### Økonomi

Samfunn og utvikling forvalta i 2017 totalt kr. 23 242 494. Sjølvkostområde som utgifter til vatn, avløp og slam vert haldne utanom driftsutgiftene til sektoren og kjem i tillegg. I 2017 utgjør VA-utgiftene kr. 5.052.437. Det er svært god budsjettstyring innanfor tenesteområda, og for heile sektoren var det eit mindreforbruk på kr 226.949. Noko som skuldast meirtilskot og bruk av fond.

Samfunn og utvikling	2016 Rekneskap	2017 Rev.budsj.	2017- Rekneskap	Avvik	Avvik
Rådmannskontor	1 064 322	1 591 913	1 543 142	-48 771	-3,16%
Næringsføremål	-2 444 648	-3 107 000	-3 230 551	-123 551	-4,00%
Samf utvikling	778 882	863 012	836 998	-26 014	-3,00%
Teknisk FV	6 296 695	6 858 254	6 850 200	-8 054	0%
Teknisk drift	11 428 728	13 429 180	13 553 167	123 987	0,91%
Kultur	3 423 160	3 834 084	3 689 538	-144 546	-3,90%
<b>Totalt</b>	<b>20 547 139</b>	<b>23 469 443</b>	<b>23 242 494</b>	<b>-226 949</b>	<b>-0,90%</b>

(Minusteikn betyr mindreforbruk)

### %-andel av totale brutto driftsutgifter



## FAKTA OM SEKTOREN

**Ass.rådmann/Sektorleiar:**  
Hilde-Lill Våge

**Netto driftsutgifter:**  
Kr. 23 242 494 (eks.sjølvkost)

**Sjølvkost (brutto):**  
Kr. 5 052 437

**Avvik budsjett:**  
Kr. 226 949 (mindreforbruk)

**Tal tilsette:**  
39 (+ 16 brannkonst)

**Tal årsverk:**  
26,25 (+0,17 brann)

**Tal brukarar:**  
2 463

**Einingar:**  
Rådmannskontoret (inkl næring)  
Teknisk forvaltning  
Teknisk drift  
Kultur



## Næring

Delar av industriområdet i Rolvsvåg er ferdig regulert og tilrettelagt for sal. Det vart selt ein tomt i øvre del av området på nyåret. Hausten 2017 vart det inngått kontrakt om å etablera veg og infrastruktur opp i øvste industriområde. Dette vil stå ferdig våren 2018. Kommunen må då ta stilling til den vidare utbygginga av infrastruktur.

Det er løyvd kr. 150.000 i tilskot frå det kommunale næringsfondet til 5 bedrifter til etablering og bedriftsutvikling.

Samnanger har eit interkommunalt samarbeid med Fusa, Os og Tysnes om landbrukstenestene. Me betalte kr. 697 941 i tilskot til Fusa, som er arbeidsgjevarkommunen i samarbeidet.

Landbrukskontoret har fast kontordag i Samnanger og forvaltar kommunen sitt landbruksområde med å gje råd til bønder som skal etablera seg eller gå inn på nye forretningsområde. I 2017 har kontoret arbeid særskilt med å få vidareført felles veterinærteneste.

Eit godt breiband er viktig for framtidig næringsutvikling. Kommunen fekk tilskot i 2017 til vidare utbygging i Saga-Rolvsvåg. Dette arbeidet pågår.

Samnanger kommune deltek også i Bergensalliansen, ein politisk møteplass for 22 kommunar i og rundt Bergen. Dei har òg næringspolitiske saker på dagsorden.

For å fremje lokal næringsutvikling er Samnanger kommune medlem i Bjørkheim Vel og Samnanger næringsforum. Kommunen har lagt ned store investeringar i infrastruktur på Bjørkheim for å leggja til rette for etablering av bedrifter og utbyggjarar som vil satse på området.



*Bjørkheim –Veg, VA-anlegget, park og bibliotek – Foto Hylland*

## Beredskap og internkontroll

I samband med tilsyn av fylkesmannen vart kommunen pålagt å utarbeida ny overordna ros-analyse innan 2017. Vakanse på rådmannskontoret heile våren 2017 og meirarbeid med kommuneplanen har ført til forseinking i arbeidet. Fristen med å lukka avviket vil la seg gjennomføra i løpet av hausten 2018.

Kommunen har etablert eit kvalitetsstyringssystem som skal gje god internkontroll i organisasjonen. Våren 2017 fekk einingsleiarane opplæring i 4 bolkar om bruken av lovverk og kvalitetsindikatorar innanfor sine område og bruk av avvikssystemet. I løpet våren 2018 vil alle tilsette ha eigen e-post i kommunen og kan då ta i bruk systemet og melde avvik gjennom dette.



Ytre Tysse – Tyssedagen i SamnangaVeko

## Folkehelse

Kommunen skal fremja folkehelse gjennom dei verkemidla me har på lokal utvikling, planlegging, forvaltning og tenesteyting. Folkehelsearbeid gjeld for heile befolkninga og *me skal tenka helse i alt me gjer*. Hovudmålet til Samnanger er «Fleire gode leveår for alle».

### Folkehelseprofil som grunnlagsdata

Folkehelseprofilar for kommunar er ei oversikt over helsetilstanden i befolkninga og faktorar som påverkar denne. Statistikken visar 34 indikatorar fordelt på seks tema: Befolkning, levekår, miljø, skule, levevanar, helse og sjukdom. Dei siste åra har Samnanger kommune lege betre an enn landsnivået på dei fleste punkt. Barometeret visar ein «raud» verdi, for uføretrygda i aldersgruppa 18-44 år. Det kan vera fleire årsaker til at me ligg under her, og som bør verte undersøkt nærare.

Sjølv om Samnanger ligg betre an eller likt med landsnivået på dei fleste verdiar, kan me likevel ha viktige folkehelseutfordringar for kommunen. Ei vidareundersøking lokalt og informasjon frå det tverrfagelge samarbeidet (TFS) som er etablert, vert svært viktig. Landsnivået representerer ikkje alltid eit ønska nivå.



Satsingar i 2017

Engasjerte lokalsamfunn	Samningaveko , TV-aksjonen Kulturmidlar - kr. 216 000 utbetalt til frivillige lag- og organisasjonar BKK sin konkurranse «Sosial Energi» - Samnangerheimen vann eldrosjesyklar gjennom avstemming på facebook .
Trygge lokalsamfunn	Sykelopplæring i 5. trinn Symjeopplæring ved Arna symje- og livredningsklubb for barnehagebarn.
Sosial tilhøyring	Lagt til rette for gode møteplassar som universelt utforma bibliotek, torg og park, friidrettsbane og kunstgrasbane. Arrangement som Samningaveko, UKM-lokalfestival, UKM-workshop og open aktivitetsdag ved Aldal friluft.
Fysisk aktivitet	Symjeopplæring for barnehagebarn, utstyr til bassenget, dans i SFO, friidrettsdagar for skule- og barnehagebarn og eldre i Hagabotnane, «SykkelVM», open aktivitetsdag ved Aldal friluft og forbetra tilkomst til Totræna skianlegg. Gymsalane på barneskulen og ungdomsskulen og bassenget er i bruk kvar vekedag.
Psykisk helse	Tverrfagleg samarbeid for barn og unge. Markering av Verdensdagen for psykisk helse med Trond Haukedal –«God nok», for alle innbyggjarar, deretter for Skottabakken og eit for ungdomsskuleelevar. Barnehage/-skule hadde tema «Noko å gleder seg over» , og laga til fellesmåltid, vennefest og tankekart. Kurs i psykologisk førstehjelpsskrin for alle tilsette som arbeidar med barn og unge. Foredrag med Simen Almås på barneskulen og ungdomsskulen.
Ernæring	Satsa på heimalaga mat frå eige kjøkken på Samnangerheimen.
Tverrfagleg samarbeid for barn og unge (TFS)	Største tverrfaglege samarbeidet i kommunen med 23 representantar frå ulike tenester som jobbar med helsefremmande faktorar. Målgruppa er alle barn og unge og jobbar ikkje med enkeltsaker. Fokusområde i 2015-18: <i>Identitet</i> Tiltaka kjem fram i tabellen.



Den kulturelle spaserstokken - Samnangerheimen

## Tekniske tenester

Teknisk forvaltning har ansvar for plan-, byggje- og delingssak, brann, kart og oppmåling, natur- og miljøforvaltning. Medan teknisk drift har oppgåver knytt til drift av vatn, avløp, veg og eigedom. Lokale vedtak som var styrande for drifta i 2017 var;

- Gjera ferdig kommuneplanen sin arealdel
- Starte kommuneplanarbeidet –samfunnsdelen
- Ferdigstillast trafikksekringsplanen
- Kvalitet i tenestene – sakshandsamingstid og digitalisering
- Brann – dagvakt
- Rassikre vegen i Totræna
- Hagabotnane – ny trase og utbetring av dagens veg.
- Effektivisere vegdrift – overføring av driftsansvar på veg, leasing av bilar/maskinar



## Sakshandsaming og digitalisering

Teknisk forvaltning handsama 72 byggesøknader, 2 delingssaker og gjennomførte 24 oppmålingssaker i 2017. Det er sett krav til sakshandsamingstid for byggesakssøknader og søknader om oppmåling. Me har ei gjennomsnittleg sakshandsamingstid på under ei veke og held godt fristen både på 3 og 12 veker. Kommunen er og ajour med oppmålingsoppgåver. I framtida vil og synfaring av eigedomar i samband med klagehandsaming og ny vurdering av grunnlaget for eigedomsskatt verte lagt til oppmåling. Kontoret har starta prosessen med å få til svarUT/svarInn og fulldigitalisere søknadar og svar. Ei utfordring for sakshandsaminga er innkomne ufullstendige søknader. Dette trur me kan verte løyst med god informasjon, timeavtalar og rådgjeving i forkant.

I 2017 har mykje av ressursane gått med til å utgreie næringsområdet i Børdalen og få kommuneplanen sin arealdel vedteken. Kommunen sine planar og kart, VA-anlegg og reguleringsplanar skal publiserast digitalt, og vera tilgjengeleg for ålmenta. Arbeidet er i gang, og ein del er allereie ute på nett. Dette er eit stort arbeid og det vert svært viktig å halde både kart og informasjonen oppdatert til ei kvar tid. Byggesaksarkivet skal og digitaliserast. Dette er ei så stor oppgåve at det ikkje let seg gjennomføre utan å få tilført ekstra ressursar til eininga. Trafikksekringsplanen vart vedteken på slutten året og vert grunnlaget for søknadar om tilskot til ulike tiltak og utbetringar. Arbeidet med å lage ein parkeringsplan for kommunen vart og starta opp, og vil kome til behandling i naturutvalet våren 2018.

Teknisk forvaltning har eit stort påtrykk frå politisk nivå om å utarbeide ei rekkje planer og tiltak i tillegg til lovpålagte og vedteke planar. Det er ikkje tilstrekkeleg med ressurspersonar i avdelinga til å innfri desse forventingane eller ønska. Kommuneplanen sin samfunnsdel og klimaplan har det ikkje vore ressursar til å starte på i 2017. Det vert difor svært viktig å få utarbeidd eit nytt planprogram for dei neste åra, der ein prioriterer kva planar og rekkefølga av desse ut frå dei ressursar som vert stilt til rådvelde. Både planprogram og kommunen sins Samfunnsdel til kommuneplanen er lovpålagte planar som skal ligge føre kvart 4 år.

## Miljø og ressursar - Avfall og renovasjon

Forvaltning av miljøforureining er aukande. Det gjeld både forsøpling, avløpsforureining og anna forureining. Samnanger er med i interkommunal renovasjonsordning – BIR. Heile kommunen er kartlagt for mogleg forsøpling og forureining. Det er identifisert 43 stader med mogleg forureiningskjelde kor dei fleste har følgt pålegget om å rydda. I 2017 gjekk kommunen saman med andre grunneigarar om å rydde opp i gamal forsøpling nedanfor Samnangerheimen. Samstundes la

kommunen ned ein del arbeid for å gjere området meir tilgjengeleg med veg ned til sjøen og uteplassar.

### **Brann**

Brann- og redningstenesta i Samnanger høyrer under teknisk forvaltning. Kommunen har avtale med Bergen kommune om felles brannsjef. I 2017 var det 24 utrykkingar i samband med brann/redning og 39 utrykkingar med first responder. For å knyte til oss eit større fagmiljø med høg kompetanse gjekk Samnanger og ei rekkje kommunar rundt Bergen i 2017 inn i brannsamarbeidet *Vest Brann*. Kommunen har dei siste åra investert i både kompetanse og utstyr innanfor brannområdet, som gjer at dette no ligg på eit tilfredsstillande nivå. I følge HMS-rapport som vedkjem arbeidsforholda til brannmannskapa viser den behov for å oppgradere eller finne nye lokale til brannstasjonen. Kommunen bør og vurderer om personalansvaret og brannstasjon bør settast ut til Bergen brannvesen. Brannbefal/-konstablar på dagvakt bør og knytast til andre tilsette i kommunen enn berre til teknisk drift og IT.

### **Drift og vedlikehald av kommunale eigedomar**

Samnanger har ein relativt ung bygningsmasse av god kvalitet etter å ha prioritert formålsbygga gjennom fleire år. Barneskulen vart bygt i 1998 og fekk nytt tilbygg i 2014. Dråpeslottet barnehage vart bygt i 2008 og Vassloppa barnehage vart totalrenovert i 2012. Kommunehuset vart renovert utvendig i 2013 med ny fasade og vindauga. Nye Samnangerheimen vart teken i bruk i våren 2016. Ungdomsskulen er bygt i 1962/74 og er oppussa noko innvendig i 2017. I 2017 opna kommunen sitt nye bibliotek på Bjørkheim og Hagabotnane idrettsanlegg fekk erstatta grasbanen med ny kunstgrasbane.



*Biblioteket på Bjørkheim*

Kommunehuset, barnehagane og skulane, Samnangerheimen, idrettsanlegget og biblioteket utgjer totalt 13.861 m<sup>2</sup> og er definerte som formålbygg i Kostra. Det kostar 6.781 kroner pr innbyggjar å drifte og vedlikehalde alle desse bygga i 2017. I tillegg kjem drift og vedlikehald av 26 utleigebustader/omsorgsbustader, helsetunet, brannstasjon og eit næringsbygg på Bjørkheim. Næringsbygget skal vera fjerna til mai 2018. Tidlegare legebustad vart selt for 2,31 millionar kroner i 2017.

Netto driftsutgifter i kroner Eigdomsforvaltning per innbygar				
	Areal	S-2017	KG3-2016	KG1-2016
<b>Samla utg alle formålsbygg/eigedom</b>	13861m <sup>2</sup>	6781	6627	4660
<b>Adm.lokale</b>	1712m <sup>2</sup>	239	584	324
<b>Førskulelokale /barnehage</b>	2264m <sup>2</sup>	824	686	650
<b>Skulelokale</b>	6152m <sup>2</sup>	2729	2548	2037
<b>Institusjonslokale</b>	2779m <sup>2</sup>	2627	1662	1039
<b>Idrettsbygg/idrettsanlegget</b>	404m <sup>2</sup> /idrettsanlegg	258	567	294
<b>Kulturbygg - bibliotek</b>	550	104	348	114

*Kostratal for 2017 var ikkje tilgjengeleg*

Største utfordringa dei neste åra er å få gjennomført nødvendige HMS-tiltak i kommunehuset. Huset har omtrent ikkje ventilasjon eller gjenvinning av varme. I 2017 vart bustadane i Skjervo oppgradert med nytt tak gjennom delfinansiering av statlege sysselsettingsmidlar. Det var og gjennomført ei rekkje vedlikehald og nyinvestering på ungdomsskolen som nytt styringsanlegg varme (SL-anlegg), fleire renoverte klasserom og installert varmpumper. Nytt borehol og ny varmpumpe vart og skifta på barneskulen.

Kommunen har tilrettelagt for ei rekkje grøntområde og offentleg plassar dei siste åra. Parken på Bjørkheim ser og ut til å bli eit populært uteområde. Framtidig vedlikehald av desse uteromma vil verte svært viktig for å hindre forfall. Meir ressursar til grøntarbeid til teknisk drift vil verte ei følgje av denne prioriteringa. Samstundes ønskjer kommunen samarbeid med frivillige lag og frivilligsentralen om å halde godt vedlikehald og god kvalitet på offentlege møteplassar.

#### **Vegvedlikehald**

Vegen til Hagabotnane vart rassikra og trafikksikra med nye leddlys og rekkverk. Den vart asfaltert og fekk forbetra møteplassar der det var mogleg. Det står att noko asfaltering og utbetring på møteplassar. Det er vedteke å utarbeide reguleringsplan for ny trase opp i Hagabotnane innan 2018. Kommunestyret overførte driftsansvaret for vegen til Nyutlørtræ tilbake til brukarane i desember 2016. Det vart løyvd 200.000 kroner til grunneigarane/brukarane mot at dei opprettar eit veglag for framtidig drift. Dei har framleis ikkje oppretta veglaget, og kommunen har ved fleire høve sendt ut informasjon om vedtaket. I 2017 vart Vågabygdvegen og Gamlehusvegen asfaltert. Den kommunale delen av vegen i Totræna vart rassikra med å legge om nederste del av traseen. I samband med asfaltering av denne la kommunen og asfalt på idrettslaget sin nye veg opp i Totræna. Dette for å ikkje øydelegge vegen eller utstyr i samband med brøyting. Kommunen har brøyta for idrettslaget vintersesongen 2017-18, mot eit tilskot frå kulturkontoret.

Samnanger kommune fekk i juni 2017 overført vegen om Ytre-Tysse frå fylkeskommunen. Auka vedlikehaldsbehov i kombinasjon med gammalt utstyr førte til behov for å fornye og skifte ut både utstyr og bilparken. Det vart inngått leasingavtale om tre nye traktorar og diverse utstyr som kunne verte nytta i samband med kantklipping. Lastebilen var nærare 20 år gamal og vart tatt i innbyte. Vinter- og brøytesesongen starta allereie i november 2017, og det har vore ein krevjande brøytesesong med glatte vegar nede i bygda og mykje snø i fjellet. For teknisk drift kom det nye utstyret svært godt med.



### Drift kommunaltekniske anlegg – Vatn og avløp

Sjølvkostområdet hadde eit brutto driftsnivå på 5,01 millionar kroner. Fordelt pr. innbyggjar utgjer det 2.051 kroner. Store delar av det gamle avløpsnettet må fornyast, og mykje av dette nettet har ein alder opp mot 65 år. Det er særleg på Indre-Tysse det har vore fleire brot på både vass- og avløpsleidningar. Kommunen har søkeutstyr som kan spora opp leidningsbrot. Brot på avløpsleidningar resulterer ofte i miljøforureining med risiko for helse og miljø. Responstida for utbetring er låg. På kalde dagar er det avdekka ein del frosttapping og tapping i brønn, som fører til stor slitasje på vassverket i Myra. Dette gjev store utslag på dataovervåkinga og me kan spore og sette inn tiltak for å forhindra dette.



I 2017 vart det tilkople 28 nye abonnentar frå Bjørkheim, Storhaugen og Tyssealand til vassverket, som no har totalt 639 abonnentar. Det vart lagt ned fleire nye leidningar, som gjer at me etter kvart kan få fleire påkople og få redusert avgiftene til kvar abonnent. Vasslekkasje på Ådland resulterte i utskifting og ny leidning og betre vassleveranse. Tysselandsbrua vart opprusta og det vart lagt ny vassledning over brua. I Eikedalen er 27 fritidsbustader og skianlegget no påkople nytt VA-anlegg i Kvam.

Samnanger driftar sjølv begge dei to kommunaltekniske vassverksanlegga i Myra og i Rolvsvåg. I 2017 utarbeidde kommunen ros-analyse for vassverka etter pålegg frå Mattilsynet. Kommunen er og pålagt å utarbeida ei samla kartlegging av leveringssikkerheit for alternativ vassforsyning innan 2018. Etablering av ei reservekjelde kan vera eit alternativ. Drift av vassverka tek meir og meir av ressursane og kompetansen som er lagt til teknisk drift. Ein

kan difor rekne med å måtte styrka avdelinga ytterlegare dei næraste åra. I Rolvsvåg vart det etablert ny trykktank og bygt pumpehus. Anlegget der skal no ha god reservekapasitet. I tillegg kjem drift av dei kommunale vass- og avløpsleidningane og 6 slam- og septikkanlegg

Ei rekkje kommunar har påbod om vassmålar i nye bustader. I Samnanger er det berre 10% som har vassmålar. Innføring av vassmålar er eit tiltak kommunen bør vurdere i samband med klima- og miljøplan og i ny hovudplan for vatn og avløp.

### Klima og energi

Samnanger har ein energiplan med målsetting om å vera føregangskommune på energi. Vedlikehaldsplan for alle eigedomane til kommunen er utarbeidd med bakgrunn i ros-vurderingar og fokus på energisparing. Tiltaka i planen for 2017 er gjennomført, og det er skifta ut gamle omnar på både ungdomsskulen og barneskulen. I alle bygg går ein over til ledlys og både skule og barnehagar har fått nye varmpumper. Det er styringsanlegga for varmereguleringar i samtlege bygg med unnatak av kommunehuset. Tre av bilane i heimetenestene vart skifta til el-bilar i 2017.

Når det gjeld veglys har me høge straumutgifter. Kommunen har nærare 900 lyspunkt som me driftar fordelt på 25 km kommunale vegar, og me betalar for ca 300 lyspunkt langs fylkesveg. Gamle lys vart

skifta etter kvart som dei «dør» ut. I 2017 vart det skifta 30 veglys over til ledlys. Det er ønske om å få ei raskare utskifting på veglysa, men då må det verte gitt ei tilleggsøving til dette. Samnanger var bevisst på å velje miljøvenleg, så den nye kunstgrasbana er med korkgranulat, eit miljøvenleg produkt som erstattar gummikuler.



Opninga av krøllgrasbana – juni 2017

### Kultur

Kultur er no ei avdeling lagt til sektor for samfunn og utvikling. I 2017 har det vore mange store prosjekt som er gjennomført og avslutta. Innbyggjarane har fått ei ny storstove med nytt bibliotek på Bjørkheim. Besøkande og talet lånarar har auka vesentleg, og innbyggjarar i alle aldrar har delteke på fleire spennande og populære aktivitetar. Kommunestyret og administrasjonen har og fått eit lokale der ein har høve til å ha større møte og arrangement. Me gler oss over å ha fått eit bibliotek som me kan utvikla vidare som ein viktig møteplass for kulturaktivitet i Samnanger.

Kulturskulen har eit jamt elevtal og tilbyr opplæring innanfor ei ramme på 30 timar, der mesteparten går til instrumentundervisning. Det er eit ønske å få utvida tilbodet med andre tilbod som drama, film eller andre område som det er interesse for blant barn og unge.

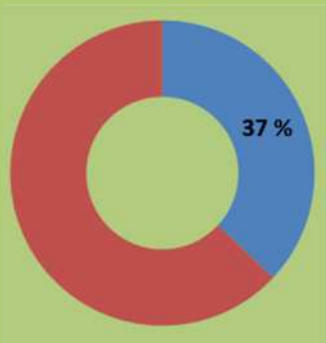
Kulturkontoret stod for 20 ulike arrangement i 2017. Det største var SamningaVeko, som vart svært vellukka og populært. Me har som mål å få til liknande arrangement kvart år den første veka i juni. Kommunen samarbeider både med Tysse Vel om Tyssedagen, og med Bjørkheim Vel som representer næringslivet på Bjørkheim, og med lag og organisasjonar om arrangement. Populære artistar som Sigvart Dagsland heldt konsert i kyrkja og Linda Eide hadde språkshow i biblioteket denne veka.

Kultur har og brukt ein del ressursar i samarbeid med idrettslaget for å legge grunnlaget for å erstatte grasbana i Hagabotnane med ei ny kunstgrasbane. Under dette arbeidet kom det og fram ønske om å forbetre delar av friidrettsanlegget. Kunstgrasbana vart opna den 17 juni med fotballturnering for både store og små.

## HELSE OG OMSORG

Tenester knytt til helse og omsorg som jordmor, helsestasjon, fysioterapi, lege, psykiatri, heimesjukepleie, praktisk bistand, dagsenter, funksjonshemma, sjukeheimen, sosialkontor og flyktningar ligg innanfor dette tenesteområdet.

**%-andel av totale brutto driftsutgifter**



### FAKTA OM SEKTOREN

**Sektorleiar:**

Grete Lill Hjartnes

**Netto driftsutgifter:**

Kr 63 134 912

**Avvik budsjett:**

Kr 1 233 422 (mindreforbruk)

**Tal årsverk:**

67,04

**Tal tilsette:**

113

**Tal brukarar:**

Aldersgruppe 0-18 år

Aldersgruppe 67-90+

Innbyggjarar 4488

**Einingar:**

Sjukeheim

Heimetenesta

Funksjonshemma

NAV

Helse



*Sjukepleiarane i sektoren*



*Magne Djuvik (NAV), Reidun Abotnes (Heimetenesta), Birthe Skar-Moum (Funksjonshemma), Harald Ramm Salbu (Helse), Åse Waage Tveit (hovudverneombod), Oddrun L Sandvin (HTV Fagforbundet) og Siv Merete Holdhus (HTV NSF)*

Sektoren har eit godt samarbeid på tvers av einingane og syt for at innbyggjarane som treng tenester av ein eller fleire einingar vert godt ivaretekne.



Viktige hendingar i 2017

- Vedtak om bygging av nytt senter for funksjonshemma på Skottabakken.
- Vellukka flytteprosess frå Skottabakken til avdeling på Samnangerheimen.
- Utleige av institusjonsplassar til Os kommune.
- Motteke ei større arv.
- Integrering av flyktningane.
- Tilsyn knytt til tenester for funksjonshemma. Ingen merknad eller avvik.



Sykkelulukke 11.07.17. Pårørandesenter på Samnangerheimen.

## Økonomi

1:1 bemanning på pasient på Samnangerheimen ca halve året, sal av institusjonsplassar til Os kommune og mottak av flyktningar påverka rekneskapen 2017.

Helse og omsorg	2016 Rekneskap	2017 Rev.budsj.	2017 Rekneskap	Avvik	Avvik
Samnangerheimen	24 479 031	21 359 695	21 155 695	- 203 984	-0,95%
Heimetenesta	13 996 145	14 208 382	13 626 286	- 582 096	-4,10%
Funksjonshemma	9 755 006 (1)	9 833 190	10 167 243	+334 044	3,40%
NAV m/flyktningar		7 035 479	6 816 405	- 219 074	-3,11%
Helse	10 736 945	11 446 032	10 932 046 (2)	- 513 986	-4,49%
Helse og omsorg adm	468 230	485 556	437 230	-48 326	-9,95%
<b>Totalt</b>		<b>64 368 334</b>	<b>63 134 912</b>	<b>-1 233 422</b>	<b>-1,92%</b>

(Minusteikn betyr mindreforbruk)

(1) Nytt tiltak frå hausten 2016

(2) Fekk ikkje tilsett psykolog

Samanlikna med revidert budsjett er det eit overskot på kr. 1 233 422 for heile sektoren. I tillegg er det sett av pengar til disposisjonsfondet frå sal av institusjonsplassar.



	Samnanger	KGR 3	KGR 1
Netto driftsutgifter pr. innbyggjar, kommunehelsetenesta (kr)	3 938	4 401	2 819
Netto driftsutgifter pr. innbyggjar, Pleie og omsorg (kr)	20 349	23 384	17 566
Netto driftsutgifter pr. innbyggjar, Sosialtenester 20-66 år (kr)	2 797	3 416	3 608
Korr brutto driftsutgifter pr.plass (kr)	1 389 560 <sup>(1)</sup>	1 189 358	1 087 750
Korr brutto driftsutg pr mottakar av heimetenester (kr)	217 926	235 683	228 310

(1) Me har 25 pasientar, men bemanning til 28 (pga respirator) fram til sommaren 2017. Dette påverkar talet vårt.

### Sjukefråvær (for dei ulike einingane)

Heimetenesta	10,89 %
Samnangerheimen	9,00 %
NAV	8,24%
Helse	5,25 %
Funksjonshemma	3,34 %

Stor skilnad i storleik på einingane gjev store skilnadar i %. I ei eining med få tilsette gjev lite fråvær høg prosent.

Det vert arbeidd godt i einingane for å fremje nærvær. Det vert og arbeidd med å heva kompetanse hjå både tilsette, lege og leiarar på kva ordningar me har, om me nyttar dei rett og å prøve ut ordningar for å førebyggje fråvær.

I periodar er stort fråvær ei fagleg utfordring. Me har arbeidd for å ha store/heile stillingar for dei som ynskjer dette. Det betyr at me har færre vikarar me kan nytte ved fråvær.



*Morgontrim på Samnangerheimen*

## Hovudmål og satsing 2017

Sektoren har mykje kompetanse og dyktige tilsette som løyser oppgåvene på ein sær god måte. Mange har lang erfaring og er trygge i oppgåvene. At mange har hatt arbeidet sitt lenge kan ha ulike årsaker, men me vel og å tru at det syner at tilsette trivst i sektoren.

Det er eit mål å arbeide etter fokusområda for internkontroll og leiing: **Planleggja, gjennomføra, evaluera** og ved behov **korrigera**.

Dette er eit kontinuerleg arbeid i alle einingane. Det betyr og at me heile tida må ta utgangspunktet i dei oppgåvene me skal løyse, pålagde krav, forventningar, utvikling og endringar. Me har dei siste åra sett store endringar der det meste skal løysast i dei ulike kommunane. Det betyr ikkje at kommunen skal løyse dette åleine. Innbyggjarane skal i størst mogeleg grad ta ansvar for eige liv, helse og omsorg. Samnanger kommune si oppgåve vert å leggje til rette for dette samt å gje hjelp der innbyggjaren ikkje sjølv kan greie dette.

Me har og vil framover ha fokus på å byggja kompetanse og tilsetje slik at me greier å gje dei tenestene me har ansvar for. Noko kan me byggje opp åleine, noko saman med andre og noko må me kjøpe.

## NAV

Fokus har vore å få til eit godt løp med introduksjonsprogrammet for flyktningane. Alle har fått tilbod om skule og språk-/ arbeidspraksis (*bilete: Ghiath arbeider på Samnangerheimen*).

Erfaringa er at integrering tek tid og at dette er eit arbeid me må setje av tid og pengar til vidare.

Mål om at flest mogeleg går vidare på skule eller kjem inn i ordinært arbeid når introduksjonsprogrammet er ferdig for dei fleste i august 2018.

Me har lagt til rette for aktivitetsplikt for dei under 30 år og tiltaket tek til 01.01.2018.

Det er arbeidd inn gode prosedyrar i eininga og det er søkt om prosjektmidlar. Me ønskjer fokus på «å snu» brukarane i døra på ein god måte.

I 2017 har arbeid for å bekjempe barnefattigdom hatt fokus.



	Samnanger	KG 3	KG 1
Netto driftsutg til sosialtenester pr innb 20-66 år	2 797	3 419	3 610
Andel driftutg til økonomisk sosialhjelp	45,9%	44,8%	39,2%
Andel sos mottakarar med stønad 6 mnd eller meir	17	-	-
Mottakarar 6 mnd + sos som hovedinntekt	9	-	-

## Samnangerheimen

«Hotellmapper» med informasjon på alle rom på Samnangerheimen

Det er høgt krav til kompetanse i eininga og tilsette har eit stort ansvar. Det er viktig å byggje kompetanse og rom/system for å løyse oppgåvene. Drift av respirator, sal av opp til 5 institusjonsplassar og til tider høgt sjukefråvær har gitt ekstra utfordringar i 2017. Salet av plassar har fungert godt og gitt gode inntekter til kommunen. Pasientar vert tidleg meldt attende til kommunen frå sjukehus. Me har starta arbeidet med plan for habilitering- og rehabilitering, fleire tilsette deltek på Demensomsorgens ABC, deltek i pasienttryggleiksprosjekt, arbeider for å få på plass Fagsjukepleiar og tilsette skal delta i internt prosjekt knytt til fordjuping innan enkelte områder. Målet er å gjere ein godt drifta sjukeheim endå betre med fokus på planlegging, gjennomføring, evaluering og evt korrigerings.



Rekefest på Samnangerheimen



Dekkingsgrad	Samnanger	Gruppe 3	Gruppe 1
Plassar i % av innb 80 år og over	15,9	19,9	...
Del av innb. over 67 år på institusjon	4,5	5,5	4,7
Del av innb. over 80 år på institusjon	15,2	14,4	12,4
Del plassar i skjerma plassar demens	40 (1)	29	30
Del plassar avsett til rehabilitering	20 (2)	9,1	11,9
Legetime pr veke pr bebuar	0,43	0,48	0,45
Fysioterapeut pr veke pr bebuar	0,46 (3)	0,38	0,34

(1) Ny sjukeheim er bygd slik at alle grupper kan nyttast til pasientar med demens. Kvar me lagar grenser/skjerma vil avhenge av behovet me til ei kvar tid har. Pr i dag er det gruppe 3.

(2) Mange av korttidsopphalda er knytt til rehabilitering

(3) Fokus på å bruke fysioterapeuten, som no har flytta frå Helsetunet og ned på Samnangerheimen.

## Heimetenesta og Dagsenter

	Samnanger	Gruppe 3	Gruppe 1
Gj.snitt tal tildelte timar pr veke, heimesjukepleie	5,4 (1)	4,8	4,3

(1) Stadfestar at me er nær sjukehus og driv i periodar svært avansert heimesjukepleie i Samnanger.

Avansert sjukepleie krev og høg kompetanse. Her er ein og godt i gang med kompetansebygging, pasienttryggleiksprogram med fokus på ernæring mm.

Mykje snø i vinter har gitt ekstra utfordringar.

Heimetenesta hadde spart tid og verdiar ved å ha carport for arbeidsbilane.

Mange nyttar seg av dagsenteret som er lokalisert til storstova på Samnangerheimen.

### Tenester til funksjonshemma

Har fått vedtak om bygging av nytt senter på

Skottabakken. Arbeidet er godt i gang med planlegging, anbudsgrunnlag og finansiering.

Tilsette har delteke og laga god oversikt over kva behov tenestene og den enkelte brukar har. Dette har arkitekten teke med i utarbeidinga av teikningar og kravspesifisering.



I mellombels drift er bebuarane på Samnangerheimen («gamle post 1») + at dei nyttar eit rom i sjukeheimen. Flyttinga i november var vellukka og både brukarar, pårørande og tilsette melder at dette er ei god løysing for mellombels drift, men ikkje optimal for brukarane med tanke på plassering.

Det har vore tilsyn på tenestene for funksjonshemma (systemtilsyn). Ikkje merknad eller avvik.

### Helse

Me har felles legevakt med Os. Me betalar ein større del av kostnaden enn innbyggjartalet vårt samanlikna med Os skulle tilseia. Eiga legevakt ville nok ha kosta noko meir, og sannsynlegvis ville det har vore vanskeleg å få rekruttert legar til å gå inn i ei slik ordning. Dagens og komande krav til legevaktbemanning og -kompetanse gjer det ikkje mogleg å ha eigen legevakt for dei minste kommunane i framtida.

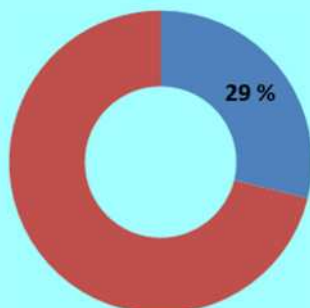
Kommunen sine ØHD-senger (Øyeblikkeleg Hjelp Døgnet) på Haraldsplass Diakonale sjukehus må me nytte betre.

	Samnanger	KG 3	KG 1
Legedekning (del legeårsverk pr 10 000 innb)	11	15,5	11,1
Helsesøster (del årsverk pr 10 000 innb under 5 år)	71 <sup>(1)</sup>	83,5	74,9
Jordmor (del årsverk pr 10 000 fødsler)	187,5 <sup>(2)</sup>	195,2	93,1
Del nyfødte med heimebesøk innan 2 veker etter heimkomst	81	91	86
Andel barn som har fullført helseundersøking innan utgangen av 1 klasse	92	95	90

(1) og (2) - Lågt fødselstal i 2017 gjer at desse har auka.



**%-andel av totale  
brutto driftsutgifter**



**FAKTA OM  
SEKTOREN**

**Sektorleiar:**

Håvard Ragnhildstveit  
Rita Ludvigsen frå mars 2017

**Netto driftsutgifter:**

Kr 51 555 958

**Avvik revidert budsjett:**

Kr -179 059 (mindreforbruk)

**Tal tilsette:**

101

**Tal årsverk:**

71,58

**Tal brukarar:**

285 elevar  
101 barnehagebarn  
2 488 innbyggjarar

**Einingar:**

Barnehagane  
Samnanger barneskule  
Samnanger ungdomsskule

**OPPVEKST**

Sektoren sitt ansvarsområde er barnehage, barneskule, ungdomsskule, fellesadministrasjon og vaksenopplæring. Fram til sommaren 2017 låg òg kultur i denne sektoren (dåverande sektor for oppvekst og kultur). Frå hausten 2017 vart kultur overført til sektor for samfunn og utvikling. Barnevern ligg budsjettmessig under rådmannen, men i årsmeldinga for 2017 ligg informasjon om barnevern under sektor for oppvekst.

Sektoren Oppvekst fekk og ei endring då Håvard Ragnhildstveit gjekk ut i permisjon frå stillinga i mars 2017. Rita Ludvigsen vart tilsett i vikariatet som sektorleiar.

Å skapa eit lag som arbeider mot felles mål til beste for barn og unge i kommunen, tverrfagleg samarbeid og samanheng, og progresjon i læringsløpet har vore sentralt. «Å gjera kvarandre gode, og villa kvarandre vel» har vore eit av hovudmåla i sektoren.

2017 har vore eit innhaldsrikt år. Strategiplanen som vart vedteken i 2016 ligg til grunn for mykje av arbeidet. Strategiplan for oppvekst og kultur 2016 – 2019 er i tråd med nasjonale føringar og skal bidra til å utvikla tenestetilbodet i sektoren. Strategiplanen er ein felles referanse på det pedagogiske utviklingsarbeidet. Sektoren har arrangert ulike fagdagar for både elevar, tilsette og innbyggjarar og har hatt ulike møtefora for å bidra til felles forståing og auka måloppnåing. Det har vore fokus på tidleg innsats i skulen, og lærartettleik har vore eit diskusjonstema. Det har vore gjennomført felles planleggingsdag for skule og barnehage, der «Vaksne for barn» gjennomførte kurs i «psykologisk førstehjelpskrin» for alle tilsette. Skulane har fått ny læringsplattform «Skooler» som erstattar «It's learning». Barnehagane har fått ny rammeplan frå 01.08.2017, barnehagane jobbar aktivt med implementering av denne. For skulane er det kome ny overordna del av læreplanen, den var fastsett frå 01.09.2017. Den beskriv det grunnsynet som skal prega pedagogisk praksis i heile grunnopplæringa.

**Økonomi**

Barnehage- og skuleår følgjer ikkje budsjettåret. Dei tilsetjingane som vert gjort i august, bind ofte einingane opp 7/12- delar inn i nytt budsjettår. Dette kan vera ei utfordring. Dette har spesielt gjeve utslag når det gjeld ny bemanningsnorm på SFO.

Oppvekst	2016 Rekneskap	2017 Rev.budsjett	2017 Rekneskap	Avvik	Avvik
Fellesutgifter	6 910 357	7 827 947	7 799 772	-28 175	-0,36 %
Barnehage	13 951 630	14 169 959	14 308 758	138 799	0,98 %
Barneskule	18 814 674	19 074 644	18 877 731	-196 913	-1,03 %
Ungdomsskule	9 816 649	10 662 467	10 569 696	-92 771	-0,87 %
<b>Totalt</b>	<b>49 493 311</b>	<b>51 735 017</b>	<b>51 555 958</b>	<b>-179 059</b>	<b>-0,35 %</b>

(Minusteikn betyr mindreforbruk)

Dei faglege resultatata i sektoren er gode. Det er få konkrete måleindikatorar i barnehagen, men brukarundersøkingar viser at kvaliteten er god. I skulen er trenden at me ligg på/under snittet på 5. trinn, men over snittet på 8. trinn og 10. trinn. Me har i 2017 etablert lærande nettverk som me håpar skal styrka kvaliteten og resultatata.

## Barnehage

Barnehagane har ansvar for å gje eit pedagogisk tilbod til 128 barn i førskulealder. Samnanger kommune har to kommunale barnehagar med 101 barn og gjev driftstilskot til ein privat barnehage med 27 barn. Dei kommunale barnehagane har godt utdanna personale. Det er godkjende pedagogar i alle pedagogiske stillingar. I tillegg har dei fleste av assistentane fagutdanning.

I forskrift til Barnehagelova vert norm for pedagogisk bemanning definert. Det skal vera ein pedagogisk leiar pr. 18 barn når barna er over 3 år, og ein pedagogisk leiar pr. 9 barn når barna er under 3 år. Det kjem ny pedagog- og bemanningsnorm for barnehagen i 2018. Pedagognorma er ikkje ei norm for gruppestorleik, men skal vera oppfylt for barnehagen sett under eitt.

Gardsbarnehagen har godkjenning for 32 korrigererte 3-5 årsplassar og har ikkje areal til ytterlegare utviding. Etter søknad og synfaring har gardsbarnehagen fått moglegheit til å gjera om plassar for å ta inn 1-åringar. Dei kommunale barnehagane har areal til ytterlegare utviding ved behov, og i Vassloppa kan ei avdeling verta teken i bruk ved behov.

Årsmelding, BASIL pr 15.12.17	Dråpeslottet bhg	Vassloppa bhg	Aadland gardsbhg	Totalt
Tal barn <3 år	18	17	5	40
Tal barn >3 år	28	38	22	88
Barn totalt	46	55	27	128
Minstearealkrav leikeareal m <sup>2</sup>	218	246	116	
Godkjent leikeareal m <sup>2</sup>	406 m <sup>2</sup>	753 m <sup>2</sup>	174 m <sup>2</sup>	1379 m <sup>2</sup>

I dag nyttar 83,7% av alle 1-5 åringane i Samnanger seg av eit barnehagetilbod i kommunen. Dekningsgraden for landssnittet er 91%. I 2017 vart det vedteke sentralt at barn som er fødte innan 31. november også har rett på plass i barnehage ved oppstart av nytt barnehageår. I Samnanger har me eitt hovudopptak med søknadsfrist 1. mars, og det har vore fortløpande opptak dersom det har vore ledige plassar i løpet av året.

### Økonomi og tal barn pr. vaksen

Barnehageeininga har hatt god økonomistyring gjennom året, med eit lite overforbruk.





I 2017 var det 5,9 barn pr. vaksen i barnehagane våre, same som 2016. Nasjonalt snitt er om lag 6,0 barn pr. vaksen.

Korrigerede brutto driftsutgifter pr barn i kommunal barnehage		
	S-2016	S-2017
<b>kroner</b>	19 418	19 809

### Styrka tilbod

I Samnanger er det få barn som får styrka tiltak. Me brukar likevel vesentleg meir ressursar på styrka tiltak sjølv om me har færre vedtak om spesialpedagogisk hjelp. Me vil sjå nærare på om denne måten å gje tilbod på er den mest optimale. Målet må vera at det ordnære tilbodet i barnehagen er så godt at behovet for spesialpedagogisk hjelp vert lite. Deretter må ressursar knytt til styrka tiltak bidra til å hjelpe kvart enkelt barn, men også til barnehagen totalt.

Mange barn har utfordringar knytt til språk, og me meiner at med annan organisering av t.d. ekstraressursane vil fleire få utbytte av dei. Me vurderer å dreia nokre av ressursane til fokus på



På tur i Kvilebakkane

systemarbeid, i tillegg til arbeid på individnivå for å innfri dette. Dette handlar ikkje om å spare pengar, men å vurderer andre måtar å ivareta spesialpedagogisk hjelp på. Strategiplanen presiserer også kor viktig det er å ha fokus på tidleg innsats. Derfor må me kvalitetssikra at me brukar ressursane på rett måte, til det beste for barna.

### Tilsyn

Det har ikkje vore kommunalt tilsyn i barnehagane i 2017. Dette vil truleg bli gjennomført i 2019. Tilsynet skjer gjennom samarbeid med Midthordland kompetanseregion.

Fylkesmannen har i 2017 gjennomført tilsyn med barnehagane i Samnanger etter §19g. Som omhandlar retten til tilrettelegging i barnehagen.

### Fellesutgifter barnehagane

Sektoren forvaltar òg kommunalt driftstilskot til private barnehagar, tilskot til andre kommunar med barn folkeregistrert i Samnanger i private barnehagar, barnehageadministrasjon, PPT, kompetansemidlar til barnehagesektoren til fordeling på kommunale og private barnehagar og styrka tiltak i barnehagesektoren. Det vart utbetalt kr. 3,165 millionar i tilskot til Aadland gards- og friluftsbarnhage i 2017. Tilskotet er basert på likeverdig handsaming av private og kommunale barnehagar.

### Hovudutfordring i barnehagane

Det kom ny rammeplan for barnehagane i 2017. Den var gjeldande frå og med 01.08.2017. Barnehagane i kommunen leverer god kvalitet og har eit bevisst forhold til innhaldet i Rammeplanen. Det vert viktig å ha eit godt fagleg fokus samtidig som barnehagane vert utfordra på å justera drifta i forhold til barnetal og arealbehov. Strammare økonomiske rammer kan m.a. føra til at ein ikkje kan ha same fleksibilitet som tidlegare. Det vil også vera behov for ein gjennomgang av korleis ein organiserer styrka tiltak. PPT vil vera ein viktig samarbeidspartnar her, der jakta på systemretta arbeid i ei inkluderande opplæring vil vera sentralt. Å sikra god kvalitet i barnehage er viktig for at barna skal få ein god start i liva sine.

### Grunnskule

Det er 285 elevar i grunnskulen i Samnanger som me har ansvar for å gje opplæring til i tråd med opplæringslov og læreplanverk. Opplæringa i skulen skal, i samarbeid og forståing med heimen, opna dører mot verda og framtida og gje elevane historisk og kulturell innsikt og forankring.

Me har godt kvalifisert og stabilt personell på dei fleste områda, men ser at me kan vera sårbare. Skuleeigar oppfordrar tilsette til å søkja om vidareutdanning. Me har som mål å la to lærarar kvart år starta opp på vidareutdanning i regi av Utdanningsdirektoratet. Dette er i tråd med nasjonal strategi for kompetanseheving, og lokal kompetansehevingsplan. Tre lærarar starta opp vidareutdanning hausten 2017 og skal avslutta våren 2018. Målet er å ha to lærlingar i sektoren. Når lærlingen har hatt eitt års lære i barnehagen, får vedkomande tilbod om eitt års lære i grunnskulen. Slik har det også vore i 2017.



### Ressursbruk

Korrigerede brutto driftsutgifter til grunnskulesektor, per elev				
	S-2016	S-2017	KG3	KG1
<b>Kroner</b>	140 453	108 370	145 592	137 640
Lønsutgifter til grunnskule, skulelokale og skuleskyss, per elev				
<b>Kroner</b>	110 772	109 656	115 821	107 431

Lønsutgiftene til grunnskule i Samnanger avvik ikkje i stor grad frå dei andre kommunane me samanliknar oss med. Det kan vera verd å merka seg at Samnanger har ein skulestruktur som gjer at ressursane kan brukast meir effektivt enn kommunar som av ulike grunnar har ein desentralisert skulestruktur. Driftsutgiftene har gått merkbart ned.

SFO vedtektene har vorte reviderte og godkjende politisk. Budsjettmessig vert dette lagt inn i 2018-budsjettet, men på grunn av tilsetjingar vil ein ikkje få effekten før hausten 2018.

## Kvalitet

Snitt nasjonale prøvar skuleåra 2017-18:

Utval 5. trinn:	Engelsk	Lesing	Rekning
Samnanger	56	51	56
Hordaland	50	49	50
Nasjonalt	50	50	50
Utval 8. trinn:	Engelsk	Lesing	Rekning
Samnanger	51	50	51
Hordaland	50	49	50
Nasjonalt	50	50	50
Utval 10. trinn: Snitt grunnskulepoeng skuleåra 2016- 2017			Resultat
Samnanger			45,6
Hordaland			41,8
Nasjonalt			41,4

Elevane våre gjer det gjennomgåande bra. Grunnskulepoeng er det samla læringsutbyttet elevane har frå grunnskulen. Dette vert målt i alle talkarakterar i standpunkt og eksamen, dividert på 10. For dei



Samnanger ungdomsskule på tur

minste kommunane kan det vera store variasjonar frå år til år. Resultata over viser derfor snittet dei tre siste åra.

## Spesialundervisning

Me har som mål i strategiplanen å gjera den ordinære opplæringa så god at behovet for spesialundervisning vert så lite som mogleg. Forsking viser at tradisjonell spesialundervisning ikkje nødvendigvis har ført til auka læringsutbytte for dei elevane det gjeld. Me har hatt fokus på at alle elevane skal få innfridd sine rettar, dette inkluderer også tilpassa opplæring, og at spesialundervisninga skal ha høg kvalitet. Fokus på ei inkluderande opplæring, med tilpassa opplæring som berande prinsipp. Ein må ha bevisstheit om samanhengane mellom vedtak, budsjett og organisering til beste for alle elevane. I Samnanger får 14,6% av elevane i ungdomsskulen spesialundervisning (10,4% på landsbasis). I 5.-7. klasse er det 11,1% som får spesialundervisning (9,4% på landsbasis) og i 1.-4.klasse får 6,7% av elevane spesialundervisning (landssnittet er på 5,2%.) Dette vil seie at me må jobba med å få ned spesialundervisninga i vår kommune. Ved å få PPT tettare på, og å jobba systemretta med klassar og grupper vil ein truleg få lågare tal på sikt.

### Vaksenopplæring

Samnanger vaksenopplæring har gjeve grunnskuleopplæring etter §4a-2 i Opplæringslova for 2 vaksne og norskopplæring etter Introduksjonslova til 22 vaksne personar med rett og/eller plikt til opplæring. I vaksenopplæringa er det 20% leiarstilling og 41% stilling til opplæring. Logoped vert kjøpt etter behov. Norskopplæring for innvandrarar vart i 2017 i stor grad kjøpt frå Fusa kommune. Me har nokre elevar som får gjera ferdig si opplæring i Bergen kommune, ved Nygård skole. Ved å inngå samarbeid med Fusa vaksenopplæring, kan me gje elevane fullt introduksjonstilbod med skule 3 dagar pr. veke og arbeidspraksis 2 dagar pr. veke.

### Hovudutfordringar i Samnanger-skulen

Det vert viktig å halda eit fagleg fokus for å sikra god kvalitet, og å undersøkje handlingsrommet i budsjetta som kan underbyggja dette. Dette betyr for eksempel å ha fokus på å sikra tidleg innsats og tilpassa opplæring, og systemretta arbeid. I tillegg er det viktig å ha fokus på kompetanseheving i personalgruppa.

## Årsmelding 2017 Barnevern

### FAKTA OM BARNEVERNET

**Barnevernsleiar:**

Anita Eide  
(Bergen kommune, avd.  
Arna)

**Netto driftsutgifter:**

Kr 5 562 560

**Avvik revidert budsjett:**

Kr -13 301 (mindreforbruk)

Bergen bystyre vedtok i april 2016 ein avtale om vertskommunesamarbeid (jmf kommunelova §28) om oppgåver etter barneverntenestelova. Samnanger kommunestyre vedtok avtalen 12 mai. 2016. I dette vedtaket ligg det at barnevernsjefen for avd. Arna, Anita Eide, også har ansvaret for Samnanger. Det vart samstundes inngått avtale om barnevernsvakt. Dette ansvaret låg tidlegare på barnevernsjefen som i realiteten var i beredskap heile døgeret.

Barnevernet får framleis få meldingar, men dei meldingane som kjem vert handtert innan fastsette fristar. Sakshandsaming når det gjeld oppfølging/undersøkingar m.m. vert gjort godt innan lovpålagte fristar.

Statistikk 2017	
Meldingar i alt	14
Medlingar som gjekk til undersøking	12
Meldingar med behandlingstid innan 7 dagar	14
Barn med undersøking eller tiltak	Alle 14 us er nye saker, ingen tiltakssaker
Undersøking som førte til nye tiltak	4 (i 1 er us fristen ikkje utgått)
Barn med tiltak i løpet av året	8
Barn med tiltak i fosterheim	9
Barn med tiltak for å forbetra foreldreferdigheiter	6
Barn med tiltak for å styrka barnets utvikling	2

Utfordringa med eit interkommunalt barnevern er å få dei tilsette til å ha så god kontakt med Samnanger kommune at dei kan fanga opp «miljøet». Ikkje minst er det viktig at dei har god kontakt med tilsette i barnehage, skule, kultur, psykiatri, helse og NAV i Samnanger. Dette fordi det då vil vera naturleg for dei å ta kontakt med barnevernet, og at det er ein gjensidig tillit og forståing for arbeidet til kvarandre.

### **Barnevernsmyndigheit**

Det er viktig å presisera at sjølv om kommunen har sett ut oppgåvene om barnvern til Bergen kommune, så er det Samnanger kommunestyre som er barnevernsmyndigheita i kommunen og har ansvar for å føra tilsyn og internkontroll med arbeidet som vert gjort.

## Investeringar

For 2017 var det budsjettert med 19 små og større investeringsprosjekt. 8 prosjekt var med i opphavleg budsjett.

Det er fleire større investeringsprosjekt som er fullført i 2017. Mellom anna er Bjørkheim VVA og park, bibliotek og kunstgrasbane ferdigstilt og det er bygd ny veg til Totræna. Desse vert omtala særskilt nedanfor, og ei meir detaljert omtale kan ein lese i byggerekneskapen.

Totalt er det brukt 41,54 mill kroner til investeringsprosjekt. I tillegg kjem kr. 690 000 til restaurering av kyrkjespiret.

	Kostnadsramme			Rekneskap			Avvik	
	Opphavleg	Justert	rev. budsjett 2017	Sum 2011-2015	2016	2017	Mot kostnadsramme	Mot budsjett 2017
Samnangerheimen	67 000	124 623	123	107 248	17 288	123	-36	0
Samnangerheimen, el-syklar	0	131	131	0	0	131	1	1
Testamentert bustad	0	3 000	3 000	0	0	3 007	-7	-7
Bu og aktivitetssenter (oppstart)	12 338	247	247	18	64	233	1	13
Hus Lønnebakken, selt 2017	0	136	136	0	0	136	3	0
Prestebustad, planer om sal	3 000	3 000	3 000	0	0	7	4	0
Barneskule, borehol mm,	688	741	741	0	0	741	5	0
Ungdomsskule, undersentral	0	250	250	0	0	207	6	0
Bibliotek	14 146	14 764	14 764	0	0	14 763	0	1
Bibliotek, innbu og utstyr	188	385	385	0	0	516	1	-131
VVA-anlegg Bjørkheim	14 090	24 340	8 332	3 280	12 728	8 316	15	15
Vassforsyning Frøland	7 721	8 170	449	8 792	0	448	0	0
Vassverk	995	947	947	0	0	1 555	1	-608
Industriområde Rolvsvåg	2 500	1 059	1 059	2 949	30	159	0	900
Industriområde Rolvsvåg, veg	5 075	5 075	5 075	0	0	625	1	4 450
Veg til Totræna	0	2 642	1	0	0	2 621	1	21
Veg til Hagabotnane	0	2 168	2	0	0	837	2	1 330
Veg, sikring og utstyr	2 000	931	3	0	0	600	3	331
Kruntgrasbane	5 250	11 008	6 517	0	4 491	6 517	0	0
	<b>134 990</b>	<b>203 614</b>	<b>45 160</b>	<b>122 286</b>	<b>34 600</b>	<b>41 541</b>	<b>1</b>	<b>6 316</b>

(Tall i 1000, minusteikn betyr meirforbruk)

Prosjekt som går over fleire år vil ha ei vedtatt kostnadsramme. Når eit år vert avslutta, skal resterande kostnadsramme overførtast til neste års budsjett. Budsjettet for år 2 blir vedtatt fleire månadar før rekneskapen for år 1 er avslutta, og det er viktig at det i løpet av første halvår i nytt budsjettår vert tatt ein gjennomgang av budsjett for å sjå at den totale ramma for prosjektet er rett. Avviket mellom budsjett og rekneskap er i 2017 på kr 6,3 mill kroner. Dvs at det er brukt mindre enn budsjettert. Dette skuldast prosjekt som ikkje er kome i gang eller som ikkje er kome så langt som forventa. Mellom anna vart arbeid med veg i Rolvsvåg industriområde starta opp i desember og vil bli ferdigstilt i 2018.



## Idrettsanlegget i Hagabotnane

Idrettsanlegget i Hagabotnane vart bygt på 80-talet. Anlegget bestod av garderobeanlegg, ei grasbane, ei grusbane og løpebane. Samnanger vart etter kvart ein av få kommunar som framleis hadde grasbane. I samband med anleggsplanen 2014-2024 til kommunen, vart det vedteke å erstatta grasbanen med kunstgras og finne løysingar som kunne erstatte den nedslitne løpebanen. I kommunen sitt handlingsprogram – spelemidlar (ks-sak 67/15) vedtok kommunestyret å prioritera kunstgras og delanlegg friidrett som nummer 1 og 2. Det vart søkt om spelemidlar og Samnanger står for tur til å få tildelt dette. Kommunen hadde då valt å gå bort frå krøllgrasbane med gummikuler, og i staden velja ei meir miljøvenleg korkgranulat-løysing, og til å få eit mindre friidrettsanlegg med 4 løpebaner, hoppegrop og kulering. I tillegg vart det Drensaasfalt og kunstgras i halvsirklane. Totalkostnader for heile anlegget kom på 11,01 mill kroner. Tiltaket er finansiert med lånemidlar, kommunale fond, momskompensasjon kr. 100.000 frå idrettslaget.



## VVA på Bjørkheim

I områdereguleringsplanen for Bjørkheim er det føresett at vatn og avløp og hovudvegssystemet i området er offentleg. Samnanger kommune hadde dermed eit krav på seg til å gjennomføre planen og tilrettelegge for ei større utbygging av både bustader og næringslokale i området. Kommunen sitt mål om å realisera områdeplanen er gjennomført i tråd med planen, og Bjørkheim framstår no som eit meir attraktivt bu- og senterområde. Dei store investeringane kommunen har gjort i offentleg infrastruktur er viktig for framtidig utvikling og viktig for å generere framtidig samfunnsutvikling. Det kommunale VA-anlegget skal no ha kapasitet til den planlagde utbygginga i både områdeplanen og det som ligg i kommuneplanen for heile Bjørkheims-området. Totalkostnaden for heile prosjektet vart på 21,05 mill kroner. Av dette var 1,54 mill kroner innløyning av tidlegare inngåtte avtalar i områdeplanen utanom anbodet i VVA prosjektet. Tiltaket er finansiert med lånemidlar, næringsfond, investeringfond og momskompensasjon. Forprosjekteringa er ikkje med i byggerekneskapen og med denne utbygginga har det blitt påkopla fleire nye abonnentar på VA-anlegget. Kommunen kan og pårekne meirinntekt på VA frå framtidige etableringar og utbygging.



### Totræna – ny rassikker vegtrase

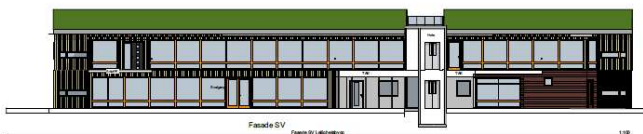


Både avkøyring og nedste del av vegen til Totræna var svært rassfarleg. Teknisk drift har rapportert om fleire mindre ras og steinsprang den siste tida. Dei frykta at større ras ville komme, og at vegen vil verte stengt på kort varsel. Auka aktivitet i skianlegget både sommar- og vinterstid har og ført til at vegen var meir i bruk enn tidlegare. Ved store nedbørsmengder og ekstremnedbør var vegen svært rasutsett og vart ofte stengt. Geolog har utarbeid rapport for korleis å sikre vegen etter fleire bekymringsmeldingar frå innbyggjarar og befarar frå kommunen. Rassikringa var eit hastetiltak, med snarast mogleg oppstart. Prosjektet fekk dispensasjon i slutten av april, og vegen vart ferdigstilt til sommarferien i 2017. Prosjektet vart gjennomført på om lag 3 månader, med unntak av ekstra rekkverk langs delar vegen. Dette vart montert rett etter ferien. Omlegging av vegen har ein totalkostnad på 3,11 mill kroner. Tiltaket er finansiert med lånemidlar, investeringsfond og momskompensasjon.

### Nytt bibliotek – på Bjørkheim

Samnanger kommune sitt folkebibliotek var lokalisert i kjellaretasjen i kommunehuset på Indre-Tysse. Lokalet var på om lag 100 m<sup>2</sup> og svært lite egna til publikumsbesøk, arrangement og magasinkapasitet. Det var ikkje mogleg å kome til lokalet med rullestol, noko som ekskluderte ei rekkje innbyggjarar frå å bruka biblioteket som møteplass. Ulike tiltak vart vurdert i eksisterande lokale. For å få til eit framtidig og moderne bibliotek ønska kommunen heller å vurdere andre alternativ. Nytt biblioteklokale på Bjørkheim kom opp som eit godt mogleg alternativ, då Bjørkheim Senter realisterte sitt bygg. Kommunen inngjekk kontrakt om kjøp av 556 m<sup>2</sup> lokale. Totalkostnaden med lokale og utstyr vart 15,15 mill kroner. Tiltaket er finansiert med lånemidlar, momskompensasjon og kr. 150.000 i modellbibliotektilskot. Kommunen har og søkt fylkeskommunen om ytterlegare kr. 500.000 i tilskot til kulturbygg.

### Bu og aktivitetssenter – «Skottabakken»



Nytt bu og aktivitetssenterer kan bli realisert i løpet av 2019. Tiltaket har vore under planlegging gjennom svært mange år. Prosjekteringa er no i slutfasen og totalentreprisen er snart klar for utlegging i Doffin. Det er søkt Husbanken om tilskot for bebuarleigheitene. Husbanken stiller arealkrav og følgjer standard for desse. Tomta er trong og utfordrande, men gjev og spennande løysingar. Kommunestyret må ta endeleg stilling til prosjektet og

finansiering når anboda ligg føre. Ein kan rekne med oppstart i bygginga i september 2018 og ca eit års byggetid. Illustrasjonen ovanfor viser skisse over inngangsparti, fellesareal og leiligheitene. Tiltaket vil verte finansiert med husleigeinntekter, tilskot frå Husbanken og lånemidlar.

## **Vedlegg**

**Balanserekneskapen**

**Rekneskapsskjema 1A - driftsrekneskapen**

**Rekneskapsskjema 2A - investeringsrekneskapen**

**Økonomisk oversikt - drift**

**Økonomisk oversikt - investering**

## Vedlegg

### Balanserekneskapen

Tall i 1 kroner	Noter	Rekneskap 2017	Rekneskap 2016
<b>EIENDELER</b>			
<b>A. ANLEGGSMIDLER</b>			
Faste eiendommer og anlegg	10	381 731 789	352 644 177
Utstyr, maskiner og transportmidler	10	6 473 908	6 281 497
Pensjonsmidler	4	222 183 958	201 558 443
Utlån		3 174 463	3 624 934
Aksjer og andeler	6b	5 892 768	5 293 677
<b>Sum anleggsmidler</b>		<b>619 456 886</b>	<b>569 402 728</b>
<b>B. OMLØPSMIDLER</b>			
Kortsiktige fordringer		14 452 545	48 976 293
Aksjer og andeler	6b	0	234 882
Sertifikater		0	0
Obligasjoner		0	0
Kasse, postgiro, bankinnskudd		47 056 793	23 169 375
Premieavvik	4	11 700 987	11 983 185
<b>Sum omløpsmidler</b>		<b>73 210 325</b>	<b>84 363 735</b>
<b>Sum eiendeler</b>		<b>692 667 212</b>	<b>653 766 463</b>
<b>EGENKAPITAL OG GJELD</b>			
<b>C. EGENKAPITAL</b>			
Disposisjonsfond	7	-5 828 865	-206 974
Bundne driftsfond	7	-9 355 650	-10 260 861
Ubundne investeringsfond	7	-3 630 536	-10 901 031
Bundne investeringsfond	7	-151 129	-151 129
Endring i regnskapsprinsipp drift (AK)		1 790 902	1 790 902
Endring i regnskapsprinsipp kapital (AK)		0	0
Regnskapsmessig mindreforbruk	2	-8 922	-2 260 501
Regnskapsmessig merforbruk		0	0
Udisponert i investeringsregnskapet		0	0
Udekket i investeringsregnskapet		0	0
Kapitalkonto	9	-132 750 023	-110 009 408
<b>Sum egenkapital</b>		<b>-149 934 222</b>	<b>-131 999 001</b>
<b>D. GJELD</b>			
<b>LANGSIKTIG GJELD</b>			
Ihendehaverobligasjonslån		0	0
Pensjonsforpliktelse	4	-272 615 016	-255 613 300
Sertifikatlån		0	0
Andre lån	13	-227 011 204	-222 955 709
<b>Sum langsiktig gjeld</b>		<b>-499 626 220</b>	<b>-478 569 009</b>
<b>KORTSIKTIG GJELD</b>			
Kassekredittlån		0	0
Annen kortsiktig gjeld		-40 660 266	-40 170 218
Premieavvik	4	-2 446 503	-3 028 236
<b>Sum kortsiktig gjeld</b>	13	<b>-43 106 769</b>	<b>-43 198 454</b>
<b>Sum egenkapital og gjeld</b>		<b>-692 667 212</b>	<b>-653 766 463</b>
<b>MEMORIAKONTI:</b>			
Ubrukte lånemidler		12 919 354	19 175 685
Andre memoriakonti		2 298 127	2 799 380
Motkonto for memoriakontiene		-15 217 480	-21 975 065

## Rekneskapsskjema 1A - Driftsrekneskapen

Tall i 1 kroner	Rekneskap 2017	Regulert budsjett 2017	Opprinnelig budsjett 2017	Rekneskap 2016
<b>FRIE DISPONIBLE INNTEKTER</b>				
Skatt på inntekter og formue	-62 224 791	-62 521 000	-62 751 000	-61 149 220
Ordinart rammetilsko	-85 306 160	-85 586 251	-82 460 000	-81 992 403
Skatt på eigedom	-13 647 321	-13 264 000	-13 794 000	-15 064 427
Andre direkte eller indirekte skattar	-5 405 560	-5 249 457	-5 249 457	-5 361 098
Andre generelle statstilskot	-5 186 098	-5 317 833	-4 369 833	-4 950 392
<b>Sum frie disponible inntekter</b>	<b>-171 769 929</b>	<b>-171 938 541</b>	<b>-168 624 290</b>	<b>-168 517 540</b>
<b>FINANSINTEKTER-/UTGIFTER</b>				
Renteinntekter og utbytte	-625 862	-549 000	-549 000	-656 179
Gevinst finansielle instrument	-37 429	-31 318	0	-4 836
Renteutgifter, provisjonar og andre finansutgifter	4 161 988	4 378 000	4 348 000	4 505 836
Tap finansielle instrumenter	0	0	0	137 015
Avdrag på lån	8 594 033	8 591 500	8 341 500	5 987 892
<b>Netto finansinntekter/-utgifter</b>	<b>12 092 731</b>	<b>12 389 182</b>	<b>12 140 500</b>	<b>9 969 728</b>
<b>AVSETNINGER OG BRUK AV AVSETNINGER</b>				
Til dekking av tidlegare års rekneskapsmessig meirforbruk	0	0	0	2 569 752
Til ubundne avsetningar	7 301 891	7 301 904	3 050 103	1 818 979
Til bundne avsetningar	5 068 564	3 214 459	2 681 404	1 914 195
Bruk av tidlegare års rekneskapsmessig mindreforbruk	-2 260 501	-2 260 501	0	0
Bruk av ubundne avsetningar	-990 000	-990 000	-505 000	-1 712 363
Bruk av bundne avsetningar	-3 451 974	-1 973 600	-1 045 618	-2 678 006
<b>Netto avsetningar</b>	<b>5 667 980</b>	<b>5 292 262</b>	<b>4 180 889</b>	<b>1 912 558</b>
<b>FORDELING</b>				
Overført til investeringsbudsjettet	332 000	332 000	0	0
Til fordeling drift	-153 677 219	-153 925 097	-152 302 901	-156 635 253
Sum fordelt til drift (frå skjema 1b)	153 668 297	153 925 097	152 302 901	154 374 752
<b>Regnskapsmessig merforbruk/mindreforbruk</b>	<b>-8 922</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>-2 260 501</b>

## Rekneskapsskjema 2A - Investeringsregnskapen

Tall i 1 kroner	Regulert budsjet	Opprinnelig Budsjet		
	Rekneskap 2017	2017	2017	Rekneskap 2016
<b>FINANSIERINGSBEHOV</b>				
Investeringar i anleggsmidlar	42 231 245	48 584 071	33 608 500	38 195 471
Utlån og forskotering	24 749 091	24 749 091	23 833 000	24 074 524
Avdrag på lån	1 350 471	1 596 000	427 000	20 541 819
Dekning av tidligere års udekket	0	0	0	0
Avsetningar	4 024 120	7 024 120	7 150 000	14 776 651
<b>Årets finansieringsbehov</b>	<b>72 354 927</b>	<b>81 953 282</b>	<b>65 018 500</b>	<b>97 588 465</b>
<b>FINANSIERING</b>				
Bruk av lånemidlar	-20 256 331	-23 621 115	-22 000 000	-10 583 802
Inntekter frå salg av anleggsmidlar	-2 520 000	-6 260 000	-6 250 000	-2 065 500
Tilskot til investeringar	-3 600 000	-3 600 000	-1 000 000	-44 795 226
Kompensasjon for meirverdiavgift	-3 955 909	-3 930 906	-3 692 500	-5 913 004
Mottekte avdrag på utlån og refusjonar	-26 942 271	-27 187 800	-25 577 000	-25 841 819
Andre inntekter	-242 000	0	0	0
<b>Sum ekstern finansiering</b>	<b>-57 516 511</b>	<b>-64 599 821</b>	<b>-58 519 500</b>	<b>-89 199 352</b>
Overført frå driftsbudsjettet	-332 000	-332 000	0	0
Bruk av tidligere års udisponert	0	0	0	0
Bruk av avsetningar	-14 506 415	-17 021 461	-6 499 000	-8 389 113
<b>Sum finansiering</b>	<b>-72 354 927</b>	<b>-81 953 282</b>	<b>-65 018 500</b>	<b>-97 588 465</b>
<b>Udekket / Udisponert</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>

## Vedlegg

### Økonomisk oversikt - Drift

Tall i 1 kroner	Regulert budsjett 2017	Opprinnelig budsjett 2017	Rekneskap 2016
<b>DRIFTSINNTEKTER</b>			
Brukarbetaling	-7 335 445	-7 142 000	-6 833 000
Andre salgs- og leigeinntekter	-18 947 196	-16 369 932	-16 366 332
Overføringer med krav til motytelsar	-27 231 077	-23 402 797	-14 295 153
Rammetilskot frå staten	-85 306 160	-85 586 251	-82 460 000
Andre statlege overf.	-5 186 098	-5 317 833	-4 369 833
Andre overføringer	-435 686	-122 869	-92 699
Skatt på inntekt og formue	-62 224 791	-62 521 000	-62 751 000
Eigedomsskatt	-13 647 321	-13 264 000	-13 794 000
Andre direkte og indirekte skattar	-5 405 560	-5 249 457	-5 249 457
<b>Sum driftsinntekter</b>	<b>-225 719 333</b>	<b>-218 976 139</b>	<b>-206 211 474</b>
<b>DRIFTSUTGIFTER</b>			
Lønsutgifter	111 232 318	112 357 006	103 264 794
Sosialekostnader	30 092 265	28 252 145	28 727 458
Kjøp som inngår i kommunal prod.	29 554 073	28 916 615	26 937 294
Kjøp som erstattar eigen prod.	24 698 930	23 083 897	18 898 415
Overføringer	12 749 048	9 057 844	12 716 936
Avskrivningar	10 796 192	10 701 605	10 701 605
Fordelte utgifter	-708 933	-704 812	-654 812
<b>Sum driftsutgifter</b>	<b>218 413 893</b>	<b>211 664 300</b>	<b>200 591 690</b>
<b>Brutto driftsresultat</b>	<b>-7 305 440</b>	<b>-7 311 839</b>	<b>-5 619 784</b>
<b>EKSTERNE FINANSINNTEKTER</b>			
Renteinntekter og utbytte	-625 862	-549 000	-549 000
Gevinst Finansielle instrumentyer (omløpsmidler)	-37 429	-31 318	0
Mottatte avdrag på lån	-18 000	0	0
<b>Sum eksterne finansinntekter</b>	<b>-681 291</b>	<b>-580 318</b>	<b>-549 000</b>
<b>EKSTERNE FINANSUTGIFTER</b>			
Renteutgifter, provisjon og andre finansutgifter	4 161 988	4 378 000	4 348 000
Tap finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0	0	0
Avdragsutgifter	8 594 033	8 591 500	8 341 500
Utlån	18 000	0	0
<b>Sum eksterne finansutgifter</b>	<b>12 774 022</b>	<b>12 969 500</b>	<b>12 689 500</b>
<b>Resultat eksterne finansransaksjoner</b>	<b>12 092 731</b>	<b>12 389 182</b>	<b>12 140 500</b>
Motpost avskrivningar	-10 796 192	-10 701 605	-10 701 605
<b>Netto driftsresultat</b>	<b>-6 008 902</b>	<b>-5 624 262</b>	<b>-4 180 889</b>
<b>BRUK AV AVSETNINGER</b>			
Bruk av tidlegare års rekneskapsmessige mindre forb	-2 260 501	-2 260 501	0
Bruk av disposisjonsfond	-990 000	-990 000	-505 000
Bruk av bundne fond	-3 451 974	-1 973 600	-1 045 618
<b>Sum bruk av avsetninger</b>	<b>-6 702 475</b>	<b>-5 224 101</b>	<b>-1 550 618</b>
<b>AVSETNINGER</b>			
Overføring til investeringsrekneskap	332 000	332 000	0
Dekning av tidlegare års rekneskapsmessig meirforbruk	0	0	2 569 752
Avsetning disposisjonsfond	7 301 891	7 301 904	3 050 103
Avsetning til bundne driftsfond	5 068 564	3 214 459	2 681 404
<b>Sum avsetninger</b>	<b>12 702 455</b>	<b>10 848 363</b>	<b>5 731 507</b>
<b>Regnskapsmessig mer-/mindreforbruk</b>	<b>-8 922</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
<b>Netto driftsresultat i % av driftsinntekter</b>	<b>2,66 %</b>	<b>2,57 %</b>	<b>2,03 %</b>

## Vedlegg Økonomisk oversikt - Investering

Tall i 1 kroner	Regulert budsjett 2017	Opprinnelig budsjett 2017	Rekneskap 2016	
<b>INNETEKTER</b>	<b>Rekneskap 2017</b>	<b>Regulert budsjett 2017</b>	<b>Opprinnelig budsjett 2017</b>	<b>Rekneskap 2016</b>
Salg av driftsmidler og fast egedom	-2 520 000	-6 260 000	-6 250 000	-2 065 500
Andre salsinntekter	-242 000	0	0	0
Overføringer med krav til motytting	-591 800	-591 800	-150 000	-300 000
Kompensasjon for meirverdiavgift	-3 955 909	-3 930 906	-3 692 500	-5 913 004
Staltege overføringer	0	0	0	-44 795 226
Andre overføringer	-3 600 000	-3 600 000	-1 000 000	0
Renteinntekter, utbytte og eigaruttak	0	0	0	0
<b>Sum inntekter</b>	<b>-10 909 709</b>	<b>-14 382 706</b>	<b>-11 092 500</b>	<b>-53 073 730</b>
<b>UTGIFTER</b>				
Lønsutgifter	152 845	340 618	0	657 650
Sosiale utgifter	46 435	113 719	0	215 204
Kjøp av varer og tenester som inngår i kommunal eigenproduksjon	37 328 305	43 451 078	29 786 000	31 154 613
Kjøp av tenester som erstattar kommunal eigenproduksjon	0	0	0	0
Overføringer	4 645 909	4 620 906	3 692 500	6 168 004
Renteutgifter, provisjonar og andre finansutgifter	57 750	57 750	130 000	0
Fordelte utgifter	0	0	0	0
<b>Sum utgifter</b>	<b>42 231 245</b>	<b>48 584 071</b>	<b>33 608 500</b>	<b>38 195 471</b>
<b>FINANSIERINGSTRANSAKSJONER</b>				
Avdragsutgifter	1 350 471	1 596 000	427 000	20 541 819
Utlån	24 150 000	24 150 000	23 250 000	23 550 000
Kjøp av aksjar og andelar	599 091	599 091	583 000	524 524
Dekking av tidlige års udekket	0	0	0	0
Avsatt til ubundne investeringsfond	4 024 120	7 024 120	7 150 000	14 776 651
Avsetningar til bundne investeringsfond	0	0	0	0
<b>Sum finansieringstransaksjoner</b>	<b>30 123 682</b>	<b>33 369 211</b>	<b>31 410 000</b>	<b>59 392 994</b>
<b>Finansieringsbehov</b>	<b>61 445 217</b>	<b>67 570 576</b>	<b>53 926 000</b>	<b>44 514 734</b>
<b>FINANSIERING</b>				
Bruk av lån	-20 256 331	-23 621 115	-22 000 000	-10 583 802
Mottekne avdrag på utlån	-26 350 471	-26 596 000	-25 427 000	-25 541 819
Salg av aksjar og andelar	0	0	0	0
Overføringer frå driftsrekneskap	-332 000	-332 000	0	0
Bruk av tidlegare års udisponert	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	-690 000	-690 000	0	0
Bruk av bunde driftsfond	-2 521 801	-3 852 158	-100 000	-2 344 169
Bruk av ubundne investeringsfond	-11 294 615	-12 479 303	-6 399 000	-6 044 944
Bruk av bundne investeringsfond	0	0	0	0
<b>Sum finansiering</b>	<b>-61 445 217</b>	<b>-67 570 576</b>	<b>-53 926 000</b>	<b>-44 514 734</b>
<b>Udekket / Udisponert</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>





# Del 2

## Årsmelding 2017

### Einingane

<b>Eining</b>	<b>Side</b>
Sørvissenteret	Side 2
Teknisk forvaltning	Side 5
Teknisk drift	Side 7
Kultur	Side 10
NAV kommune	Side 12
Sjukeheim (Samnangerheimen)	Side 14
Heimetenesta	Side 17
Tenester for funksjonshemma	Side 20
Helse	Side 23
Barnehageeininga	Side 26
Samnanger barneskule	Side 28
Samnanger ungdomsskule	Side 30



**Samnanger kommune**

*- der du vil leva og bu -*



**FAKTA OM EININGA:**

**Einingisleiar:**

Marianne Soleng

**Netto driftsutgifter:**

Kr 5 524 000

**Avvik rev.budsjett:**

Kr – 69 000  
(meirforbruk)

**Tal tilsette:**

5

**Tal årsverk:**

4,75

Adresse til nettside:  
[www.samnanger.no](http://www.samnanger.no)

*Søk på aktuell eining*



## Sørvisssenteret

### Eininga sine tenester

Eining for sørvisssenter hadde i 2017 ansvar for mellom anna postmottak, arkiv, ekspedisjon, sentralbord, politisk sekretariat og IKT. Eininga sakshandsamar mellom anna saker knytt til servering og sals- og skjenkesaker. Eining for sørvisssenter hadde 4,75 årsverk, fordelt på fem tilsette (einingisleiar 100%, to sekretærar med høvesvis 90% og 85% stilling, og to IKT-konsulentar med 100% stilling).

### Eininga sine hovudmål / satsingsområde – måloppnåing



Sørvisssenteret heldt i 2017 fram arbeidet med å henta inn arkiv/arkivmateriale frå einingane, og rydda og systematisera dette. Dette er eit svært omfattande arbeid, som vil måtte fortsetja i fleire år framover. Arbeidet omfattar alle fagsystem og alle sak-/arkivsystem i alle einingar og avdelingar i kommunen. Dette utgjør omlag 400 hyllemeter

arkivmateriale.

Kommunen sitt arkiv- og saksbehandlingssystem (Acos Websak) vart oppgradert til ny versjon våren 2017, samt at det kom på plass ny møttemodul.

### Utviklingstrekk innanfor eininga sine tenester

Mangel på eigna arkivlokale er ei stor utfordring for sørvisssenteret. Ved daglegarkivet er det både plassmangel og manglande tryggleik mot mellom anna brann og innbrot. Sørvisssenteret har òg mangel på depotplass til lagring av eldre arkivmateriale (bortsettjingsarkiv/spesialrom for arkiv), fordi det noverande bortsettjingsarkivet er fullt. Det må gjerast investeringar knytt til arkivlokale i åra som kjem. I tillegg vil det truleg vera behov for at kommunen leiger meir plass til lagring av arkivmateriale hos Interkommunalt arkiv i Hordaland (IKAH). Då både for papirarkiv og for digitalt arkiv.

Kommunen har i dag papirarkiv for alle arkivdelane i Acos Websak (sentralarkiv, elevarkiv, personalarkiv og eignedomsarkiv). Dette gjer at sørvisssenteret bruker uforholdsmessig mykje av arbeidstida på kopiering av papir og arbeid med papirmapper (saksmapper). Overgang til papirlaust

arkiv, papirlaus saksbehandling og digitale løysingar for innbyggjarar/publikum må vera satsingsområde for kommunen.

I kommunestyret sitt budsjettvedtak i desember 2017 vart det sett av midlar til nokre tiltak knytt til dette, men det vil vera behov for ytterlegare midlar i åra som kjem.

Arbeidsmengda i sørvisssenteret vil truleg ikkje gå ned ved at arkiva vert digitale. Det må lagast nye rutinar knytt til arkivdanning i alle einingar/avdelingar i alle arkivdelar.

Arbeidsoppgåver knytt til arkivtenesta vil endra seg mykje framover og dei vil verta meir omfattande. Det er viktig at personalet får høve til å tileigna seg ny kunnskap innan faget.

Talet på innsynskrav har auka kraftig dei siste åra og krava vert stadig meir omfattande.



Utviklinga i talet på arkivsaker og journalpostar (dokument) i Acos Websak gir ein indikasjon på saks- og arbeidsmengda ved sørvisssenteret. Både talet på arkivsaker og journalpostar (dokument) pr. år har nesten dobla seg i perioden frå 2011 til 2017.

Utvikling i tal arkivsaker og journalpostar i kommunen sitt arkiv-/saksbehandlingssystem								
Tekst	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Merknad
Arkivsaker registrert i Websak <i>(Websak er kommunen sitt elektroniske arkiv- og saksbehandlingssystem (hovudsystem)).</i>	668	739	852	1008	1016	1083	1132	Ei arkivsak kan t.d. vera ei tilsetjingssak, byggesak, elevsak, plansak eller ei personalsak.
Journalpostar registrert i Websak	5412	6742	6892	8041	9210	10040	11089	Ein journalpost kan t.d. vera eit inn-/ utgåande brev eller eit saksframlegg.

#### IKT

Den eine av dei to IKT-konsulentane i kommunen slutta våren 2017, og ny konsulent starta i august 2017.

Samnanger driftar dei fleste dataystema sjølv, og IKT-konsulentane har eit breidt arbeidsområde. Dei arbeider kontinuerleg med å finna, få på plass og drifta gode og føremålstenlege løysingar, ofte i samarbeid med både einingane og andre. Det vart i 2017 ikkje gjennomført større prosjekt knytt til IKT-området.

Dei tilsette på IKT har heimevaktordning, med vakt fram til kl. 22.00 alle dagar. Ordninga vart innført for nokre år sidan, primært på bakgrunn av at kommunen blir meir og meir avhengig av at dataystema våre fungerer til ei kvar tid, også utanom ordinær arbeidstid. Dette gjeld spesielt dataystema i pleie- og omsorgstenestene.

Ein av IKT-konsulentane har dei siste åra hatt ein del administrative oppgåver knytt til brannvesenet og førstehjelpsbilen. Dette gjer at den faktiske stillingsressursen knytt til IKT har blitt litt redusert, sjølv om dette ikkje viser budsjettmessig.

I kommunestyret sitt budsjettvedtak i desember 2017 vart det sett av 175.000 kroner i ekstramidlar i 2018 til utskifting av PC'ar for elevar ved skulane. Dersom kommunen skal halda fram med å ha like stor tettleik på elev-PC'ar som i dag, må det setjast av ekstramidlar òg i åra etter 2018.

Rådmannen vil i 2018 sjå på kommunen si IKT-drift, og vurderer om me bør samarbeida med andre kommunar på dette området.

## Teknisk forvaltning

### **Utviklingstrekk innanfor eininga sine tenester**

Ansvarsområde: Bygge- og delingssaker, kart og oppmåling, plan og miljø, feiing, brann og redningsvesen.

Teknisk forvaltning har mange ulike oppgåver som krev fagleg kompetanse. Kontoret har for få tilsette i høve til å innfri politiske forventningar og bestillingar, samt nasjonale føringar. Det er ein person på kvart hovudområde, noko som gjer eininga svært sårbar. Det er ikkje mogleg å rekke over dei mest nødvendige oppgåver eller ha spisskompetande på alle område. Innbyggjarane i Samnanger har likevel dei same behov for hjelp og rettleiing som i andre kommunar. Me slit derfor framleis med å levera fullgode tenester til innbyggjarane. Det er nødvendig å auke opp budsjettet til kursing av tilsette, samstundes er det ikkje mogleg med for få tilsette å vere oppdatert på alt som skjer i dei ulike faga. Det bør nemnast at budsjettet for brann/ feiing med 0,16 årsverk, er om lag like stort som budsjettet for resten av eininga. Eininga treng ei styrking innanfor plan/forvaltning/ingeniør (100% stilling).

### **Medarbeidarar: Tiltak for å betre arbeidsmiljø, betre likestilling og gje lågare sykefråvær**

Det har vore tilsett 2 planleggarar til arbeidet med arealdelen til kommuneplanen. Då planleggar i fast stilling gjekk ut i foreldrepermisjon i oktober, fekk planleggar i vikariatet i oppdrag å fullføra arbeidet. Byggesakshandsamar slutta etter endt foreldrepermisjon i sommar. Tilsett vikar vart fast tilsett i 100% der om lag 30% av stillinga er knytt til prosjekt. Legemeldt sjukefråvær er på 7,59%. Mykje av dette skuldast stort arbeidspress hos dei ansatte på ulike saker.

### **Eininga sine hovudmål / satsingsområde – måloppnåing**

- Tal byggjesaker: 72
- Delingssaker: 2
- Plansaker: 1
- Oppmålingssaker: 24
- Brannutrykkingar: 24
- First responder: 39

I likheit med 2016 har det i 2017 vore arbeidd mykje med kommuneplanen, som no i stor grad er ferdig vedteken. Trafikksikringsplanen vart ferdig og vedteken på slutten av 2017. Eininga har og vore sterkt involvert i utviklinga på Bjørkheim og Rolvsvåg industriområde samt i datalagringsprosjektet i Børdalen på slutten av året.



#### FAKTA OM EININGA:

##### **Einingsleiar:**

Kent P. Opheim

##### **Netto driftsutgifter**

##### **Inkl. brann/feiing:**

Kr. 6 850 200

##### **Avvik budsjett:**

Kr 8 054 (mindreforbruk)

##### **Tal tilsette:**

5 (+16 brannkonstabler)

##### **Tal årsverk:**

5,43 (+0,17 brann)

##### **Tal brukarar:**

2.488

Adresse til nettside:

[www.samnanger.no](http://www.samnanger.no)





BIR-prosjektet om forsøpling har hatt sterkt fokus gjennom året og 43 forsøplingsstader har vorte kartlagde og synfart. Store mengder avfall er fjerna. BIR-prosjektet vart frå 2017 i sin heilheit finansiert av BIR, og fortsett vidare som eit kontinuerleg samarbeidstiltak.
















Samarbeidet med Bergen brannvesen fungerer godt. Det vert halde befalsmøte månadleg. Ein av befalet slutta i 2017 etter over 40 års tenestetid, og vart heidra på juleavslutninga på Bjørkheim. Me har tilsett ein ny konstabel som har starta på opplæring. Vedkommande er kommunalt tilsett. Det har vore strategien i 2017 å tilsetje brannmannskap som allereie jobbar i kommunen, då me har hatt problem med vaktbemanninga på dagtid. Brannstasjonen må oppdatertast med ein «rein og skitten» sone, noko som det er avsett midlar til i 2018.

Når det gjeld gebyr er det vanskeleg å budsjettera for desse områda, og budsjettet for 2017 var altfor optimistisk. Det er ikkje automatikk i at desse områda kan budsjetterast høgare for kvart år, då kommunen naturleg nok ikkje kan påverke utviklinga i denne typen saker. Behandlingstida er godt innanfor lovleg behandlingstid. For saker som gjeld oppmåling er kommunen sjølv ein stor bestillar. Frå 2018 vil kommunen derfor og verte fakturert for desse oppgåvene.

Utgifter til juridisk hjelp har auka noko i 2017. Dette er hovudsakleg grunna behov for juridisk kompetanse i privatrettslege konflikstar med nokre få innbyggjarar og ein tidlegare næringsdrivar i kommunen. Dette er saker som har pågått over fleire år, der leiar i teknisk forvaltning har vorte politimeldt. Sakene er både henlagt og kommunen har fått medhald. Saksøker held likevel fram med å rette nye varsel/søksmål mot leiar/kommunen. Dette har og er svært tidkrevjande for heile eininga og kommuneadministrasjonen.

#### **Spesielle hendingar:**

Teknisk forvaltning er meir eller mindre engasjert i samtlege prosjekt i kommunen. Dette er arbeid som kjem i tillegg til dei daglege arbeidsoppgåvene.

Prosjekt i arbeid i 2017	
<b>Plan</b> <ul style="list-style-type: none"> <li> Kommuneplan - arealdel</li> <li> Trafikksikringsplan</li> <li> Bjørkheim – realisering reguleringsplan</li> <li> Børdalen - datalagringscenter</li> </ul>	<b>Forvaltning</b> <ul style="list-style-type: none"> <li> Veg Hagabotnane</li> <li> Byggeprosjekter – Bjørkheim</li> <li> Veg – Totræna</li> <li> Bir- forsøpling</li> <li> Adressering</li> <li> Vatn Tyssealand og Totland</li> </ul>
<b>Miljøprosjekt</b> <ul style="list-style-type: none"> <li> Fossen Bratte -reiselivsprosjekt</li> <li> Badevika – Bjørkheim - BOF</li> <li> Tursti – Steinland-Hagabotnane</li> </ul>	<b>Byggeleiiing</b> <ul style="list-style-type: none"> <li> Veg øvre Rolvsvåg industriområde</li> <li> Bufellesskap - Skottebakken</li> </ul>



## FAKTA OM EININGA:

### Einingsleiar:

Endre Kulleseid

### Netto driftsutgifter:

Kr 13.553.167

### Sjølvkost:

Kr 5.052.437

### Avvik rev budsjett:

Kr – 123.987  
(overforbruk)

### Tal tilsette:

21

### Tal årsverk:

15,60

### Tal brukarar:

2.488

Adresse til nettside:  
[www.samnanger.no](http://www.samnanger.no)

*Søk på aktuell eining*

## Teknisk drift

### 🚧 Utviklingstrekk innanfor eininga sine tenester

Ansvarsområde:

- Vatn og avløp (sjølvkostområde)
- Eigedom
- Veg og kaiområde
- Reinhold
- Byggingjeleing investeringsprosjekt

I 2017 var den største utfordringa å få utført alle prosjekta som det var løyvd midlar til, som hadde lagt på vent i fleire år. I det daglege er mange utfordringar knytt til lekkasjar på gammalt og dårleg vass- og avløpsnett, og vedlikehald av kommunale vegar. Noko av VA-nettet vart forlenga og fornya, og som igjen førte til auke i talet på abonnentar i Bjørkheimsområdet, Totland og Frøland. Den rasutsette vegen til Totræna fekk ny trasè og vart utbetra, samstundes som vegen til Hagabotnane fekk punktutbetringar, fleire lys og vart trafikksikra med rekkverk.

Bygningsmassen er i stor grad relativt ny og i god stand. I 2017 fekk ungdomsskulen nytt SDL-anlegg og fleire rom vart oppussa. Det vart installert varmpumper i både skule og barnehagebygg. Det er ungdomsskulen og kommunehuset som har eit etterslep på vedlikehald og særskilt det som gjeld ventilasjon.

Teknisk drift får ønskje om svært mange oppdrag frå andre einingar i kommunen utanom budsjett og økonomiplan. Det har vore nødvendig med ei prioritering og venteliste. Eininga har vedlikehaldsplanar med ros-vurderingar for alle ansvarsområda. Dette gjev grunnlaget for prioriteringar og bruk av ressursar. Eininga fekk med ekstra ressursar gjennomført ei rekkje av desse tiltaka i 2017. Samstundes ser ein at det er nødvendig med fleire personar å fordele oppgåvene på, og det merkast særskilt no etter at vegen om Ytre-Tysse vart overført til kommunen.

### 🚧 Medarbeidarar: Tiltak for å betre arbeidsmiljø, betre likestilling og gje lågare sykefråvær

Eininga har fokus på og forbetrar kontinuerleg arbeidsklede og verneutstyr. Det er særskilt fokus på HMS for utearbeidarane under snøbrøyting og anna risikoarbeid. Til brøytesesongen 2017-18 vart mykje av gammalt køyretøy og utstyr fornya gjennom leasingavtalar. Reinhold har hatt fokus på hygiene og bruk av riktig vaskemiddel for helse og miljøet. Sjukefråværet i teknisk drift er lågt, 3,7% , og ligg innanfor målsettinga som er likt for kontorsektor (3,8%). Endre Kulleseid gjekk av med pensjon som teknisk driftsleiar ved utgangen av 2017, og Nils Jonny Skar tek til i stillinga den 1. april i 2018.

**✚ Eininga sine hovudmål / satsingsområde – måloppnåing**

Måla er knytt til:

- Drift og vedlikehald av kommunen sine bygningar, vassforsyning, avløpsanlegg, idrettsanlegg, uteområde og vegar.
- Byggeprosjekt innan ansvarsområdet og byggeleing

Utførte oppgåver – utover dagleg drift		Vedlikehald	Rehabilitering/Nybygg
<b>Bygg</b>	Brannstasjon, SUS kantine, Barneskulen, Vassloppa	Skifte ut gamle panelomnar	Varmepumper Nye borehol SBS
	SUS	Nye dusjar og ombygging dusjveggar, Nytt SD-anlegg Malt og nye golv 2 klasserom	
	Hamnahaugen	Vaska og malt 2 strøk	Rehabiliterert bad og malt heile leil.
	Samnangerheimen	Montering kjøleaggregat Rømmingsveg – nye dører Maling innvendig 95 bygget Varme 95 bygget	Skifte kjøkken 95 bygget Ny terrasse sansehagen
	Skjevo		Nytt tak og takrenner
	Skottabakken	Fjerne rampe og overbygg	
	Undervisningsbygg	Vasking og maling 2 strøk	
	Dråpeslottet	Vaska og malt	
	Brakker Ulland	Skifte av råteskader og maling	
	Nytt biblioteklokale		Rekkverk og sykkelstativ
	Helsetunet		Ny automatisk dørøpnar
<b>Uteområde</b>	Nedanfor Samnangerheimen	Rydde og fjerne søppel/skrot	Tilrettelagd veg og uteplass
	SUS		Nytt gjerde ved mur langs veg
	Park -Bjørkheim		Opparbeide, Planting, montere leikeutstyr, tre-terrasse, amfi
	Hagabotnane	Nye flaggstenger, kulering, lengdegrep, skifte takrenner, ny dør/rømmingsveg, skifte av treplattinger	Ny kustgrasbane, løpebane Asfaltering
<b>Avløp</b>	Indre-Tysse	Reparasjoner gamle ledninger	
<b>Vatn</b>	Totland	Fråkopling BKK, reparasjon av lekkasjar	Utspyling og tilkopling kommunalt vassanlegg
	Totland-Tysseland		Ny vassledning
	Rolvsvåg		Montere ekstra vasstank
	Myra	Montere grov sil	Nytt aggregat og styring
	Bjørkheim		Kloring av nye ledningar
	Ådland	Reparasjon lekkasjar	Skifte 300 m gamal leidning og kummer
<b>Veg</b>	Liavegen	Skoging langsveg	
	Hagabakkane	Skoging langs veg, grøfterens. Reasfaltering,	Gatelys- skifte til leddlys, rekkverk
	Veg SUS	Forsterking veg langs mur, reasfaltering	
	Gamlehusvegen	Reasfaltering	
	Tysseland		Nytt rekkverk bru, asfaltering
	Nordbygda og Steinsland		Gatelys – Skifte av 23 til leddlys
	Totræna		Ny trase, rekkverk og asfalt
	Vågabygdvegen	Oppretting, Reasfaltering	
<b>Hjelpemiddel</b>	Utlevering, henting, feilsøking, rep og montering	<b>Brukarar</b> Ca 242 stk	Dette er oppdrag som ein ofte må være 2 personer for å utføre.

#### **Miljøtiltak og energiøkonomisering**

Tilsette i eininga prøver å tenke miljøhensyn og energiøkonomisering i alt vi foretar oss i den daglege drifta. Det er sett inn varmepumper for å erstatte gamle panelomnar, og skifta ut om lag 30 veglys til ledlys. Alle lampar i bygga som blir skifta blir erstatta med ledlys. Idrettsanlegget er med korkgranulat. Biblioteklokalet er oppvarma med vassboren golvvarme.

Alle reingjeringsmidlar og vaskemetodar skal vera miljøvenlege. For å unngå sprøyting har eininga investert i utstyr til kantklypping langs vegar. Kommunehuset er det bygget som no treng prioriterast med nytt ventilasjonsanlegg for å bli meir energiøkonomisk.

#### **Spesielle hendingar:**

Etter tilsyn frå mattilsynet har eininga utarbeidd ROS-plan for vassverket i 2017.

VVA-strukturen i reguleringsplanen for Bjørkheimsområdet vart realisert våren 2017. Det er etablert nytt vatn og avløpsanlegg, samt slamavskillar som skal ta høgde for framtidig utbygging. Dette har vore eit krevjande prosjekt med mykje logistikk. Teknisk driftssjef har vore byggeleiar og hatt ansvaret for oppfølginga i tillegg til dagleg drift av eininga. Eininga etablerte og opparbeidde sjølv parken.

Teknisk drift har og vore byggeleiar for etablering av kunstgrasbana, som stod ferdig i juni 2017. I tillegg har teknisk drift stått for omlegging av ny trase i Totræna. Veggen var svært rasfarleg og ny trase vart etablert som eit hastetiltak. Bygginga starta rett etter påske og var ferdig til juni 2017.

Med nye vassleidningar har det ført til fleire påkoplingar og nye abonnentar frå Tysseiland, Totland og Bjørkheimsområdet.



## FAKTA OM AVDELINGA:

### Leiar:

Meline Heimdal Haugland

### Netto driftsutgifter:

Kr 3 834 084

### Avvik rev.budsjett:

Kr. 144 546 (mindreforbruk)

### Tal tilsette:

13

### Tal årsverk:

5,22

### Tal brukarar:

3609 besøk på biblioteket

76 kulturskuleelevar

Adresse til nettside:

[www.samnanger.no](http://www.samnanger.no)

*Søk på aktuell eining*



## Avdeling for kultur



### Brukarar: Utviklingstrekk innanfor eininga sine tenester i 2017

Avdeling for kultur har ansvar for kulturaktivitetar, idrett og friluftsliv, kulturminne, stadnamn, kulturbasert næring, reiseliv, folkehelse, folkebibliotek og kulturskule, og er i sektor for samfunn og utvikling.

I 2017 har kultur vore gjennom større endringar. Etter sommarferien vart eining for kultur omorganisert til kulturavdeling og det vart redusert ei 50 % stilling på kulturkontoret. Eining for kultur var tidligare i sektor for oppvekst og kultur, medan kulturavdelinga no er i sektor for samfunn og utvikling. I samband med offisiell opning av det nye biblioteket 17. august hadde Arnved Soldal Lund sin siste arbeidsdag som kultursjef. Meline Heimdal Haugland vart tilsett som leiar for kulturavdelinga. I oktober tiltredde Merethe Gauden som biblioteksjef etter Kirsten Elisabeth E. Aga.

For kulturkontoret har 2017 vore prega av store prosjekt. Kunstgrasbane, nytt bibliotek, tverrfagleg samarbeid for barn og unge og Samningaveko.

Talet på besøk i biblioteket har auka drastisk i 2017, trass i at me heldt stengt heile juni og halve juli. Dette har ein tosidig grunn, 2016 var eit ustabil år med sjukdom og vikarbruk, medan 2017 var året med flytting til Bjørkheim. Etter flyttinga gjekk besøkstalet rett til vêrs. Biblioteklova seier noko om kva eit bibliotek skal vera og kva me skal gjera. Me oppfyller no desse krava både når det gjeld arrangement og universell utforming.

Kulturskuledrifta og elevtal held seg stabilt. Kulturskulen har ei ramme på 30 undervisningstimar, 28,5 går til instrumentundervisning og 1,5 går til drama. I tillegg får Samnanger skulemusikklag 8,5 timar til dirigent. Kulturskulen sel òg 14,2 timar internt og eksternt (Spaserstokken, barnehage og skule).




### Brukarar: Avdelinga sine hovudmål / satsingsområde i 2017 – måloppnåing

Kulturavdelinga har tre satsingsområde: møte mellom menneske, kulturaktivitet og det skapande menneske. Målgruppa er alle innbyggjarar i alle aldrar.

Kulturkontoret og kulturskulen har hatt fokus på tiltak retta mot barn, unge og eldre i institusjon. Me har prioritert dei gruppene me meiner har mest behov for tilrettelagt kulturtilbod og som har vanskelegast med å oppsøka kulturtilbod sjølv. I 2017 har kulturavdelinga i større grad oppnådd «kultur for alle».

Me har mange samarbeidspartar og er med på store og små hendingar. Tabellen viser noko av aktiviteten i 2017:

Aktivitet	Målgruppe	Tal hendingar i 2017
Fritidsklubben	Menneske med utviklingshemming	kvar veke
Tutti-Frutti øving	Menneske med utviklingshemming	Kvar veke
Førestilling med Klovnen Knut	Barn	1
Barnebokveka	Barn	4
Korprosjekt med Dragefjellet musikkorps	Barn	2
Leseinspirasjonsmøte	Barn og foreldre	1
Den kulturelle skulesekken	Barn og ungdom	13
UKM-lokalfestival	Ungdom	1
UKM-workshop	Ungdom	7
LAN-party	Ungdom	1
Hordablæsten	Kulturskuleelevar	1
Konsert-forestilling Ferda-Vinje	Vaksne	1
Den kulturelle spaserstokken	70 år+	6
«Syng med oss»	Dagsenter og sjukeheim	kvar veke
Open aktivitetsdag v/Aldal friluft	Alle	1
Opning av bibliotek	Alle	1
Opning av Hagabotnane	Alle	1
Samningaveko	Alle	6
TV-aksjonen	Alle	1
Kulturskulen – sommarkonsert	Alle	1
Kulturskulen – julekonsert	Alle	1

 **Medarbeidarar: Tiltak for å betre arbeidsmiljø, betre likestilling og gje lågare sjukefråvær**  
I 2017 hadde kulturavdelinga eit sjukefråvær på 2,34%. Det er 1,46% under målet på 3,8 % og 4,06% mindre enn i 2016. Kulturavdelinga er ei lita avdeling kor me er avhengig av kvar enkelt person. Me har òg eit godt arbeidsmiljø. Denne kombinasjonen er truleg ein faktor til at sjukefråværet er lågt.

 **Miljøtiltak og Energiøkonomisering**

Til kunstgrasbana i Hagabotnane er det brukt miljøvennleg granulat av kork, og ikkje gummi.

 **Spesielle hendingar i 2017;**

*Hordablæsten, UKM og festkonserten Astrid Lindgrens jul saman med Dragefjellet musikkorps.* Kulturskuleelevene har vore svært aktive i året som gjekk.

*Samningaveko 3.-11. juni 2017*

Hovudsatsinga vår Samningaveko vart svært vellukka. Me har fått mange gode tilbakemeldingar. Sjølv om det var mykje som skjedde denne veka hadde dei fleste arrangement gode besøkstal.

*Opning av Hagabotnane 17. juni 2017*

Den 17. juni vart det offisiell opning av kunstgrasbana og friidrettsbana i Hagabotnane.

*Opning av nytt bibliotek 17. august 2017*

Den 17. august hadde biblioteket offisiell opning. Ordføraren sytte for snorklipp framfor ca 150 besøkande. Blant dei særskild inviterte var ungdomsskulen og Skottabakken.



## NAV (NAV kommune og flyktningkontor)

Samnanger kommune har følgjande ordningar lagt til NAV-kontoret: økonomisk sosialhjelp, økonomisk rådgjeving, forvaltningskonto, kvalifiseringsprogram, bustadar til vanskelegstilte, Husbanken sine ordningar (startlån, bustøtte og utbetringstilskott). Søknad om parkeringsløyve for funksjonshemma, transportordning og Flyktingetenesta ligg og til NAV-kontoret.

### Brukarar: Utviklingstrekk innanfor eininga sine tenester

I 2016 har kommunen teke imot 16 flyktningar. I løpet av 2017 kom det 4 til slik at kommunen no har busett 20. I tillegg kom det 1 på familiegjenforening.

Målgruppa til NAV er alle vaksne over 18 år. Hovudmålet for arbeidet hjå NAV er at brukarane skal vera på rett yting, men primært vera i inntekstgjevande arbeid. Det vert arbeidd mykje med å få dei unge inn i ulike typar arbeid eller tiltak som kvalifiserer for arbeid. I Samnanger er det mange som pendlar ut av kommunen for å få arbeid. NAV har fokus på at det er krav til geografisk mobilitet for dei som tek imot økonomisk yting. Generelt har ein eit godt samarbeid med næringslivet i kommunen.

NAV, kommunal del og NAV statleg del har felles leiar.

Målet er at sakshandsamarane skal vera godt budde til avtalar for dermed å auka kvaliteten på samtalen. Kontoret er ope kvar dag, men har ope for «dropp inn» kl 10.00 – 14.00 tre dagar i veka. Dette har fungert godt. Det verka som fleire og fleire av NAV sine brukarar nyttar seg av etaten sine digitale tenester.



### FAKTA OM EININGA:

**Einingsleiar:**  
Magne Djuvik

**Netto utgifter:**  
Kr 6 816 405,-

**Avvik budsjett:**  
Kr 219 074  
(mindreforbruk)

**Tal tilsette:**  
5

**Tal årsverk:**  
2,9

**Tal brukarar:**  
110

Adresse til nettside:  
[www.samnanger.no](http://www.samnanger.no)

*Søk på aktuell eining*



	2015	2016	2017
Tal mottakarar av sosialhjelp	40	48	50
i alderen 18 – 24 år	10	16	18
Snitt stønadslengd mnd	4,0	4,4	4,0
i alderen 18 – 24 år	4,6	4,8	3,1
Mottakarar med stønad meir enn 6 mnd	10	14	9
Mottakarar med sosialhjelp som hovudinntektskjelde	14	28	24

Tala i tabellen syner at det har vore ein liten reduksjon i talet på dei som har hatt sosialhjelp som hovudinntekt. Innstraming av regelverket knytt til Arbeidsavklaringspengar og uføretrygd er ei viktig årsak til at ein ikkje har klart å redusera talet på personar som heilt eller delvis lever av økonomisk sosialhjelp. Samtidig ser ein at den gjennomsnittlege stønadstida har gått ned både totalt og for dei mellom 18 og 24 år. Dei under 30 er ei målgruppe for NAV. Det er derfor gledeleg at stønadstida for denne gruppa har gått ned.

Det er innført aktivitetsplikt for dei under 30 som tek imot økonomisk sosialhjelp.

Satsane for sosialhjelp er rådgevande statlege satsar. Samnanger har i motsetning til kommunane rundt oss kommunestyrevedtak på at barnetrygd skal haldast utanom.

Søknad om økonomisk sosialhjelp	2015	2016	2017
Søknad økonomisk sos.hjelp	245		290
Søknad om startlån	4	6	4
Søknad om bustøtte	33	38	30
Søknad om utbetringstilskot	4	2	2
Søknad om parkeringsløyve	16	11	11
Søknad om transportordning for funksjonshemma	10	15	13

#### **Brukarar: Eininga sine hovudmål / satsingsområde – måloppnåing**

Flyktningane har tilbod om introduksjonsprogram der dei får introløn for å lære norsk, samfunnsfag og arbeidspraksis/språkpraksis. Det er krav om 37,5 timar kvar veke. For å fylla lovkravet har dei fått tilbod i Fusa kommune samt hatt arbeidspraksis/språkpraksis ulike stadar i Samnanger. Busetjing har gått bra, men det har teke tid med å finne rett plass for den enkelte. Dette har medført ein del flytting i løpet av året.



#### **Medarbeidarar: Tiltak for å betre arbeidsmiljø, betre likestilling og gje lågare sjukefråvær**

Eininga hadde i 2017 eit litt for høgt sjukefråvær. Med få tilsette skal det lite til før det vert ein høg prosent. Ei lita eining som NAV er sårbar ved fråvær. Det er derfor viktig å halda fokus på eit godt og inkluderande arbeidsmiljø.

	2014	2015	2016	2017
Sjukefråvær i %	4%	5,7%	3,8%	8,3%

#### **Mål 2018:**

- Meir integrerte flyktningar
- Det 2 årige introprogrammet vert avslutta i løpet av 2018 og flyktningane skal over i ordinær utdanning / arbeid. Det vert ei utfordring å få det til slik at ein hindrar fleire i å koma på økonomisk sosialhjelp.
- Eit godt system for aktivitetsplikt.
- Politisk vurdering på om aktivitesplikta skal utvidast til å omfatta fleire.
- Halda fram med å gje god hjelp/bistand til dei som treng det.
- Få prosjektmidlane me har søkt om



**FAKTA OM EININGA:**

**Einingsleiar:**

Janne Drevsjø

**Netto utgifter:**

Kr 21 155 711,-

**Avvik budsjett:**

(kr 203 984,- (mindreforbruk))

**Tal tilsette:**

52 (fast)

10 (vikarar)

**Tal årsverk:**

26,5

**Tal brukarar:**

Korttidsopphald: 14

Korttidsopphald m/rehab: 24

Korttidsopphald utredning: 11

Langtidsopphald: 14

Avlastning: 1

Adresse til nettside:

[www.samnanger.no](http://www.samnanger.no)

*Søk på aktuell eining*



**Eining Institusjon (Samnangerheimen)**

Samnangerheimen har 25 institusjonsplassar, gjesterom for pårørende, resepsjon, eige produksjonskjøkken, vaskeri og Storstova.

**Brucarar: Utviklingstrekk innanfor eininga sine tenester**

Nærleik til sjukehus og samhandlingsreforma gjer at fleire alvorleg sjuke får behandling og hjelp i eigen kommune.

Pasientar vert tidleg ferdigmelde frå sjukehus og mange må få vidare behandling på Samnangerheimen.

Komplekse oppgåver, fleire pasientane på korttidsopphald og alvorleg sjuke pasientar krev mykje ressursar.



**Brucarar: Eininga sine hovudmål / satsingsområde**

Me fortsette å drifta respiratoren med vårt eige personale fram til mai 2017. Dyktige tilsette har klart denne oppgåva einestående og med høg faglegheit.

Me har i heile 2017 leigt ut 5 sjukeheimplasser til Os kommune. Post 1 er fortsatt lukka, men frå oktober har Skottebakken mellombels drift her.

Trass utleige til Os og lukka post 1, har me greidd å gje tilbod til eigne pasientar som er ferdigbehandla på sjukehus og som oppfyller krav til sjukeheimplass.

Samnangerheimen er med i pasientsikkerheits-prosjekt og har jobba med å få i gang tavlemøte.

Fokusområde er ernæring og førebygging av fall og trykksår.

Etter omlegging av måltid, fokus på god ernæring og eige produksjonskjøkken, ser me framleis mykje positiv respons og gode helse- og ernæringsgevinstar hjå pasientane.

I samband med introduksjonsprogram for flyktningar har Samnangerherimen hatt opp til 8 personer på språk- og arbeidstrening. Ein er godt introdusert og jobbar no kvar 3. helg på avd. kjøkken.

Samnangerheimen fekk i oktober ei arv, i form av eigeidom i Arna.

9 og 10 klasse har gjennom heile 2017 hatt valfaget «innsats for andre». Me har hatt 6 elever som har kome 3 måndagar i månaden. og vore med pasientane. Dei har blant anna bakt, lest og gått tur med dei.



## ✚ Medarbeidarar: Tiltak for å betre arbeidsmiljø, betre likestilling og gje lågare sjukefråvær

### Årsturnus:

Kvar enkelt tilsett får vèra med å planlegge sin eigen turnus. Einingsleiar prøver å tilrettelegga til det beste for kvar enkelt, men sjølvstøtt inntil forsvarleg drift. Alle har fått mange ønskje oppfylt og har gode turnusar som er tilpassa den enkelte. Alle fast tilsette har pr. i dag den stillingsprosenten dei ønskjer seg. Dette er eit gode med årsturnus, då dei som ønskjer det kan få stillingsauke gjennom året.

### Kompetanseheving:

13 tilsette frå Samnangerheimen og heimesjukepleien er med i Demensomsorgens ABC. Tal demente er stigande, viktig med fokus og kompetanseheving på dette området. Alle tilsette var med på heildagskurs med ekstern forelesar. Fokusområde rehabilitering og habilitering.

### Arbeidsmiljø:

Jamlege personal- og postmøte. Tilsette får ta del i planlegging av oppgåver. Fredagslunsj.



	2013	2014	2015	2016	2017
Sjukefråvær i %	12,35	11,41	11,41	7,38	9,0

(mål 9 %)

Har jamlege samtalar med dei sjukemelde. Det meste av fråværet er ikkje arbeidsrelatert og vanskeleg for arbeidsgjevar å påverka.

Har i 2017 hatt mange tilretteleggingstilskot frå NAV, som gjer arbeidsdagen for den enkelte sjukemelde betre. Dette er og med på å førebygge sjukemelding.

### Medarbeidarar og fokus på sjukefråvær:

Samnangerheimen er ei IA-bedrift og me nyttar verkemiddel som tilretteleggingstilskot, har tett dialog med den sjukemelde og melder tidleg til NAV.

Har kvar månad personalmøter og postmøter.

Har kvar andre månad samarbeidsmøter med tillitsvalde og verneombod.

Kvar fredag har alle tilsette på Samnangerheimen og heimetenesta felles lunsj, der me spleiser på å handle inn, og et lunsj i lag. Kjekt tiltak.

Felles opplæring for alle tilsette i haust.

Medarbeidarsamtale 1 gong pr. år

Fokusområde for 2017.

Fokusområde	Mål	Tiltak
Kompetanseheving/ meistringsklima	Framsnakka kvarandre Gjera kvarandre gode Samarbeide og utveksle idear	Intern undervisning Deling av verdifull kompetanse

#### Miljøtiltak og energiøkonomisering

Har ny sjukeheim

Samarbeid med Lions og Hagelaget om sansehagen.

#### Spesielle hendingar



Samnangerheimen vant BKK sin sosial energi og fekk tilskot på kr. 25 000 til el-syklar. Samnangerheimen investerte i 2 el-syklar. Var med barnehagane på sykkel-VM i Hagabotnane.

Storstova på Samnangerheimen er mykje brukt og har blitt den samlingsstaden me håpa på. Det er mange tilstellingar og festar for pasientane. Flott samarbeid med barneskulen og Ådland gards- og friluftsbarnehage.

Fått til endå betre samarbeid med frivillige lag og organisasjonar.

Samnangerheimen har eiga side på Facebook, der me deler mykje av alt det positive som skjer på sjukeheimen (avklart med pasientar og pårørande/verje)

#### Utfordringar

Ha nok tilsette og kompetanse i samsvar med oppgåvene.

Fleire sjukepleiarar i permisjon på slutten av året.

#### Mål 2018

- Halde fram med fokus på «det gode måltid»
- Tilsetje fleire sjukepleiarar
- Arbeide vidare med prosedyrar
- Skaffe inntekter ved sal av institusjonsplass
- Fokus på å førebygge sjukemeldingar
- Betre tverrfagleg samarbeid om sjukemeldingar





**FAKTA OM EININGA:**

**Einingsleiar:**  
Reidun Abotnes

**Netto utgifter:**  
Kr 13 626 286,-

**Avvik budsjett:**  
Kr 582 096  
(mindreforbruk)

**Tal tilsette:**  
27 fast tilsette  
12 vikarar

**Tal årsverk:**  
16,77

**Tal brukarar:**  
86 i heimetenesta  
33 på dagsenteret

Adresse til nettside:  
[www.samnanger.no](http://www.samnanger.no)

*Søk på aktuell eining*

**Eining Heimetenester** (heimesjukepleie, praktisk bistand til reinhald, dagsenter, kols- og diabetesteam og utleigebustadar Tysse)



**Brukarar:**  
**Utviklingstrekk innanfor eininga sine tenester**  
Fleire vil bu heime lengst mogleg. Dette er ein trend både nasjonalt og i Samnanger. Brukarane våre vert eldre, og det fører ofte til auka behov for hjelp. Me får og fleire yngre og alvorlig sjuke brukarar.

Nærleik til sjukehus og samhandlingsreforma gjer at fleire alvorleg sjuke får behandling og hjelp i Samnanger kommune.

Fleire får i dag diagnose demens/Alzheimer.

Samhandlingsreforma gjer seg uttrykk i at brukarar kjem fortare heim etter sjukehusinnlegging, dette fører igjen til meir behov for hjelp/bistand frå heimetenesta.

Utviklinga gjer at krav om kompetanse er aukande.

Tilbodet om praktisk bistand vart redusert frå annakvar veke til kvar tredje veke, etter vedtak i kommunestyret. Denne endringa har gått bra.

Det er vanskeleg å leige ut omsorgsbustadar på Tyssekaien. Dei som ønskjer bustad ønskjer nærleik til Samnangerheimen.

Tabellen nedanfor viser tal brukarar av heimetenester:

	2013	2014	2015	2016	2017
Samla	71	76	78	81	86
Reinhald	12	12	14	13	11
Heimesjukepleie	32	52	42	44	56
Begge delar	27	11	22	24	19
Matombringning				24	26
Tryggleiksalarm				32	40
Dagsenter	17	16	22	23	33

Samnanger kommune har interkommunalt samarbeid med Os og Fusa, om Kols- og Diabetesteam. Dette fungerer godt og tal brukarar aukar.



### **Brukarar: Eininga sine hovudmål / satsingsområde – måloppnåing**

Målet var å komme i gong med nettbrett, men grunna lang leveringstid vert oppstart februar 2018. Tilsette vil då ha informasjon tilgjengeleg ute i heimetenesta. Dette tiltaket skal frigje tid og betre dokumentasjonen.

Heimetenesta deltek i læringsnettverk om pasienttryggleik gjennom USHT (Utviklingscenter for sykehjem og hjemmetjenester). Fokus på ernæring og tannhelse. Målet er å førebyggje i staden for å behandla. Etter prosjektet skal dette implementerast i eininga, og etter kvart gjerne ha fleire fokusområde. Eininga har delteke i tilsvarande prosjekt tidlegare, då med fokus på samstemming og legemiddeladministrasjon.

Fleire ynskjer plass på dagsenteret, og tal brukarar har auka. Det er fine lokale på Storstova på Samnangerheimen, og brukarane melder attende om stor trivnad. Mange eldre er einsame i dag, og aktivitetstilbod er viktige. Dagsenteret er ope 3 dagar i veka og stengt 4 veker om sommaren. Songstund kvar måndag er svært populært, i tillegg er det trim med fysioterapeut alle opningsdagane.

Frivillige hjelparar deltek på dagsenteret og er med å gjere dette til eit godt tilbod.

### **Medarbeidarar: Tiltak for å betre arbeidsmiljø, betre likestilling og gje lågare sjukefråvær**

Eininga har medarbeidarsamtale og faste personalmøte.

Felles lunsj kvar fredag i lag med dei tilsette på Samnangerheimen.

Samarbeidsmøte med tillitsvalde og verneombod annakvar månad.

Har årsturnus som gjer at dei tilsette kan planleggje lenger fram samt at dei i større grad kan få ein tilpassa turnus.

Felles opplæring om habilitering og rehabilitering i haust. Ønskjer å arbeide vidare med dette for å få på plass meir system og kompetanse.

	2013	2014	2015	2016	2017
Sjukefråvær i %	9,63	11,13	11,13	14,43	10,89

(mål 9,0%)

Litt nedgang i prosent frå i fjor, men eininga har framleis eit høgt sjukefråvær. Leiar har jamlege samtalar med dei sjukemelde. Det meste av fråværet er ikkje arbeidsrelatert og vanskeleg for arbeidsgjevar å påverka.

### **Miljøtiltak og energiøkonomisering**

I mai / juni 2017 fekk heimetenesta 3 el-bilar. Bilane er gode, men me er spent på rekkevide og det å klare seg utan firehjulstrekk på vinterføret.

Generelt har det vore mindre skade på arbeidsbilane i 2017 – så å holde stort fokus på dette, ser ut til å ha verknad.

### **Utfordringar:**

Høgt sjukefråvær

Finne tid og ressursar til å utvikle eininga og delta i prosjekt.



**Mål 2018:**

- Sjukefråvær under 9%
- Tilsetje fagsjukepleiar i 50%
- Kompetanseansvar til enkelte tilsette (habilitering- og rehabilitering, munnstell og ernæring, hjarte og sår)
- Betre låsesystem i heimtenesta (venter på ferdigstilling av prosjekt i andre kommunar)
- Minst mogeleg skadar på bilane
- Førebyggjande heimebesøk til eldre
- Lage plan for bruk av velferdsteknologi
- Godt samarbeid med frivilligsentralen





**FAKTA OM EININGA:**

**Einingsleiar:**

Birthe Skar-Moum

**Netto utgifter:**

kr 10 167 234,-

**Avvik budsjett :**

kr 334 044,-  
(meirforbruk grunna låg refusjon)

**Tal tilsette:**

21 fast tilsette  
10 vikarar  
17 oppdragstakarar

**Tal årsverk:**

14

**Tal brukarar:**

28

Adresse til nettside:  
[www.samnanger.no](http://www.samnanger.no)

Søk på aktuell eining

**Eining Funksjonshemma** (bufellesskap, arbeid, dagtilbod, aktivisering, avlastning, besøksheim og støttekontakt m.m.)

Bufellesskapet har 7 bebuarar og fleire heimebuande med tenester serva frå bufellesskapet. Eininga har i tillegg oppfølging med rundt 20 andre brukarar. Brukargruppa spenner frå barnehageborn til eldre/vaksne med ulike sosiale, fysiske og psykiske funksjonshemmingar. Tenestene spenner frå omfattande til mindre tiltak.

**Brucarar: Utviklingstrekk innanfor eininga sine tenester**

Brucarar kan og ha rett til koordinator og individuell plan – samt oppfølging i ansvarsgrupper.

Det har i aukande grad nasjonalt og internasjonalt vorte satt større fokus på psykiske lidingar blant utviklingshemma dei siste åra, dette er også noko ein ser lokalt og medfører at hjelp og tilrettelegging i større grad er eit tverrfagleg tema. Eininga samarbeider tett med andre faginstansar, både lokalt og med spesialisthelsetenesta for å kunne gje hjelp tilpassa den enkelte. I løpet av 2017 har store delar av personalgruppa vorte kursa i arbeid med tunge psykiske lidingar blant psykisk utviklingshemma.

**Eininga sine hovudmål / satsingsområde måloppnåing**

Eininga har i utgangspunktet halde seg innanfor budsjett. Det kan vere noko utfordrande å kalkulere riktig på refusjon på særleg ressurskrevjande brukarar, mellom anna ved at innslagspunktet vert auka. Det kan sjå ut til at vi har budsjettetert med ei høgare inntekt enn reelt. Dette er grunnen til eininga sitt meirforbruk.

Mål om å starte bygging av nytt senter i løpet av 2017 vart ikkje innfridd.

Mål om ha gode prosessar i samband med planlegging av nytt senter der tilsette, brukarar og pårørande skulle vere involvert, er oppnådd.

God planlegging og oppstart av mellombels drift er oppnådd.

Mål om å halde sjukefråværet lågt er oppnådd.

Mål om å behalde og rekruttere fagpersonale er oppnådd, eininga har i løpet av 2017 mellom anna tilsett vernepleiar i 60% stilling.

**Medarbeidarar: Tiltak for å betre arbeidsmiljø, betre likestilling og gje lågare sjukefråvær**

Eininga har årsturnus og fleirtalet av dei tilsette ved Skottabakken bufellesskap har i fleire år arbeidd langvakter (med oppfølging frå Bedriftshelsetenesta). Dette har hatt eit positivt utfall på nærværstatistikken og trivselen til dei tilsette, og det har vore eit stort

gode for bebuarane i bufellesskapet. Sjukefråværet har vore lågt trass dårlege fysiske arbeidsforhold.

	2013	2014	2015	2016	2017
Sjukefråværet i %	11,24	6,52	9,12	7,04	3,34

(mål 9,0%)

Det er eit mål for eininga med flest mogleg tilsette i store stillingar. Personal møte har vore vanskeleg å gjennomføre på Skottabakken grunna manglande lokale, dette har dermed ikkje vore gjennomført i så stor grad som ønskeleg i 2017.

Det er også vanskeleg å gjennomføre enkle nærværstiltak og trivselsfremjande tiltak som felleslunsj og liknande i kvardagen, grunna mangel på fasilitetar.

Det er låg del menn tilsett i eininga, det er fokus på dette i tilsetjingar både ut frå eit likestillingsperspektiv, men mest med bakgrunn i brukarane sine behov. Det er likevel til ei kvar tid den best kvalifiserte som vert tilsett.

#### **Miljøtiltak og energiøkonomisering**

Ein stor del av køyring i eininga føregår med el-kraft, bufellesskapet leasar hybridbil.

Grunna behov for bil med romsleg sitjeplass har ikkje el-bil vore aktuelt innanfor økonomiske rammer. Det er fokus på miljøtiltak og energiøkonomisering ved planlegging av nytt senter.

#### **Spesielle hendingar i 2017**

Skottabakken bufellesskap flytta hausten 2017 frå Reistad til ei avdeling på sjukeheimen. Flyttinga var godt planlagt og vart gjennomført på ein smidig og god måte. Innan utgangen av året var både tilsette og bebuarar kome godt til rette på avdelinga.

Eininga hadde tilsyn frå fylkesmannen i 2017. Tilsynet vart gjennomført eit par veker etter flytting frå Reistad til Haga. Temaet for tilsynet var om kommunen sikrar at det blir lagt til rette for tenesteyting til personar med utviklingshemming med minst mogleg bruk av tvang og makt. Det vart ikkje avdekket brot på krav i lov og forskrift. For eininga sin del var det særleg godt å få bekrefta av vi gjer forsvarlege tenester og har tilfredsstillande prosedyrer, sjølv i ein hektisk periode med flytting og nye rutiner.

#### **Utfordringar**

Mellombels drift. Bebuarar bur på rom i ei sjukeheimsavdeling inntil nytt senter står ferdig.

Det er også store avstandar til sentrum ved Bjørkheim, ein del av brukarane er pr i dag mykje meir avhengig av hjelp enn tidligare.

Dårlege fasilitetar for tilsette. Tilsette har begrensa tilgang til garderober. Det er ikkje kontor eller «frie» område der dei kan overlape. Det er stort fokus på å overhalde teieplikta i bufellesskapet då alt av rapportering, både skriftleg og munnleg føregår i fellesareal.

Vanskelig å rekruttere støttekontaktar.



**Mål 2018:**

- Starte bygging av nytt senter
- Halde sjukefråværet nede
- Få på plass sakshandsamar og koordinerande eining
- Innføre digital IP
- Behalde og rekruttere fagpersonale
- Rekruttere støttekontaktar



**FAKTA OM EININGA:**

**Einingsleiar:**

Harald Ramm Salbu

**Netto utgifter:**

Kr 10 932 046,-

**Avvik budsjett:**

Kr 513 986  
(mindreforbruk)

**Tal tilsette:**

14

**Tal årsverk:**

7,4 (i tillegg kjem legane  
sin private verksemd)

**Tal brukarar:**

Innbyggjarane i  
Samnanger

Adresse til nettside:  
[www.samnanger.no](http://www.samnanger.no)

*Søk på aktuell eining*



**Helse** (psykiatri, fysioterapi, jordmor, helsesøster, lege, kommunale øyeblikkeleg hjelp-senger, legevakt og first responder)



**Brukarar:**

**Utviklingstrekk innanfor eininga sine tenester**

Samhandlingsreforma har som mål at flest mogeleg pasientar så langt som mogeleg skal behandlast av fastlege, og i eigen kommune. Pasientane vert tidlegast mogeleg utskrivne frå sjukehus og får oppfølging/behandling i Samnanger.

Fleire treng også rehabilitering i eigen kommune. Her har fysioterapitenesta eit ansvar i form av meir fokus på førebyggjande arbeid.

Psykisk sjuke skal og i større grad få hjelp i eigen kommune. Nokre får framleis behandling i kortare eller lengre tid hjå 2.linjetenesta, men målet er at denne gruppa og skal få hjelp/behandling i eigen kommune så langt det er mogeleg.

Fødselstalet i Samnanger held seg ganske stabilt gjennom åra. Men i 2017 har det vore ein nedgang. Nasjonale føringar med auka fokus på den gravides psykososiale forhold, vald og overgrep, overvekt, røyking og rus vært vektlagt i arbeidet til jordmor og helsesøster.

Det vert satsa både nasjonalt og i kommunane på barn og unge. Det er fokus på førebyggjande arbeid, psykisk helse mm.



**Brukarar: Eininga sine hovudmål/ satsingsområde/ måloppnåing**

Det er eit lovkrav om tilsett psykolog i kommunane innan 01.01.2020. Eit av hovudmåla for 2017 var å få tilsett psykolog for å styrkje arbeid, og ikkje minst førebyggjande arbeid inn mot barn og unge allereie no. Det lukkast ikkje å tilsetje psykolog i 2017.

Ny nasjonal retningslinje for helsestasjonen kom i 2017: «Samspill i sentrum». Helsesøstrene er i gang med å implementere denne i Samnanger.



Fysioterapeut har halde fram med fellestrim på Samnagerheimen 3 gongar pr veke, treningsgruppe for pasientar med KOLS og bassengtrening for personar med ulike lidingar. Jordmor har hatt som mål å få til tidlegast mogleg heimebesøk etter fødsel, så langt stillingsressursen tillèt.

I november 2016 starta ei landsomfattande vaksinerings av kvinner fødd i 1991 og seinare for HPV. Ordninga skal vere i 2 år frametter, og har vore ein viktig aktivitet ved helsestasjonen i 2017.

I 2016 vart avtalen om kommunale akutt døgnplassar ved Haraldsplass Diakonale sjukehus satt i verk. Erfaringa med desse var god også i 2017, men det står att å få etablert hyppigare bruk av denne tenesta.

Etablering av skriftlege prosedyrar ved legekantoret er ein pågåande prosess, og vart vidareført i 2017.

Etter innføring av nytt naudnett i 2015 har ein framleis hatt utfordring med noko forseinka varslings av First Responder. Dette skuldast nye sentrale føringar for varslings. I 2017 har ein arbeidd aktivt opp mot aktuelle aktørar for å oppnå raskare varslings.

#### **Medarbeidarar: Tiltak for å betre arbeidsmiljø, betre likestilling og gje lågare sjukefråvær**

Sjukefråvær på 5,29%. Halvårlege samlingar for sosialt samvær/tur, julelunsj og ad hoc-samlingar på Helsetunet er viktig for å trygge relasjonar og gje oppleving av å vere ein viktig arbeidstakar.

Regelmessige samtalar mellom einingsleiar og den enkelte fagperson.

Det vert gjennomført månadlege møte i allmennlegeutvalet i Samnanger. Personalmøte for legekantoret vore gjennomført 8-10 gonger pr år. Einingsleiar har som mål å gjennomføra årlege medarbeidersamtalar med alle kommunalt tilsette på legekantoret.

Det er regelmessige samlingar for befal på First Responder, samt for heile First Respondermannskapet. Fleire årlege kurs og øvingar for å oppretthalde kompetansen. Ein del av dette fell inn under Brann.

#### **Spesielle hendinger i 2017**

Samnanger kommune vedtok å tilsette psykolog i 100 % stilling. Det lukkast ikkje å tilsette kvalifisert person i den aktuelle stillinga i 2017. Dette vil ein jobba vidare med i 2018. Det er viktig at den nye psykologen vert lokalisert på helsetunet, og ein vil arbeide for å klare dette. Smittevernlege/kommuneoverlege, fastlegar og helsesøstertenesta har vore med i mottakinga av flyktningar, sær i høve tuberkulosekontroll og oppdatering og innhenting av vaksinasjonar.

Forum for tverrfagleg samarbeid for barn og unge var eit viktig forum også i 2017, der leiande helsesøster no sit i Oppvekstforum i staden for kommuneoverlegen, og begge helsesøstrene fortsatt er koordinatorar i kvar si Basegruppe. Me var med på å arrangere Verdsdag for psykisk helse i oktober 2017, med foredrag på både ungdomsskulen, for PU samt for bygdefolket. Skulane og barnehagane hadde også sine egne markeringar.

I desember 2016 hadde Fylkesmannen i Hordaland tilsyn med legevakta. Ved tilsynet vart det gitt avvik knytt til ansvarsavklaring, opplæring og dokumentasjon.

Legevakta arbeidd i 2017 for å rette opp i brota.

Nokre viktige faglege fora

Psykiatritenesta deltek i månedlege samarbeids- og fagmøte på Solli DPS.

Jordmør deltek i samarbeidsmøte med spesialisthelsetenesta og diverse regionale fagmøte.

Leiande helsesøster deltek i regionale fagforum for leiande helsesøstre og på helsesøsterkongress på Lillehammer.

Kommuneoverlegen deltek på smitteverndagane ved Folkehelseinstituttet, på Fylkesmannen si årlige samling for kommuneoverlegar, i underutval for akuttmedisinske tenester i Bergensregionen, samt i regionalt forum for kommuneoverlegar i regionen.



**Mål 2018:**

- Tilsetje kommunepsykolog
- Nytte dei kommunale ØH-sengene (øyeblikkeleg hjelp) på Haraldsplass Diakonale sjukehus optimalt
- Få på plass fleire prosedyrar på legekantoret
- Arbeide med førebyggjande tiltak knytt til barn og unge
- Helsestasjon for ungdom på biblioteket på Bjørkheim



## Barnehageeininga



Begge barnehagane har samarbeid med kulturskolen. Barna gleder seg til Anne Lise kjem.

### FAKTA OM EININGA:

#### Einingsleiar:

Anne J Fredriksen

#### Netto utgifter i 2017:

14 308 758

#### Avvik budsjett i 2017:

Kr -138 799 (meirforbruk)

#### Tal tilsette i 2017:

Dråpeslottet 17

Vassloppa 18

#### Tal årsverk i 2017:

Dråpeslottet: 12.7

Vassloppa : 13.9

#### Tal brukarar i 2017:

Dråpeslottet 46

Vassloppa 55

Adresse til nettside:

[www.samnanger.no](http://www.samnanger.no)

Søk på aktuell eining



### Brukarar: Utviklingstrekk innanfor eininga sine tenester i 2017

Med full barnehagedekning og utvida rett til barnehageplass går dei fleste barn i barnehage frå småbarnsalder. Barnehagen har blitt ein viktig oppvekstarena der vennskap, omsorg, leik og læring er sentrale omgrep i kvardagen. Frå sentralt hald ser me skifte frå fokus på utbygging og kvantitet til fokus på kvalitet i tenesta. I 2017 fekk barnehagen ny rammeplan med eit klarare samfunnsmandat. I 2018 kjem ny pedagognorm og ny bemanningsnorm. Det kjem stadig nye presiseringar som har direkte innverknad på barnegruppene både i privat og kommunal sektor (sist er presisering om når eit barn skal telje som 3 år). Rammeplanen gir sterke føringar på at alle barn skal ha eit godt og trygt læringsmiljø. Me skal samarbeide tett og nært med føresette slik at me gir eit kvalitativt godt tilbod med høgt læringsutbytte. Personalet har fått eit klarare mandat for tenestene me skal gi i høve til barn og føresette.

På kommunenivå er strategiplanen framleis aktuell.

Ein god stad å vere ein god stad å lære passar godt inn i den nye rammeplanens intensjonar. I



Samnanger har barnehage og skule eit formelt samarbeid om overgang frå barnehage til skule. Det er viktig å vidareformidle det einskilde barn sin kompetanse og gode vennsksrelasjonar slik at skulen kan bygge vidare på denne plattformen.



### Brukarar: Eininga sine hovudmål / satsingsområde i 2017 – måloppnåing

Me arbeide vidare med kompetanseheving i språk og språkstimulering

Heile personalet har delteke og me har nytta

Utdanningsdirektoratet sin rettleiar, *Språk i barnehagen, Mykje meir enn berre prat*.

Målet var: Å få til eit meir systematisk språkarbeid.

Begge barnehagane nyttar det same verktøy

(t.d. TRAS / Askeladden / Grip omgrepa og Språksprell).

Haut 2017 kom den nye rammeplanen og personalet har jobba

med implementering og refleksjon rundt verdigrunnlaget og formålet

med innhaldet i barnehagen. Me nyttar støttmateriell frå UDIR

(Utdanningsdirektoratet) og heile personalet er med i arbeidet.

Hauten 2017 gjennomførte barnehagane foreldreundersøking. Det var høg svarprosent (81,48 % på Vassloppa og 78,26% på Dråpeslottet)

Begge barnehagane fekk gode tilbakemeldingar. Me scorar godt på

relasjon mellom barn og vaksen. Det er høg trivsel, og me scorar godt på barnet si utvikling.



Frå Dråpeslottet bhg. Iskunst. Tema:vatn frys/smelt

Når det gjeld informasjon har me eit forbetningsområde. Difor vil barnehagane gå til innkjøp av eit digitalt kommunikasjonsverktøy (Vigilo).

Føresette er heller ikkje heilt nøgde med barnehagen sitt mattilbod. Barna har med seg frukost. Me serverer eit brødmåltid med sunt pålegg med mjølk, inklusiv frukt og grønt + eit fruktmåltid på ettermiddagen. Me har varmt måltid ein dag i veka. Fleire kunne tenkt seg varmt måltid oftare, men det har ikkje barnehagen personalressursar til.

Dråpeslottet scorar litt dårlegare på uteleikeplass og utstyr. Det er satt av pengar til det i 2018-budsjettet.

#### **🚧 Medarbeidarar: Tiltak for å betre arbeidsmiljø, betre likestilling og gje lågare sykefråvær**

Barnehagen har diverre framleis eit høgt sjukefråvær. Det er langtidssjukemeldingar som pregar statistikken. Dei som har vore langtidssjukemelde har stort sett hatt gradert sjukemelding. Desse har me søkt tilretteleggingstilskot for, slik at me kan tilpasse og avlaste arbeidstakar når det gjeld dei mest krevjande oppgåvene.

#### **🚧 Miljøtiltak og energiøkonomisering**

På Vassloppa har me fått varmepumpe oppe i personalavdelinga, og har begynt utskifting av gammalt lysarmatur både ute og inne. Me har fått utvendig solskjerming på dei mest utsette avdelingane.

#### **🚧 Spesielle hendinger i 2017**

- Juni: Ekstremsportveka i Vassloppa barnehage.
- August: Felles planleggingsdag for skule og barnehage i Psykologisk førstehjelpsskrin.
- Oktober: Verdensdagen for psykisk helse.

Me arrangerte ei temaveke med spesiell fokus på psykisk helse:

Tema: Noko å glede seg over.

Begge barnehagane har hatt fokus på vennskap og inkludering/gjennom heile året/ spesiell innsats når det kjem nye barn.

- Hausten 2017: Foreldreundersøking barnehage.
- Begge barnehagane har faste tradisjonar som karneval, haustfest og ulike arrangement rundt jul og sommar.
- Kvar påske inviterer me føresette på frukost ein av dagane i veka før paldesøndag.



Frå Vassloppa bhg.  
Ekstremsport-veka.  
Bekkevandring



**FAKTA OM EININGA:**

**Einingsleiar:**  
Vigdis Vikne

**Netto utgifter i 2017:**  
kr. 19 074 644

**Avvik budsjett i 2017:**  
Kr. 196 913 (mindreforbruk)

**Tal tilsette i 2017:**  
45

**Tal årsverk i 2017:**  
30

**Tal elevar i 2017:**  
208

**Tal elevar sfo i 2017:**  
41

Adresse til nettside:  
www.sambs.no



## Samnanger barneskule

### Utviklingstrekk innanfor eininga sine tenester i 2017

Samnanger barneskule driv i tråd med statlege føringar og retningsliner. 2017 har vore eit særleg krevjande år med alvorlege sjukdomsbilete i personalgruppa. Dei nasjonale måleindikatorane for kvalitet syner på tross av dette jamt over gode resultat for barneskulen. Jf. nasjonale prøvar i lesing, rekning, engelsk, elevundersøkinga m.m..

Leiinga er framleis særst godt nøgd med rekrutteringa i lærarstaben. Me har mange høgt utdanna lærarar med dei rette personlege eigenskapane som skal til for å vera ein god lærar. Organisasjonen arbeider systematisk med skuleutvikling og hovudsatsinga 2016 – 2017 har vore vurdering for læring. Her har med fylgt eit nettbasert program i regi av Høgskulen i Lillehammer. Dette er eit skulebasert kompetansehevingsprogram som er oppretta etter bestilling frå Utdanningsdirektoratet. Me er også med i «Syngende skole», sjå: <https://www.syngendeskole.no/>. «Syngende skole» er ei nasjonal satsing på song, retta mot elevar i norsk grunnskule. «Syngende skole» vil sikra songen sin plass i den norske skulekvardagen, side om side med naturfag, matematikk og leseundervisning.

Samnanger barneskule er oppteken av å nytta forskingsbasert kunnskap i arbeidet med eit best mogeleg læringsutbyte for kvar einskild elev. Dette kan m.a. synast i satsinga skulen har i høve tidleg innsats. Me tilbyr m.a. eit intensivt treningsprogram for dei elevane me ser kan vera i faresona for å henga etter i lese- og skriveutviklinga. Dette er eit lågterskeltilbod basert i første rekkje på læraren si profesjonelle vurdering. Elevane på dei lågaste klassetrinna har vore prioritert. Kurset vert avtalt i nær dialog med føresette. Dette set også krav til intensiv oppfølging frå føresette kring temaet i perioden.

Samnanger barneskule er ein framtidretta skule på fleire område. Me er m.a. inne i ei spanande utprøving der me utforskar andre måtar å organisera dei tradisjonelle leksene. Det vert lagt til rette for at elevane skal få like moglegheiter for hjelp til skulearbeidet, og me har gått vekk frå omgrepet «vekeplan» til «plan for læringsarbeid»

Kursrekkja i Midthordland kompetanseregion i regi av KS, har gjeve oss nyttige verktøy i utviklingsarbeidet. Rettleiing ved KS konsulent har også vore nyttig for kvalitetssikring av arbeidet, og til inspirasjon for leiinga av slike prosessar.

Leiinga legg vekt på distribuert leiing gjennom ansvar og myndiggjering av medarbeidarane. Tillit til medarbeidarane er her viktig. Einingsleiar opplever også eit konstruktivt og godt samarbeid med føresette og andre sentrale samarbeidspartnarar. Graden av samarbeid og felles fokus meiner me er ein viktig ressurs for at me oppnår skulen sine målsetjingar og intensjonar.

### Kort oppsummering av resultatata frå nasjonale kvalitetsindikatorar

- **Elevundersøkinga:** Denne undersøkinga viser gode resultat innan trivsel og at det er svært lite mobbing ved skulen. Den syner også eit utviklingspotensial innan områda elevmedverknad og vurdering.

<i>Fag</i>	<i>SBS</i>	<i>Hordaland</i>	<i>Nasjonalt</i>
Engelsk	56	50	50
Lesing	51	49	50
Rekning	56	50	50

- Kommunebarometeret syner også svært gode resultat for grunnskulen:  
<https://www.kommunebarometeret.no/nav/1242/1>

### Tiltak for å betra arbeidsmiljø, betra likestilling og gje lågare sjukefråvær

Samnanger barneskule har svært gode fysiske arbeidsforhold og det psykososiale arbeidsmiljøet har me kontinuerleg fokus på.

Samarbeidet med barneverntenesta i Arna og PPT i Vaksdal fungerer svært godt. Medarbeidarane er også flinke til å ta initiativ til sosiale treff utanom arbeidstid, t.d. julebord og samvær i «gamlestova» i Nordbygda. Då er det ekstra kjekt når pensjonistane er med.

Einingsleiar opplever også eit svært godt samarbeid med bedriftshelsetenesta og legetenesta i kommunen, der me saman prøver å finna gode løysingar for einskildpersonar når det er behov for det. Leiinga vurderer også til ei kvar tid kvar det er behov for hjelp og støtte, og omdisponerer og omorganiserer drifta etter behov.

### Miljøtiltak og energiøkonomisering

Me har innarbeidde rutinar kva gjeld handhygiene, inne- og utesko, samt handtering av avfall.

### Spesielle hendingar i 2017

Her er det fleire positive aktivitetar eller samlingar som kan nemnast. M.a. samarbeidsprosjektet i sektoren: «Bry deg veka» med fokus på psykisk helse. Her hadde me fleire gode eksterne krefter som bidrog. Blant anna samarbeid med organisasjonen: «Vaksne for barn». Dei hadde ei nyttig førelesing om psykologisk førstehjelp for born og unge. Me har også hatt besøk av Simen Almås med føredraget «Tilbake til livet» for elevane på 5. – 7. trinn. Simen vart livstruande brannskadd som 13-åring og i 2011 overlevde han også 22. juli-tragedien.

### Sfo

Skulen har ei velfungerande sfo-ordning, med engasjerte og kompetente medarbeidarar. Fleire av assistentane våre har teke fagbrev i barne- og ungdomsarbeidarfaget og fleire står på trappene for å ta utdanninga. Endringar i sfo –vedtektene har medført ein del utfordringar.

### Anna

Skulen gjev også tilbod om arbeidslivstrening til jobbsøkarar i NAV-systemet. Pr. dato har me tre utplasseringar i regi av NAV. Me har varierende erfaringar kring denne ordninga. I tillegg er me godkjent lærebedrift og tek årleg imot lærlingar.





**FAKTA OM EININGA:**

**Einingsleiar/rektor:**

Bodil Helliesen Øpstebø

**Brutto utgifter i 2017:**

10 569 696

**Avvik budsjett i 2017:**

kr 92 771 (mindreforbruk)

**Tal tilsette i 2017:**

20

**Tal årsverk i 2017:**

13,98

**Tal elevar i 2017:**

77

Adresse til nettside:

[www.sambs.no](http://www.sambs.no)



## Samnanger ungdomsskule



### Utviklingstrekk innanfor eininga sine tenester i 2017

Samnanger ungdomsskule driv etter gjeldande lovverk med undervisning, tilpassa- og spesialundervisning der ein legg vekt på inkludering, noko som også er i tråd med Strategiplanen for oppvekst og kultur. Samarbeidet heimsskule er svært godt. Elevane er arbeidssame og gjev uttrykk for at dei stort sett trivst. I samarbeid med PPT og heimane har skulen ein kritisk gjennomgang i bruk av spesialundervisningstimar kontra tilpassa opplæring. Dette har ført til nokre endringar der ein mellom anna varierer mellom å ha to lærarar i klasserommet eller å dela i mindre grupper etter behov.

Utviklingsprogrammet Ungdomssteg i utvikling (UIU) med lesing i alle fag har gitt kompetanseheving til alle pedagogane. Samarbeidet med Høgskulen Stord Haugesund er avslutta, men ein jobbar vidare med implementering av meir variert og praktisk undervisning.

Pedagogane starta hausten 2017 opp med «Vurdering for læring» (VFL) med rettleiing frå Høgskulen Innlandet på Lillehammer, noko som også er i tråd med gjeldande strategiplan. Eininga er oppteken av skuleutvikling og i samband med dette nyttar ein metoden «lærande møte».

Skulen skårar framleis jamt over høgt på dei ulike sentrale indikatorane som elevundersøkinga, nasjonale prøvar, SSB-undersøkinga og i grunnskulepoeng.

Elevrådet har aktive og dyktige medlemar som tek ansvar i skulekvardagen, samt ved ulike arrangement t.d. sumarfest og juleball.

Å ha aldersblanda gruppe i valfag har vore vellukka. FAU og elevrådet har også uttalt seg positive til dette. Me er no inne i år to av tre som pilotskule i programmering, og elevane frydar seg. Som pilotskule får me kr 75 000 pr skuleår til utstyr og kurs for lærar. Andre valfag er sal og scene som har små oppsetjingar som skaper glede og engasjement. Produksjon av varer og tenester har m.a. arrangert lunsj for pensjonistar som har hatt si teneste i skulen. Fysisk aktivitet og helse skaper aktivitet på ein god måte i ein stillesitjande kvardag. Innsats for andre er rundt i bygda med tilbod om ei ekstra hand, til dømes i barnehage, skule, på sjukeheimen, og alt dette gjev elevane verdifulle erfaringar.



### Eininga sine hovudmål og satsingsområde i 2017 – måloppnåing

Strategiplanen ligg til grunn for vektlegging av satsingsområde og for rapportering om måloppnåing.

Skulen legg vekt på å ha dyktige pedagogar og assistentar som er engasjerte og skapar gode læringsarenaer, noko som er medverkande til gode resultat.

### Grunnskulepoeng Samnanger ungdomsskule (SAUS) og Hordaland (H) Nasjonalt (N)

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Gjennomsnittlege grunnskulepoeng	43,5 SAUS 40,7 H 40,0 N	39,7 SAUS 40,3 H 40,1 N	42,9 SAUS 40,9 H 40,4 N	41,2 SAUS 41,4 H 40,8 N	43,9 SAUS 41,6 H 41,2 N	45,6 SAUS 41,8 H 41,4 N

### Nasjonale prøver Samnanger ungdomsskule (SAUS) og Hordaland (H) Nasjonalt (N)

	SAUS 2015	H 2015	N 2015	SAUS 2016	H 2016	N 2016	SAUS 2017	H 2017	N 2017
Lesing 8 tr	53	50	50	53	49	50	50	49	50
Lesing 9 tr	53	53	53	57	54	54	57	53	54
Engelsk 8 tr	50	50	50	54	50	50	51	50	50
Rekning 8 tr	50	50	50	52	50	50	51	50	50
Rekning 9 tr	56	53	54	54	54	54	54	54	54

Resultata syner at me har nådd målet om å vera over snittet i Hordaland.

**Eksamen:** I 2017 kom elevane opp i engelsk skriftleg og til munnleg eksamen var det KRLE, samfunnsfag og engelsk. Resultata samsvarer bra med standpunktarakterane.

**Vurdering for læring og lesing i alle fag:** Lesing i alle fag har, som tidlegare nemnd, vore eit lærerikt utviklingsarbeid og gitt oss fornya fokus på motivasjon, meistring og læring hos elevane. Det er for tidleg å seie om utviklingsarbeidet har ført til auka lesedugleik. Kompetansehevinga innan vurdering for læring skal hjelpa oss i å gje betre vurdering og framovermelding til rett tid. Kollegiet er engasjert og opplever det nyttig med «påfyll» i ein travel kvardag. Dei ser verdien av å fordjupa seg i eit svært relevant tema.

**Tilpassa opplæring:** Alle elevar har rett til tilpassa opplæring. Skulen jobbar aktivt med dette for dei som har spesielle utfordringar, men også for dei elevane som tek kunnskapen lett. Det er viktig med utfordringar som gjev meistring og kunnskap for alle og med eit godt læringstrykk. Dansk forskning viser at elevar har eit større fagleg utbytte av å vera i klassen, og at dette gjev auka kunnskap hos alle elevane.

**Kompetanseheving:** I tillegg til VFL hadde Samnanger ungdomsskule våren 2017 ein pedagog på vidareutdanning i matematikk. Hausten 2017 hadde me ein pedagog som tok mat og helse, medan inspektør sluttførte rektorutdanninga. Vidare har alle assistentane delteke på eit 30 timars kurs i opplæring av ulike diagnosar. Dei opplevde dette som interessant og svært nyttig lærdom for å ha ei større forståing av utfordringane dei møter i kvardagen.

**Psykososiale skulemiljøet:** Nytt i august var endring av § 9a i Opplæringslova som gjeld læringsmiljøet. Skulen har nokre utfordringar i det psykososiale skulemiljøet. Undersøkingar syner at det førekjem mellom anna mobbing. I tillegg ser me at fleire elevar slit med ulike typar utfordringar innan psykisk helse. Skulen tek dette på høgste alvor, og samarbeidet mellom kontaktlærar, sosiallærar, leiing, skulehelsetenesta, PPT, BUP og andre fagmiljø er svært viktig og fungerer godt. Likevel ser me ein aukande trong for tilgang på meir kompetanse innan helse.

**Nettverk/samarbeid med barneskulen:** Denne hausten hadde me felles planleggingsdag for dei tilsette i barnehage og skule. Me fekk opplæring i bruk av psykologisk førstehjelpsskrin ved «Vaksne for barn». Psykologisk førstehjelp omhandlar grøne og raude tankar som hjelpemiddel til å takle ulike val og utfordringar ein møter i livet. Personalet opplever dette som eit godt hjelpemiddel i undervisning i sosial kompetanse og i samtale med elevane.

**Økonomien:** Skulen har halde seg innanfor gjeldande budsjett, og ein har vore nøktern med investeringar og bruk av personell.

Årstall	Forbruk	Opphoveleg budsjett	Tilført pga Lønsauke	Merknad
2016	9 816 650	10 101 639	154 150	KS vedtak med kutt -215 000
2017	10 569 696	10 484 467	178 000	Restsum 92 771

**Tiltak for å betre arbeidsmiljø, betre likestilling og gje lågare sjukefråvær**

Det har ikkje vore gjennomført spørjeundersøking i personalet dette året, men gjennom medarbeidersamtalene har rektor fått tilbakemelding på høg trivsel og høvelege utfordringar gjennom kollektiv kompetanseheving for heile lærarkollegiet.

**Sjukefråvær**

Årstall	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Sjukefråværsprosent	4,3%	5,3%	5,3%	7,5%	5,1%	3,2%

Ungdomsskulen har nådd målsettinga for eininga når det gjeld sjukefråvær. Det er kjent i kollegiet at kommunen er IA-bedrift. For einskilde arbeidstakarar har arbeidsoppgåvene vore tilrettelagt i periodar når det har vore naudsynt. Einingsleiar opplever eit godt samarbeid med bedriftshelestenesta, helsetenesta i kommunen og andre instansar når det er naudsynt.

Samnanger ungdomsskule har mange tilsette i høve til årsverk (13,98). Dette skuldast at fleire har redusert stilling, og at det ikkje er mogleg for assistentar å ha full stilling innanfor skuledagen.

**Miljøtiltak og energiøkonomisering:**

Ungdomsskulen har i 2017 fått varmepumpe i kantina, noko som har ført til meir stabil temperatur.

Handtering av papir og søppel fungerer godt, MEN ei utfordring er plastavfall. Her har me ikkje oppbevaring og rutinar for levering utan store tilleggsutgifter. Skulen er ein arena for opplæring og målet er å få gode rutinar for sorteringar slik at liv og lære er same sak.

**Elevundersøkinga hausten 2017 om det fysiske læringsmiljø:**

Er du fornøyd med følgjande forhold på skolen?	Svært fornøyd	Fornøyd	Ganske fornøyd	Litt fornøyd	Ikkje særleg fornøyd	Snitt 8.-10-kl	SAUS 2014 10.tr
Lufta i klasseromma	9	21	17	12	17	2,9	2,9
Temperaturen i klasseromma	9	25	11	21	10	3	2,6
Klasseromma elles	18	24	18	11	5	3,5	3,3
Lærebøker og utstyr	15	20	20	17	4	3,3	3,4
Skulebibliotek	16	25	16	13	6	3,4	3,2
Toaletta	19	18	20	14	5	3,4	3,4
Garderobe og dusj	19	25	11	11	9	3,5	2,9
Skulebygget	13	20	16	15	11	3,1	3,1
Reinhald/vasking	20	33	9	8	3	3,8	3,5
Uteområdet elevane kan bruka i friminuttane	13	20	15	11	14	3,1	2,5

Det fysiske læringsmiljøet kjem ikkje med i alle undersøkingane kvart år, men samanlikna med 2014 er noko blitt betre.

I vinter har med merka meir ustabil varme i klasseromma og difor bør ein truleg vurdera tiltak som er energisparande.

**Spesielle hendingar i 2017:**

Tidleg dette året starta me med skøytedag på Fitjavatnet til stor glede for alle. Det vart ein strålende dag med høgt aktivitetsnivå.

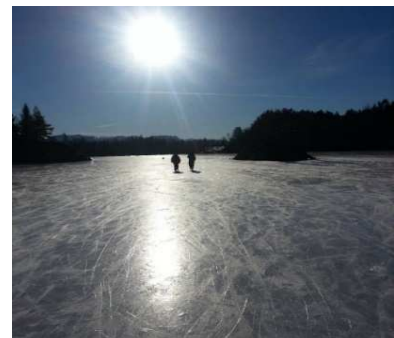


Foto: Astrid Karin Aadland

Me har hatt vitjing av politiet i høve til førebyggjande arbeid når det gjeld misbruk som t.d. digitale media og konsekvensen av dette. God kommunikasjon og viktige spørsmål vart sett på dagsorden og drøfta.

Entreprenørskap med kafeen til 9. klasse har vorte ein tradisjon. Viktig kunnskap om ulike ledd i ei bedrift vart synleggjort og sett ut i praksis. Det var motiverande og engasjerande for elevane og flott resultat med godt overskot til 10. klasseturen. Takk til foreldra som var med!

I april vitja Simen Almås ungdomsskulen. Han var ein av dei som overlevde Utøya, og temaet var «Tilbake til livet». Dette gjorde sterkt inntrykk på elevane.

Basegruppa i «Tverrfagleg samarbeid» i kommunen planla og gjennomførte psykisk helsedag. På ungdomsskulen vart dagen markert med fellesmåltid og føredrag ved Trond Haukedal. Han engasjerte elevane med temaet «Noko å glede seg over».



Foto: Heidi Fossdal

I haust hadde me bispevisitas. Gjennom spørjetime i gymsalen fekk elevane svar på mykje av det dei lura på.

#### **Utfordringar i året som gjekk:**

- At me ikkje har fått gjort noko med det fysiske ute-miljøet
- At me blir betre på digital kompetanse, t.d. utvikle heimesida, geogebra-kurs mm.
- At me har for få fagleg kvalifiserte vikarar
- At me har for få timar og personar til å arbeida med det psykososiale skulemiljøet

Målet er å ha ein skule med god balanse mellom drift og utvikling der læringsutbytte og psykisk helse til elevane de det viktigaste.

